

ເອກະສານປະກອບການສອນວິຊາ

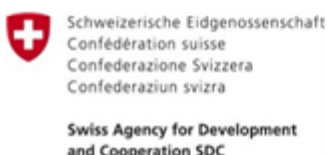
ເສດຖະກິດ ແລະ ການຕະຫຼາດປ່າໄມ້ Forest Economics, Logistics and Marketing

ສໍາລັບຫຼັກສູດຊັ້ນສູງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເຂດເນີນສູງ

ຂຽນໂດຍ: ອາຈານ ອາມິໂນ ກໍວິເສດ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ຄະນະກຳມະການພັດທະນາຫຼັກສູດ ວກປໜ

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ:

ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ:

ອົງການ ເຮວວິໄຕ | ສປປ ລາວ
ສະຖິດເມີຕາກສ່ວນມີສາຍັນ

ສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການໂດຍ:

ສິງຫາ 2016

ຄຳນຳ

ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ບັນລຸ 3 ແຜນງານ ແລະ 10 ແຜນດຳເນີນງານ ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ວາງອອກ ກໍຄື 3 ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຂອງລັດຖະບານ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ VIII ຂອງລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ. ລາວ ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2020 ໂດຍຖືເອົານະໂຍບາຍການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນລົງເທື່ອລະກ້າວ, ນຳພາປະເທດຊາດໃຫ້ຫຼຸດພື້ນອອກຈາກການເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ການສ້າງສາປະເທດຊາດໃຫ້ກາຍເປັນປະເທດອຸດສາຫະກຳແລະທັນສະໄໝ, ກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ ໄດ້ຖືເອົາວຽກງານ ການກໍ່ສ້າງຊັບພະຍາກອນມະນຸດດ້ານກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ ເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນໃນການພັດທະນາຂະແໜງການກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ໃຫ້ມີຄວາມກ້າວໜ້າ

ປະຈຸບັນເຫັນໄດ້ວ່າ ພະນັກງານວິຊາການດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນລະດັບຕ່າງໆໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ຍັງບໍ່ທັນມີຄຸນນະພາບດີເທົ່າທີ່ຄວນ ແລະ ມີຈຳນວນບໍ່ພຽງພໍ ນັບແຕ່ຂັ້ນສູນກາງລົງຮອດທ້ອງຖິ່ນ. ສະນັ້ນກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ກຳນົດຍຸດທະສາດການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບການສຶກສາດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຕ່ນີ້ຫາ ປີ 2020 ເຊິ່ງຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງຍຸດທະສາດແມ່ນການພັດທະນາສົມມຸດຕິຖານຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໂດຍມີການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນ-ການສອນ ໃຫ້ເຂົ້າກັບລະບົບການສົ່ງເສີມ ແລະ ຕະຫຼາດແຮງງານ, ການສ້າງຫຼັກສູດທີ່ເນັ້ນຄວາມຊຳນານ, ການສິດສອນທີ່ເນັ້ນເອົາຜູ້ຮຽນເປັນສູນກາງ. ດັ່ງນັ້ນ ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການປັບປຸງ ແລະ ກໍ່ສ້າງໃໝ່ ດ້ວຍຮູບການຝຶກອົບຮົມ, ຍົກລະດັບໄລຍະສັ້ນ, ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ໄດ້ນັກວິຊາການທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ, ມີຄວາມຊຳນານ ແລະ ມີຄຸນສົມບັດທີ່ເໝາະສົມ. ເພື່ອຕອບສະໜອງ ໃຫ້ທ່ວງທັນກັບສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ທາງວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກ ໜືອ ຈຶ່ງໄດ້ພັດທະນາຫຼັກສູດຊັ້ນສູງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເຂດເນີນສູງຂຶ້ນເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ 4 ສາຂາວິຊາເຊັ່ນ: ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ປ່າໄມ້ ແລະ ທຸລະກິດກະສິກຳ. ຫຼັກສູດນີ້ໄດ້ເນັ້ນຄວາມຊຳນານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ ເພື່ອກໍ່ສ້າງພະນັກງານວິຊາການດ້ານການກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ອອກຮັບໃຊ້ສັງຄົມ ໃນບັນດາແຂວງພາກເໜືອ ຂອງ ສປປ. ລາວ ແລະ ໄດ້ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານຫຼັກສູດແຫ່ງຊາດລະດັບຊັ້ນສູງທຸກປະການ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຮຽນການສອນໄດ້ຮັບຜົນດີ ແລະ ມີຄວາມສະດວກ, ຈະຕ້ອງມີການພັດທະນາບັນດາເອກະສານທີ່ສຳຄັນຂອງຫຼັກສູດ ເຊັ່ນ: ເອກະສານຫຼັກສູດ, ຄຳອະທິບາຍເນື້ອໃນຫຍໍ້ຂອງແຕ່ລະວິຊາ, ແຜນການຮຽນການສອນແລະ ເນື້ອໃນການສິດສອນລະອຽດຂອງແຕ່ລະວິຊາ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ: ປຶ້ມຄູ່ມືການຮຽນການສອນ. ສະນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ມີການພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືຂອງແຕ່ລະວິຊາທີ່ມີໃນຫຼັກສູດດັ່ງກ່າວນີ້ເພື່ອຕອບສະໜອງຈຸດປະສົງຂອງຫຼັກສູດ ທີ່ເນັ້ນໃສ່ 5 ອົງປະກອບຫຼັກດັ່ງນີ້: 1).ການສ້າງຄວາມຊຳນານ, 2).ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, 3). ຕິດພັນກັບການຜະລິດກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ເຂດເນີນສູງ, 4). ເນັ້ນການເຮັດພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ, ແລະ 5). ການມີສ່ວນຮ່ວມດ້ານບົດບາດຍິງຊາຍ

ໃນການພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ມີການມອບໝາຍໃຫ້ອາຈານຮັບຜິດຊອບສິດສອນຫຼັກ ແລະ ອາຈານຊ່ວຍເປັນຜູ້ຂຽນຂຶ້ນ ໂດຍໄດ້ຜ່ານຂະບວນການແລະຂັ້ນຕອນທີ່ຈຳເປັນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຫຼັກການ, ການໄປທັດສະນະສຶກສາ, ການຄົ້ນຄວ້າເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການແລກປ່ຽນຄຳຄິດເຫັນແລະຂໍ້ຄຳປຶກສາຈາກບັນດາຜູ້ມີຄວາມຮູ້ແລະປະສົບການ ຈາກສະຖາບັນການສຶກສາແລະໜ່ວຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ວຽກງານອື່ນໆ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ກໍໄດ້ມີການກວດແກ້ເນື້ອໃນໂດຍຄະນະຊີ້ນຳ ແລະຄະນະກຳມະການພັດທະນາ ຫຼັກສູດຂອງວິທະຍາໄລ, ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ: ທ່ານ ຄຳຜຸຍ ພອນໄຊ, ທ່ານ ເພັດສະໝອນ ຖານະສັກ, ທ່ານ ທອງສະມຸດ ພູມມາສອນ, ທ່ານ ອຳໄພວັນ ສຸກສັນຕິ, ທ່ານ ທອງເພັດ ຈິດຕະບຸບຜາ, ທ່ານ ສີສຸກ ວິລະບຸດ , ທ່ານ ນ. ໜໍ່ຄາ ວິລະວົງສາ, ທ່ານ ພູທອນ ຈັນທະວົງສາ, ທ່ານ ອຸທອງ ວົງແສນເມືອງ, ທ່ານ ມຸນິຊາ ຟິງ ບັນດິດ, ທ່ານ ຈັນທອນ ທອງສະໄໝ, ແລະ ທ່ານ ນິກອນ ສຸດທິວົງ. ນອກຈາກນັ້ນ ກໍຍັງມີ ທ່ານ ນາງ Andrea Schroeter ແລະ ທ່ານ ນາງ Silvia Juntເຫົວໜ້າໂຄງການປັບປຸງວິທະຍາໄລກະສິກຳແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ (SURAFCO) ພ້ອມດ້ວຍບັນດາຊ່ຽວຊານທີ່ປຶກສາທາງດ້ານເຕັກນິກທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດອີກຈຳນວນໜຶ່ງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຢ່າງໃກ້ຊິດ

ວຽກງານພັດທະນາຫຼັກສູດ ແມ່ນຈຸດປະສົງໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງໂຄງການ SURAFCO ທີ່ໄດ້ຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ ອົງການ HELVETAS Swiss Intercooperationພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນທຶນ ຈາກອົງການຮ່ວມ ແລະ ພັດທະນາຂອງປະເທດສະວິດເຊີແລນ (SDC) ຕັ້ງແຕ່ປີ 2009 ເປັນຕົ້ນມາ, ແລະ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນດ້ານເຕັກນິກໃນການພັດທະນາໂຄງສ້າງຂອງຫຼັກສູດ ຈາກຄະນະ ກະເສດສາດ, ປ່າໄມ້ແລະວິທະຍາສາດອາຫານຂອງມະຫາວິທະຍາໄລເບີນ (HAFL)

ວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ແລະ ຮູ້ບຸນຄຸນນຳທຸກ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ວິຊາການ, ການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືນີ້ຂຶ້ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຮຽນການສອນ. ນອກຈາກນັ້ນ ເອກະສານດັ່ງກ່າວນີ້ ຍັງສາມາດນຳໄປປັບໃຊ້ໃນທຸກໆວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນທົ່ວປະເທດ. ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງນັ້ນ, ຖ້າຫາກພົບເຫັນຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງ ແລະ ຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງເໝາະສົມ ປະການໃດ ກະລຸນານຳສົ່ງຂໍ້ຄິດເຫັນ ແລະ ຄຳຕຳໜິຕິຊົມໄປທີ່ວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ ຊາບ ເພື່ອຈະໄດ້ນຳໄປປັບປຸງແກ້ໄຂໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າໃນອະນາຄົດ.

ບົດນຳ

ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການປຶ້ມຕຳລາ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນວຽກງານການຮຽນ-ການສອນຂອງຄູອາຈານໃນໄລຍະໃໝ່ ກໍຄືປະຕິບັດຕາມແນວທາງ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາລະບົບການສຶກສາດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ວາງອອກ. ວິທະຍາໄລກະສິກຳແລະ ປ່າໄມ້ ພາກເໜືອ ຈຶ່ງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຮຽບຮຽງປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ຂຶ້ນມາເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສິດສອນ ແລະ ຮຳຮຽນສຳລັບຫຼັກສູດຊັ້ນສູງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເນີນສູງທັງ 4 ສາຂາວິຊາຄື: ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດແລະການປະມົງ ແລະ ທຸລະກິດກະສິກຳ.

ເນື້ອໃນປຶ້ມຄູ່ມືຫົວນີ້ ໄດ້ຈັດແບ່ງອອກເປັນ 6 ບົດຄື: ພາກສະເໜີ, ຂອບເຂດຂອງເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ເສດຖະກິດປ່າໄມ້ຂອງປະເທດລາວ, ຫີນ ແລະ ດອກເບ້ຍ, ທິດສະດີອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານ, ອຸປະສິງສຳລັບໄມ້ ແລະ ຜະລິຕະພັນໄມ້. ເຊິ່ງໄດ້ຈັດວາງເນື້ອໃນຕາມລຳດັບຂັ້ນຕອນ ແລະ ລະບຽບຫຼັກການຕ່າງໆ ໃນການຂຽນເອກະສານ, ການຄົ້ນຄວ້າຮຽບຮຽງແມ່ນໄດ້ພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍດ້ານເປັນຕົ້ນແມ່ນການຂາດ ເຂີນປຶ້ມຕຳລາ ແລະ ເອກະສານທີ່ຈະນຳເອົາມາເປັນບ່ອນອີງເພື່ອການຄົ້ນຄວ້າ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ ເຊື່ອແນ່ວ່າປຶ້ມຫົວນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ນັກສຶກສາສາມາດກຳໄດ້ເນື້ອໃນທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຫຼັກການອັນເປັນພື້ນຖານໃນການຮຳຮຽນ ແລະ ສາມາດນຳໄປໝູນໃຊ້ໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ວຽກງານຕົວຈິງໃນການປະກອບອາຊີບຕາມອົງການຈັດຕັ້ງຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ຫຼື ຈະປະ ກອບອາຊີບສ່ວນຕົວໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.

ດັ່ງນັ້ນ ຖ້າຄູອາຈານ, ນັກວິຊາການ, ຜູ້ຊົງຄຸນວຸດທິແລະທ່ານຜູ້ອ່ານທັງຫຼາຍໄດ້ອ່ານ ແລະ ນຳໃຊ້ປຶ້ມຄູ່ມືຫົວນີ້ຫາກພົບພໍ້ຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງປະການໃດ ບໍ່ວ່າທາງດ້ານເນື້ອໃນກໍຄືຄຳສັບເຕັກນິກ ແລະ ສຳນວນພາສາຂຽນຕ່າງໆ ຈຶ່ງໄດ້ສົ່ງຂໍ້ຄວາມຄິດເຫັນ ແລະ ຄຳຕຳນິຂອງພວກທ່ານມາຍັງວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອພວກເຮົາ (ຄະນະກຳມະການພັດທະນາຫຼັກສູດ) ຕາມທີ່ຢູ່ດັ່ງນີ້: ວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ (ກະເສດປາດເຊືອງ) ຖະໜົນເລກທີ 13 ເໜືອ, ເມືອງຫຼວງພະບາງ, ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ, PO. Box: 154, ໂທລະສັບ: (+856) 071 219036 , Fax: 071 219 034, Website: www.nafclao.org ຫຼື ທ່ານຈະມາພົບປະແລກປ່ຽນຄວາມຄິດເຫັນດ້ວຍຕົນເອງກໍໄດ້, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຄະນະກຳມະການພັດທະນາຫຼັກສູດພວກຂ້າພະເຈົ້າ ໄດ້ດັດແປງແກ້ໄຂປຶ້ມຫົວນີ້ໃຫ້ມີເນື້ອໃນຄົບຖ້ວນ ແລະ ສົມບູນຂຶ້ນໄປເລື້ອຍໆ. ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈນຳທ່ານຜູ້ອ່ານທັງຫຼາຍໄວ້ລ່ວງໜ້ານະທີ່ນີ້ດ້ວຍ

ຄະນະກຳມະການພັດທະນາຫຼັກສູດ ວກປໜ

ສາລະບານ

ໜ້າ

ຄຳນຳ.....	i	
ບົດນຳ.....	iii	
ສາລະບານ	iv	
ສາລະບານຕາຕະລາງ.....	vi	
ສາລະບານຮູບ	vii	
ຄຳອະທິບາຍສັນຍາລັກ ແລະ ອັກສອນຫຍໍ້.....	viii	
ບົດທີ 1	ພາກສະເໜີ	1
	1.1 ສະພາບລວມປ່າໄມ້ໃນລາວ	1
	1.2 ຄວາມສຳພັນ ລະຫວ່າງ ວິຊາເສດຖະສາດ ແລະ ວິຊາເສດຖະສາດ ຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້.....	3
	1.3 ປະໂຫຍດຂອງວິຊາເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້	4
ບົດທີ 2	ຂອບເຂດຂອງເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້.....	5
	2.1 ຄວາມເປັນມາຂອງວິຊາເສດຖະສາດປ່າໄມ້.....	5
	2.2 ລະບຽບວິຖີທາງເສດຖະສາດ	7
	2.3 ເຫດໃດຈຶ່ງຕ້ອງມີເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້	8
	2.4 ຄວາມໝາຍຂອງເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້	11
ບົດທີ 3	ເສດຖະກິດປ່າໄມ້ຂອງປະເທດລາວ	12
	3.1 ຄວາມໝາຍຂອງຄຳວ່າເສດຖະກິດ.....	12
	3.2 ເສດຖະກິດປ່າໄມ້ (Forest Economy).....	13
	3.3 ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້.....	14
	3.4 ຊະນິດປ່າໄມ້ໃນ ສປປ. ລາວ	16
	3.5 ການປູກສ້າງສວນປ່າ.....	18
	3.6 ອຸດສາຫະກຳປ່າໄມ້	19
	3.7 ການຊົມໃຊ້ໄມ້ , ໄມ້ພິນ ແລະ ຖ່ານໃນຄົວເຮືອນ.....	21
	3.8 ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນຄົວເຮືອນ	21
	3.9 ການຄ້າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ	22
ບົດທີ 4	ທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ	25
	4.1 ທຶນ	25
	4.2 ດອກເບ້ຍ	25
	4.3 ການຄິດສ່ວນຫຼຸດ (Discount)	27

ສາລະບານ (ຕໍ່)

ໜ້າ

	4.4 ມູນຄ່າທຶນ (Capitalized value).....	28
ບົດທີ 5	ທິດສະດີອຸປະສົງ ແລະ ອຸປະທານ.....	35
	5.1 ທິດສະດີອຸປະສົງ (Demand theory)	35
	5.2 ທິດສະດີອຸປະທານ (Supply theory)	39
ບົດທີ 6	ອຸປະສົງສໍາລັບໄມ້ ແລະ ຜະລິຕະພັນໄມ້	41
	6.1 ວິທີການສຶກສາອຸປະສົງສໍາລັບໄມ້	41
	6.2 ວິທີການສຶກສາອຸປະສົງໄມ້ໂດຍກົງ	42
	6.3 ການວິເຄາະເວລາ (Chronological Approach)	42
	6.4 ເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນ (Sawlog supply curve)	43
	ເອກະສານອ້າງອີງ.....	54

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງທີ		ໜ້າ
1	ການກະຈາຍຂອງປ່າໄມ້ 8 ຊະນິດຕາມຄວາມສູງຢູ່ ສປປ. ລາວ 1989	17
2	ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳໄມ້ໃນລາວໃນປີ 2004.....	20
3	ມູນຄ່າການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໄມ້ ສີກ 2001-2006.....	22
4	ອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າເອກະຊົນ 1	47
5	ອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າເອກະຊົນ 2	48

ສາລະບານຮຸບ

ຮຸບທີ		ໜ້າ
1	ການສ້າງໂມເດລທາງເສດຖະສາດ	9
2	ໂມເດລຂອງເສດຖະກິດປ່າໄມ້.....	13
3	ສະແດງຂໍ້ມູນການປູກໄມ້ແຕ່ປີ 1975-2004.....	18
4	ສະແດງການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼຸດລົງຂອງເສັ້ນການສະເໜີຊື້.....	35
5	ຫົດຂອງການສະເໜີຊື້	36
6	ເສັ້ນຕົ້ນທຶນການຂຸດຄົ້ນໄມ້ທັງໝົດ (Total Log Production)	44
7	ເສັ້ນສົມການ ການຂົນສົ່ງ (Transport Function).....	44
8	ວິທີຫາຕົ້ນທຶນເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ (Cost of Availability).....	46
9	ການປ່ຽນເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການຂົນສົ່ງມີຜົນຕໍ່ທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້	46
10	ເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນໄລຍະສັ້ນ (Shot run Sawlog Supply curve).....	48
11	ເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຂອງລັດ.....	48
12	ການກຳນົດລາຄາໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຂອງເອກະຊົນ (a) ແລະ ປ່າຂອງລັດ (b).....	51
13	ວິທີກຳນົດລາຄາໄມ້ທ່ອນທີ່ໄດ້ຈາກປ່າຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນຮ່ວມກັນ	51
14	ການກຳນົດລາຄາໄມ້ຢືນຕົ້ນ	52
15	ພື້ນຜິວລາຄາ (Price Surface) ເທິງບໍລິເວນທີ່ມີໄມ້ສົ່ງຂາຍໃຫ້ໂຮງເລື່ອຍທີ່ຢູ່ຈຸດສູນ ກາງ.....	52
16	ລາຄາໄມ້ຢືນຕົ້ນຂອງຄ່າເຊົ່າ (Stumpage as a rent).....	53

ຄຳອະທິບາຍສັນຍາລັກ ແລະ ອັກສອນຫຍໍ້

ຄຳອະທິບາຍສັນຍາລັກ

“ ”	=	ວົງຍືມ
()	=	ວົງເລັບ
=	=	ເທົ່າກັບ
-	=	ລົບ, ຫາ, ເຖິງ
%	=	ສ່ວນຮ້ອຍ ຫຼື ເປີເຊັນ
m ³	=	ແມັດກ້ອນ ຫຼື ແມັດກຳລັງສາມ

ຄຳອະທິບາຍອັກສອນຫຍໍ້ພາສາລາວ

ສປປ. ລາວ	=	ສາທາລະນະລັດ ປະຊາຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ນຍ	=	ນາຍົກ
ວກປໜ	=	ວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາກເໜືອ

ບົດທີ 1

ພາກສະເໜີ

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາສາມາດ:

- ຮັບຮູ້ສະພາບລວມປ່າໄມ້ຂອງລາວໃນປະຈຸບັນ.
- ເຮັດໃຫ້ນັກສຶກສາເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມສໍາພັນລະຫວ່າງເສດຖະສາດ ແລະ ປ່າໄມ້.

ເນື້ອໃນ

1.1 ສະພາບລວມປ່າໄມ້ໃນລາວ

ປ່າໄມ້ ເປັນຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນຢ່າງຍິ່ງຕໍ່ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງທຸກປະເທດທົ່ວໂລກ ເພາະວ່າປ່າໄມ້ ສາມາດອໍານວຍປະໂຫຍດ, ທັງໃນດ້ານທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມນາໆນັບປະການ. ປະໂຫຍດທາງກົງຄື: ຜະລິດຕະຜົນຈາກປ່າ ໃນລັກສະນະຂອງເນື້ອໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ຜົນຜະລິດໄມ້ປະກອບດ້ວຍໄມ້ທ່ອນ, ໄມ້ເສົາ ແລະ ຟິນ. ປ່າໄມ້ຍັງເປັນແຫຼ່ງສະໜອງສະບຽງອາຫານ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍສະເພາະຜູ້ທຸກຍາກ. ປະຊາຊົນປະມານ 80% ອາໄສປ່າໄມ້ເພື່ອນໍາໃຊ້ໄມ້: ໄມ້ຟິນ, ເສັ້ນໄຍ, ຢາປົວພະຍາດ, ອາຫານ. ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງມີຄວາມເຊື່ອຖືດ້ານຮີດຄອງປະເພນີສໍາລັບບາງທ້ອງຖິ່ນອີກດ້ວຍ. ຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ປ່າໄມ້ສະໜອງກິດຈະກຳດ້ານເສດຖະກິດຕົ້ນຕໍ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ສະໜອງລາຍຮັບຫຼາຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງ ຂອງລາຍຮັບພາຍໃນຄອບຄົວທັງໝົດຂອງປະຊາຊົນ. ປະໂຫຍດທາງອ້ອມຂອງປ່າໄມ້ເປັນຖິ່ນອາໄສສໍາລັບຊີວະນາໆພັນທີ່ຮັ່ງມີຂອງຊາດ ແລະ ຍັງປ້ອງກັນດິນ, ແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ປ່າໄມ້ຍັງເປັນແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທາງທໍາມະຊາດ, ເປັນແລວປ້ອງກັນລົມພະຍຸ, ຊ່ວຍດູດກາສຄາບອນໄດອອກໄຊຈາກບັນຍາກາດ, ຊ່ວຍໃຫ້ຝົນຕົກຖືກຕ້ອງຕາມລະດູການ, ຫຼຸດຄວາມແຕກຕ່າງລະ ຫວ່າງອຸນຫະພູມໃນເວລາກາງເວັນ ແລະ ກາງຄືນ, ບັນເທົາຄວາມຮຸນແຮງຂອງການເກີດອຸທົກກະໄພ ແລະ ການກັດເຊາະພັງທະລາຍຂອງດິນ ລວມທັງເປັນແຫຼ່ງທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຄົນມີວຽກເຮັດງານທໍາ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ປະໂຫຍດທາງກົງຂອງປ່າໄມ້ຈະເຫັນໄດ້ງ່າຍ ກວ່າປະໂຫຍດທາງອ້ອມ ເພາະວ່າຜະລິດຕະຜົນປ່າໄມ້ຕ່າງໆໄດ້ເຂົ້າມາມີບົດບາດຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດປະຈໍາວັນຂອງມະນຸດຢ່າງຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ ດັ່ງຈະສັງເກດເຫັນໄດ້ ຈາກການກໍ່ສ້າງ ແລະ ເຄື່ອງເຮືອນທຸກປະເພດຈໍາເປັນຕ້ອງໃຊ້ໄມ້. ເຖິງວ່າປະຈຸບັນຈະມີການໃຊ້ວັດສະດຸອື່ນໆມາໃຊ້ທົດແທນໄມ້ຄື: ໜັກ, ອາລູມິນຽມ, ສັງກະສີ, ຊີມັງ, ແກ້ວ ແລະ ອື່ນໆ. ແຕ່ວັດສະດຸຕ່າງໆດັ່ງກ່າວກໍ່ສາມາດໃຊ້ທົດແທນໄມ້ໄດ້ພຽງບາງສ່ວນເທົ່ານັ້ນ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ປະໂຫຍດທາງອ້ອມຈາກປ່າກໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນບໍ່ໜ້ອຍໜ້າໄປກວ່າປະໂຫຍດທາງກົງ ແລະ ນັບວັນປະຊາຄົມໂລກຈະໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ແລະ ຮັບຮູ້ເຖິງປະໂຫຍດທາງອ້ອມຈາກປ່າຫຼາຍຂຶ້ນ. ຈາກກອງປະຊຸມສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການພັດທະນາ (The United Nations Conference on Environment and Development: UNCED) ຫຼື ທີ່ເອີ້ນວ່າ Earth summit ທີ່ນະຄອນຫຼວງ ຮິໂອເດີ ຈາເນໂຣ (Rio De Janeiro) ປະເທດບາຣາຊິນ ໃນເດືອນມິຖຸນາ ປີ 1992 ເຊິ່ງມີຜູ້ນໍາປະເທດ, ຫົວໜ້າລັດຖະບານ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ລະດັບສູງຈາກ 179 ປະເທດເຂົ້າມາຮ່ວມປະຊຸມ ແລະ ມີການລົງນາມຮັບຮອງເອກະສານສາຄັນ 5 ສະບັບ

(ສູນີ,2542) ໄດ້ແກ່ສັນຍາຮີໂອ ວ່າດ້ວຍສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການພັດທະນາ ແຜນປະຕິບັດການທີ 21 (Agenda 21) ຄຳຖະແຫຼງການກ່ຽວກັບຫຼັກການ ໃນເລື່ອງການປ່າໄມ້, ອານຸສັນຍາແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງທາງພູມິສາດ ແລະ ອານຸສັນຍາວ່າດ້ວຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະພາບ. ໃນວາລະທີ 21 ໃນຄວາມຕົກລົງຮ່ວມກັນ ທີ່ຈະແກ້ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ ໃນສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບປ່າໄມ້ໃນເລື່ອງການຄຸ້ມຄອງການອະນຸລັກ ແລະ ພັດທະນາປ່າໄມ້ ບົນພື້ນຖານຂອງຄວາມຍິນຍົງ ໂດຍຕ້ອງຮັກສາພື້ນທີ່ປ່າທຳມະຊາດ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະພາບ ແລະ ຕ້ອງເລັ່ງລັດເພີ່ມພື້ນທີ່ປ່າ ເພື່ອຊ່ວຍດູດຊັບ ກາສຄາບອນໄດອອກໄຊຈາກບັນຍາກາດຂອງໂລກ ແລະ ຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມຂອງໂລກ ໂດຍລວມຕະຫຼອດຮອດເນັ້ນການອະນຸລັກ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ບົນພື້ນຖານຂອງຄວາມຍິນຍົງ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບສະພາວະເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ວັດທະນາທຳ ພ້ອມກັບຮຽກຮ້ອງໃຫ້ປະເທດຕ່າງໆ ແລະ ອົງການກ່ຽວຂ້ອງຮ່ວມມືກັນຫາວິທີທີ່ເໝາະສົມໃນກາດຢຸດຢັ້ງການທຳລາຍປ່າ.

ສຳລັບປະເທດລາວ ມີເນື້ອທີ່ 23.68 ລ້ານເຮັກຕາ ຫຼື 236,800 ກິໂລແມັດມົນທົນ, ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ທີ່ມີຄຸນຄ່າ ແລະ ເປັນເອກະລັກທາງນິເວດ. ໃນຊຸມປີ 1960 ປະເທດລາວ ມີເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ມີປະມານ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ປະເທດ ຫຼື ປະມານ 17 ລ້ານເຮັກຕາ. ໃນປີ 1992 ປ່າໄມ້ຂອງປະເທດລາວ ຫຼຸດລົງຍັງເຫຼືອພຽງ 47% (11,168,000 ເຮັກຕາ) ຂອງເນື້ອທີ່ປະເທດ. ຜົນການສຳຫຼວດຄັ້ງສຸດທ້າຍໃນປີ 2002 ແລະ ປີ 2003 ປ່າໄມ້ທີ່ມີລະດັບຄວາມໜາແໜ້ນຂອງຊັ້ນເຮືອນຍອດປົກຄຸມຫຼາຍກວ່າ 20% ຂຶ້ນໄປ ກວມປະມານ 41,5% (9.724.700 ເຮັກຕາ) (ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ຮອດປີ 2020). ໃນຊຸມປີ 1970 ລັດຖະບານໄດ້ສ້າງຕັ້ງລັດວິສະຫະກິດປ່າໄມ້ຂຶ້ນ 9 ແຫ່ງ ແຈກຢາຍຢູ່ພາກກາງ, ພາກໃຕ້ ແລະ ແຂວງໄຊຍະບູລີ ເພື່ອບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງເສດຖະກິດແຜນການ. ແຕ່ລະລັດວິສະຫະກິດປ່າໄມ້ ລັດໄດ້ມອບເນື້ອທີ່ປ່າຜະລິດໂດຍສະເລ່ຍ 200,000 ຫາ 300,000 ເຮັກຕາ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ເຊິ່ງລວມທັງການວາງແຜນ, ການຂຸດຄົ້ນ, ການປູກໄມ້, ການປ້ອງກັນ ແລະ ການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະຜົນປ່າໄມ້. ໂດຍໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ການລົງທຶນຂອງລັດຖະບານ ລັດວິສະຫະກິດປ່າໄມ້ຫຼາຍແຫ່ງ ມີເຄື່ອງກົນຈັກຂຸດຄົ້ນຂະໜາດໜັກທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ໂຮງງານປຸງແຕ່ງໄມ້ຂະໜາດໃຫຍ່. ໃນຊຸມປີ 1986-1990 ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ປະມານ 300,000 ເຮັກຕາ ຖືກທຳລາຍຈາກການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ສາຍເຫດອື່ນໆ ພາໃຫ້ເກີດບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງຮ້າຍແຮງ. ໃນຊຸມປີ 1990 ລັດຖະບານໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການຂຸດຄົ້ນໄມ້ຈາກປ່າທຳມະຊາດເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 300,000 ແມັດກ້ອນ ໃນປີ 1990 ແລະ 734,000 ແມັດກ້ອນໃນປີ 1998. ແຕ່ແນວໃດກໍ່ຕາມ ລັດຖະບານກໍ່ໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງຜົນການ ຫຼຸດລົງຂອງເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ຂອງປະເທດ ທີ່ເກີດຈາກຫຼາຍສາເຫດທັງໃນຕົວ ແລະ ນອກຕົວ, ໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນ ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ຈາກປ່າທຳມະຊາດລົງໃນແຕ່ລະປີ ໃນລະຫວ່າງປະມານ 260,000 ແມັດກ້ອນໃນສົກ 2000-2001 ແລະ 2001-2002.

ນິຕິກຳກ່ຽວກັບປ່າໄມ້ ສະບັບທຳອິດພາຍຫຼັງປີ 1975 ແມ່ນຂໍ້ກຳນົດຂອງສະພາລັດຖະມົນຕີສະບັບເລກທີ: 74/ນຍ ລົງວັນທີ 19/01/1979 ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ມີຂໍ້ກຳນົດຫຼາຍໆສະບັບ ທີ່ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ຈົນກ້າວມາເຖິງນິຕິກຳໜ້າປ່າໄມ້ໃນປີ 1996. ໃນກອງປະຊຸມຄັ້ງທີ 4 ຂອງ ພັກໃນປີ 1986 ໄດ້ຮັບຮອງເອົາກົນໄກເສດຖະກິດໃໝ່ ເຊິ່ງແມ່ນການຫັນປ່ຽນສຸ່ລະບົບຄຸ້ມຄອງເສດຖະກິດຕະຫຼາດ, ໄດ້ກຳນົດເອົາແຜນງານຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ກ້າວໄປເຖິງບ່ອນຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່. ແຕ່ປີ 1996 ຮອດປີ 2004 ໄດ້ທຳການແບ່ງດິນແບ່ງປ່າໃຫ້ບ້ານຄຸ້ມຄອງທັງໝົດຈຳນວນ 6,830 ບ້ານ (ຫຼາຍກວ່າ 50% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດໃນທົ່ວປະເທດ). ມີນະໂຍບາຍການປູກໄມ້ໂດຍຖືເປັນບຸລິມະສິດອັນສຳຄັນຂອງປະເທດ. ໃນແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ

ໄລຍະ 5 ປີ (2000-2005) ລັດໄດ້ຫັນນະໂຍບາຍ ປູກໄມ້ເພື່ອເປັນສິນຄ້າຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມຢ່າງແຂງແຮງ ເຊິ່ງມີຄາດໝາຍສູ້ຊິນໃຫ້ບັນລຸໄດ້ໃນເນື້ອທີ່ 134,000 ເຮັກຕາ, ໃນປີ 2005. ມາຮອດປະຈຸບັນ ເນື້ອທີ່ປ່າປູກ ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 146,600 ເຮັກຕາ. ແຜນພັດທະນາປ່າໄມ້ຮອດປີ 2020 ໃຫ້ໄດ້ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ກວມ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ປະເທດ. ເນື້ອທີ່ປ່າຜະລິດທີ່ບໍ່ທັນເປັນທາງການ ປະມານ 106 ແຫ່ງ ມີເນື້ອທີ່ປະມານ 3,207,000 ເຮັກຕາ, ປ່າປ້ອງກັນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ 75 ແຫ່ງມີເນື້ອທີ່ 517,000 ເຮັກຕາ. ປ່າສະຫງວນລະດັບຊາດ 24 ແຫ່ງ ກວມເນື້ອທີ່ເກືອບ 4 ລ້ານເຮັກຕາ. ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງມີປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງ 66 ແຫ່ງ ແລະ ປ່າສະຫງວນຂອງເມືອງ 143 ແຫ່ງ, ເຂດເຊື່ອມຕໍ່ 2 ແຫ່ງ ເນື້ອທີ່ 1,436,000 ເຮັກຕາ. ລວມທັງໝົດເນື້ອທີ່ປ່າຜະລິດ, ປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າສະຫງວນ ແລະ ເຂດເຊື່ອມຕໍ່ ແມ່ນ 8,550,000 ເຮັກຕາ ກວມ 36,1 % ຂອງເນື້ອທີ່ປະເທດ, ເຫຼືອຈາກນັ້ນແມ່ນປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ປ່າຊົມໃຊ້ລະດັບບ້ານ.

1.2 ຄວາມສໍາພັນ ລະຫວ່າງ ວິຊາເສດຖະສາດ ແລະ ວິຊາເສດຖະສາດ ຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້

ເສດຖະສາດເປັນວິຊາ ທີ່ວ່າດ້ວຍການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ທີ່ມີຈຳກັດເພື່ອນໍາໄປຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການຕ່າງໆຕະຫຼອດຈົນຮອດການຈຳແນກແຈກຈ່າຍຜົນຜະລິດ ແລະ ການບໍລິການໄປສູ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ໂດຍໃຫ້ໄດ້ຮັບຄວາມເພິ່ງພໍໃຈສູງສຸດ. ປ່າໄມ້ ເປັນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຢ່າງໜຶ່ງ ໃນຊັບພະຍາກອນຫຼາຍໆປະເພດທີ່ມີຢູ່ໃນໂລກ. ດັ່ງນັ້ນ ວິຊາເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ຈຶ່ງອາດໃຫ້ຄຳຈຳກັດຄວາມໄດ້ວ່າ ເປັນວິຊາ ທີ່ວ່າດ້ວຍການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໂດຍມຸ່ງຫວັງ ທີ່ຈະໃຫ້ປ່າໄມ້ສາມາດອຳນວຍປະໂຫຍດໃນທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມແກ່ສັງຄົມ ສ່ວນລວມຢ່າງສູງສຸດ ແລະ ມີຄວາມສະເໝີພາບ ໂດຍໃຫ້ຖືກຕາມຫຼັກການທາງເສດຖະກິດ, ຫຼື ເວົ້າໄດ້ອີກວ່າ ເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ເປັນວິຊາທີ່ນຳເອົາຫຼັກການທາງເສດຖະສາດເຂົ້າມາປະຍຸກໃຊ້ ໃນການວິເຄາະບັນຫາຕ່າງໆທາງດ້ານປ່າໄມ້ ຕົວຢ່າງ: ການປູກສ້າງສວນປ່າ, ການທຸລະກິດແປຮູບໄມ້, ການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ເພື່ອເປັນແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວ, ເຂດອາໄສຂອງສັດປ່າ, ພື້ນທີ່ຕົ້ນນ້ຳລຳທານ. ໃນການວິເຄາະບັນຫາດ້ານເສດຖະກິດການປ່າໄມ້ ຈຳເປັນທີ່ສຸດທີ່ຈະຕ້ອງອາໄສ ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານດ້ານປ່າໄມ້ ແລະ ສາຂາຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄວບຄູ່ໄປກັບວິຊາເສດຖະສາດ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ເນື່ອງຈາກທຳມະຊາດ ຂອງການຜະລິດດ້ານປ່າໄມ້ ມີຄຸນລັກສະນະພິເສດ ສະເພາະບາງປະການທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງໄປຈາກຂະບວນການຜະລິດໃນດ້ານອື່ນໆ ລັກສະນະຄວາມແຕກຕ່າງດັ່ງກ່າວ ຈຳແນກອອກໄປເປັນ 3 ປະການດັ່ງນີ້:

1. ການຜະລິດໄມ້ ຈະຕ້ອງໃຊ້ໄລຍະເວລາທີ່ຍາວນານ ກວ່າການຜະລິດຜົນທາງດ້ານອື່ນໆເຊັ່ນ: ການປູກໄມ້ໃຫຍ່ໄວຄື: ໄມ້ວິກ ຈະຕ້ອງໃຊ້ເວລາຢ່າງໜ້ອຍ 4-5 ປີ ກວ່າທີ່ຕົ້ນໄມ້ຈະ ຈະເລີນເຕີບໂຕເຖິງຂະໜາດເປັນສິນຄ້າໄດ້ ແລະ ຖ້າແມ່ນຊະນິດໄມ້ທີ່ມີອາຍຸຄົບຮອບຕັດຟັນຍາວຄື: ໄມ້ສັກ, ໄມ້ດູ່, ໄມ້ແຕ້ຄຳ ແລະ ອື່ນໆອາດຈະຕ້ອງໃຊ້ເວລາບໍ່ຕ່ຳກວ່າ 30 ປີ ຂຶ້ນໄປ ເຊິ່ງກົງກັນຂ້າມ ກັບ ການຜະລິດຜົນທາງກະສິກຳ ເຊິ່ງໃຊ້ເວລາຜະລິດພຽງບໍ່ເທົ່າໃດເດືອນ ຫຼື ຢ່າງຫຼາຍກໍ່ບໍ່ເກີນໜຶ່ງປີ ກໍ່ສາມາດເກັບກ່ຽວຜົນຜະລິດໄດ້ ແລະ ຖ້າເປັນການຜະລິດສິນຄ້າອຸດສາຫະກຳບາງປະເພດຈະໃຊ້ເວລາພຽງບໍ່ເທົ່າໃດນາທີເທົ່ານັ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ ຕົ້ນທຶນກ່ຽວກັບດອກເບ້ຍຂອງເງິນທຶນທີ່ນຳມາໃຊ້ໃນການລົງທຶນປູກສ້າງສວນປ່າ ຈຶ່ງຖືວ່າ ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາ.

2. ປະລິມານຂອງໄມ້ຍືນຕົ້ນທີ່ມີຢູ່ໃນປ່າ (Growingstock) ຖືວ່າເປັນທຶນ ຫຼື ປັດໃຈການຜະລິດ ແລະ ຜົນຜະລິດ (Yield) ໃນເວລາດຽວກັນ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ເນື່ອງຈາກໄມ້ແຕ່ລະຕົ້ນໃນປ່າ ຈະມີການ

ຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານຄວາມໃຫ່ຍ ແລະ ຄວາມສູງໃນທຸກລະດູການ, ບໍລິມາດໄມ້ທີ່ເພີ່ມພູນຂອງໄມ້ທຸກຕົ້ນໃນປ່າຜົນໃດ ຜົນໜຶ່ງ ເມື່ອນໍາມາລວມກັນກໍ່ຈະໄດ້ຜົນຜະລິດຈາກປ່າຜົນນັ້ນໃນຮອບປີ ຫຼື ສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ປັດໃຈການຜະລິດ ແລະ ຜົນຜະລິດຈາກປ່າກໍ່ຄືເນື້ອໄມ້ເຊັ່ນດຽວກັນ ເຊິ່ງຕ່າງກັບການຜະລິດດ້ານອື່ນໆ ເຊິ່ງຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບ ຈະມີລັກສະນະທີ່ແຕກຕ່າງໄປຈາກວັດຖຸດິບທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດ.

3. ຄຸນຄ່າຜະລິດຕະຜົນຈາກປ່າບາງປະເພດ ປະເມີນມູນຄ່າອອກມາເປັນຕົວເງິນໄດ້ຍາກ ເພາະວ່າບໍ່ ມີລາຄາຕະຫຼາດເຊັ່ນ: ຄຸນຄ່າທາງດ້ານການທ່ອງທ່ຽວ, ການອະນຸລັກດິນນໍ້າ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະພາບ ແລະ ອື່ນໆ.

1.3 ປະໂຫຍດຂອງວິຊາເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບ ຈາກການສຶກສາວິຊາເສດຖະສາດ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ອາດຈໍາແນກອອກໄດ້ເປັນ 2 ປະການດ້ວຍກັນຄື:

1. ຊ່ວຍໃຫ້ນັກວິຊາການປ່າໄມ້ ເຂົ້າໃຈເຖິງປະກົດການ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆທາງດ້ານເສດຖະກິດການປ່າໄມ້ ແລະ ສາມາດວິເຄາະບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ.
2. ໃຊ້ກໍານົດແນວທາງໃນການວາງແຜນວຽກ ເພື່ອດໍາເນີນການແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໂດຍໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ບົດທີ 2

ຂອບເຂດຂອງເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາສາມາດ:

1. ຂໍ້ກ່ຽວກັບວິຊາເສດຖະສາດ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນ.
2. ເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ຂອງຂອບເຂດ ແລະ ລະບຽບຂອງເສດຖະສາດຊັບ ພະຍາກອນປ່າໄມ້.

ເນື້ອໃນ

2.1 ຄວາມເປັນມາຂອງວິຊາເສດຖະສາດປ່າໄມ້

ກ່ອນຈະສຶກສາວິຊາ ເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ສົມຄວນທີ່ຜູ້ສຶກສາຈະໄດ້ທຳຄວາມ ເຂົ້າໃຈສາກ່ອນວ່າ ວິຊານີ້ມີປະຫວັດຄວາມເປັນມາ, ຂອບເຂດ ແລະ ເນື້ອໃນເປັນແນວໃດ?, ຄວາມຮູ້ໃນ ໂລກນີ້ນິຍົມແບ່ງເປັນສາຂາຕ່າງໆໄດ້ຫຼາຍແບບດັ່ງທີ່ໄດ້ອ້າງໄວ້ຈາກອະເນກທຽນຖາວອນກັບຄະນະ (1976) ຄື:

2.1.1 ວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ (Natural Sciences)

1) ວິທະຍາສາດກາຍຍະພາບ (Physical Sciences) ສຶກສາເຖິງທຳມະຊາດໃນ ຈັກກະວານຕັ້ງແຕ່ສ່ວນນ້ອຍໆທີ່ສຸດຄື: ປາລາມານູ ໄປຈົນເຖິງ ລະບົບດວງດາວ, ດາວເຄາະ ແລະ ພະອາ ທິດ ມີວິຊາ: ດາລາສາດ, ອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ, ທໍລະນີວິທະຍາ, ເຄມີ ແລະ ຟີຊິກ.

2) ວິທະຍາສາດຊີວະພາບ (Biological Sciences) ສຶກສາເຖິງຊີວິດ ແລະ ປາກົດການຂອງສິ່ງມີຊີວິດ ຫຼື ອິນຊີທັງຫຼາຍ. ມີວິຊາ: ແພດສາດ, ສັດວິທະຍາ ແລະ ພືດສາດ.

2.1.2 ສັງຄົມສາດ (Social Sciences)

ສຶກສາເຖິງມະນຸດ ແລະ ສັງຄົມໃນດ້ານພຶດຕິກຳ ແລະ ປັດໃຈຕ່າງໆທີ່ມີ ບົດບາດ ສຳຄັນໃນສັງຄົມມີວິຊາເສດຖະສາດ, ລັດຖະສາດ, ນິຕິສາດ, ສັງຄົມວິທະຍາ.

2.1.3 ມະນຸດວິທະຍາ(Humanities)

ສຶກສາເຖິງສິລະປະວັດທະນາທຳ ແລະ ປັດຊາຍາ ອັນເປັນຜົນຂອງການສະແດງອອກ ເຊິ່ງຄວາມຮູ້ສຶກນິກຄິດ, ອາລົມ, ຈິນຕະນາການ ແລະ ຫັດສະນະຄະຕິຂອງມະນຸດທີ່ມີຕໍ່ໂລກ ແລະ ຊັບພະ ສິ່ງຕ່າງໆເຊັ່ນ: ມີວິຊາພາສາສາດ, ຕະລົກວິທະຍາ, ປັດຊາຍາ, ດົນຕີ ແລະ ສາສະໜາສາດ. ວິຊາດັ່ງກ່າວນີ້ ສັງເກດ, ພິຈາລະນາ ແລະ ລວບລວມລັກສະນະ ຂອງຄວາມເປັນມະນຸດຊາດ ຈາກການຈັດປະເພດດັ່ງກ່າວ , ວິຊາເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ຄວນສັງກັດຢູ່ໃນປະເພດ ວິທະຍາສາດທຳມະຊາດສາຂາວິທະຍາ ສາດຊີວະພາບ. ສ່ວນວິຊາເສດຖະສາດນັ້ນ ສັງກັດຢູ່ໃນປະເພດສັງຄົມສາດ. ສະນັ້ນ ວິຊາເສດຖະສາດຊັບ ພະຍາກອນປ່າໄມ້ ຈຶ່ງເປັນວິຊາ ທີ່ປະສົມປະສານ ລະຫວ່າງ ວິທະຍາສາດຊີວະພາບ ກັບ ສັງຄົມສາດ. ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍ່ຕົ ໃນໄລຍະຕໍ່ມາວິທະຍາສາດສາຂາຕ່າງໆໄດ້ກ້າວໜ້າ ແລະ ຂະຫຍາຍຂອບເຂດ ລວມທັງມີ ລັກສະນະສະເພາະຕົວຫຼາຍຂຶ້ນ. ອົງການສຶກສາວິທະຍາສາດ ແລະ ວັດທະນາທຳແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ (UNESCO) ໄດ້ແບ່ງສາຂາທີ່ເປີດສອນໃນສະຖາບັນອຸດົມສຶກສາອອກເປັນ 9 ສາຂາ. ວິຊາການປ່າໄມ້ຢູ່ ໃນສາຂາວິຊາກະເສດສາດ. ສ່ວນເສດຖະສາດດ້ານຕ່າງໆຄົງຢູ່ໃນສາຂາວິຊາສັງຄົມສາດຄືເກົ່າ. ການແບ່ງ

ຄວາມຮູ້ໃນສາຂາຕ່າງໆອີກລະບົບໜຶ່ງເອີ້ນວ່າ International Standard Classification of Education Definition of Field of Study (ISCED) ເຊິ່ງແບ່ງຄວາມຮູ້ໃນໂລກນີ້ອອກເປັນ 10 ສາຂາໃຫ້ຍວິຊາເສດຖະສາດຢູ່ໃນສາຂາສັງຄົມສາດ ແລະ ວິຊາວິທະຍາປ່າໄມ້ຢູ່ໃນສາຂາກະເສດສາດ ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ. ສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ທີ່ມາຂອງວິຊາເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໃນໄລຍະຕໍ່ມານີ້ ເປັນ ການປະສົມປະສານ ວິຊາສາຂາກະເສດ ກັບ ສາຂາສັງຄົມເຂົ້າດ້ວຍກັນ. ອາຣິສເຕີລ (Aristotle) ກ່ອນ ຄ.ສ. 384-322 ເວົ້າເຖິງເສດຖະສາດໃນໜັງສື " Economica" ຂອງເພິ່ນໄວ້ວ່າ ເສດຖະສາດເປັນວິຊາ ວ່າດ້ວຍ " ການຈັດລະບຽບໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ໃຊ້ຫົວໜ່ວຍຄົວເຮືອນໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດ ". ແນວຄິດທາງ ເສດຖະສາດໄດ້ປະປົນຢູ່ໃນຈະລິຍະທຳ ຫຼື ປັດຊາຍາຂອງນັກປາດໂບຮານ ຫຼື ໃນຄຳສອນຂອງພະພຸດທະ ສາດສະໜາ ແລະ ສາດສະໜາອື່ນໆກໍ່ມີປະກົດຢູ່. ແຕ່ຄວາມຄິດເຫັນເຫຼົ່ານີ້ ຍັງບໍ່ອາດເປັນທິດສະດີ ຫຼື ຫຼັກ ເກນທີ່ຈະໃຊ້ວິເຄາະ ແລະ ວິນິດໄສ ເຫດຜົນກ່ຽວກັບປະກົດການ ຫຼື ກິດຈະການທາງເສດຖະສາດໄດ້ຢ່າງ ສົມບູນ. ຖືກັນວ່າ ວິຊາເສດຖະສາດ ກຳເນີດເປັນທາງການເມື່ອ ອາດາມ ສມິດ (Adam Smith) ຂຽນ ປຶ້ມເສດຖະສາດເຫຼັ້ມທຳອິດຊື່ " The wealth of Nation " ໃນປີ ຄ.ສ. 1776 ວິຊາເສດຖະສາດ ເຊິ່ງ ເດີມເອີ້ນກັນວ່າ ເສດຖະສາດການເມືອງ (Political Economy) ກໍ່ໄດ້ມີການພັດທະນາການຂຶ້ນຕາມ ລຳດັບຈາກການທີ່ ຈອນ ເມນາດເຄນ (John Maynard Keynes) ພິມ " The General Theory of employment, Interest and Money " ຂຶ້ນໃນປີ ຄ.ສ. 1936. ໃນລະຫວ່າງນັ້ນ ກາກມາກ (Karl Marx) ຂຽນ Das Kapital ຂຶ້ນໃນປີ ຄ.ສ. 1867 ວິຈານລະບອບນາຍທິນຢ່າງໜັກ. ຕັ້ງແຕ່ປີ ຄ.ສ.1936 ເປັນຕົ້ນມາ Samuel son (1976) ເຫັນວ່າຄວນຈະເປັນຍຸກຂອງເສດຖະສາດໃໝ່ (New Economics). ໂດຍທີ່ວິຊາເສດຖະສາດ " ເປັນສິລະປະສາດທີ່ເກົ່າທີ່ສຸດ ເປັນວິທະຍາສາດທີ່ໃໝ່ທີ່ສຸດ ແລະ ເປັນລາຊິນີ ແຫ່ງວິຊາສາຂາສັງຄົມສາດ " (Samuelson,1976). ຖ້າຫາກນັບຈາກຍຸກຂອງອາດາມ ສມິດ ກໍ່ມີອາຍຸຫຼາຍກວ່າ 200 ປີ ຈຶ່ງມີນິຍາມທີ່ນັກເສດຖະສາດ ຫຼິ້ນປາລາມາຈານ ໄດ້ສະເໜີໄວ້ມາກມາຍ ຊຶ່ງຈະພົບໃນຕຳລາເສດຖະສາດເປັນສ່ວນຫຼາຍ. ອະເນກ ທຽນຖາວອນ ແລະ ຄະນະ (1976) ໄດ້ຍົກມາ ອ້າງໄວ້ຫຼາຍທ່ານແລ້ວສະຫຼຸບ " ເສດຖະສາດເປັນຂະແໜງໜຶ່ງຂອງສັງຄົມສາດທີ່ສຶກສາເຖິງການເລືອກຫາ ຫົນທາງທີ່ຈະໃຊ້ປັດໄຈການຜະລິດ ເຊິ່ງມີຢູ່ຢ່າງຈຳກັດ ເພື່ອບຳບັດຄວາມຕ້ອງການຂອງມະນຸດ ເຊິ່ງມີຢູ່ ມາກມາຍນັບບໍ່ຖ້ວນ " ນັກເສດຖະສາດໃນປະຈຸບັນ ເຫັນພ້ອມກັບຄຳຈຳກັດຄວາມ ໂດຍທົ່ວໄປຂອງເສດ ຖະ ສາດ (Smuelson,1976) ວ່າ: ເສດຖະສາດເປັນວິຊາ ທີ່ວ່າດ້ວຍວິທີການທີ່ຄົນ ກັບ ສັງຄົມຈະມີ ການໃຊ້ເງິນ ຫຼື ບໍ່ກໍ່ຕາມເລືອກໃຊ້ຊັບພະຍາກອນການຜະລິດທີ່ມີຈຳກັດອັນອາດນຳໄປໃຊ້ຢ່າງອື່ນໄດ້ຫຼາຍ ຢ່າງເພື່ອຜະລິດສິນຄ້າຕ່າງໆ ແລະ ຈຳໜ່າຍຈ່າຍແຈກສິນຄ້າເຫຼົ່ານັ້ນໄປເພື່ອບໍລິໂພກທັງໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດ ໃນລະຫວ່າງບຸກຄົນ ແລະ ກຸ່ມຄົນຕ່າງໆໃນສັງຄົມ. ວິຊານີ້ວິເຄາະຕົ້ນທຶນ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ ໄດ້ຈາກການປັບປຸງ ແບບແຜນການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ. ຄຳຈຳກັດຄວາມຂ້າງເທິງນີ້ອາດຫຍໍ້ໃຫ້ສັ້ນໆວ່າ " ເຮົາຈະເລືອກໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ຢ່າງຈຳກັດ ອັນອາດໃຊ້ໄດ້ຫຼາຍຢ່າງ ໃຫ້ບັນລຸຈຸດໝາຍທີ່ກຳນົດໄວ້ ຢ່າງດີທີ່ສຸດ, ຈະຜະລິດສິນຄ້າອັນໃດ, ແບບໃດ, ເພື່ອໃຜ ດຽວນີ້ ຫຼື ອານາຄົດ "

2.2 ລະບຽບວິທີທາງເສດຖະສາດ

ໃນວົງການເສດຖະສາດ ຍັງແບ່ງວິຊານີ້ອອກເປັນສອງຝ່າຍຄື: Positive Economics ອະທິ ບາຍຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງ ເຫດ ແລະ ຜົນ ຂອງກິດຈະກຳທາງເສດຖະສາດຢ່າງກົງໄປກົງມາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງວ່າ: ຄວາມສຳພັນທາງເສດຖະສາດເປັນແນວໃດເທົ່ານັ້ນສ່ວນ Normative Economics ທີ່ກ່ຽວພັນໄປເຖິງ

ວ່າອັນໃດຄວນເປັນຢ່າງນັ້ນຢ່າງນີ້ດ້ວຍ (Leftwich, 1976). ໃນທາງປະຕິບັດແລ້ວ Eggers and Tus sing (1965) ເຫັນວ່າ ປົກກະຕິເສດຖະສາດມີເນື້ອໃນແບບຕົງ ຫຼື ບວກ (Positive) ຕາມຫຼັກວິທະຍາສາດ. ແຕ່ຕາມທີ່ເຄີຍເປັນມາດັ່ງເດີມຈະມີຄວາມເຫັນວ່າ ສິ່ງໃດຄວນ ແລະ ບໍ່ຄວນແຊກຢູ່ດ້ວຍ. ເຖິງວ່າໃນການສະຫຼຸບນະໂຍບາຍກໍ່ຈະຕ້ອງຄາດການວ່າ ສິ່ງໃດຄວນປະຕິບັດກອນ ແລະ ຕາມຫຼັງ. ເພາະສະນັ້ນໃນການຄາດການຈະຕ້ອງອາໄສ Positive Economics ເປັນພື້ນຖານ. ວິຊາທັງສອງຝ່າຍຈຶ່ງຕ້ອງເພິ່ງພາອາໄສ ຫຼື ເກື້ອກູນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນຢ່າງໃກ້ສິດ.

ວິທີ ທີ່ຈະອະທິບາຍປະກົດການທາງເສດຖະສາດນັ້ນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໂລກເສດຖະກິດຂອງເຮົາມີຄວາມສັບສົນຫຼາຍ ນັກເສດຖະສາດ ບໍ່ສາມາດສັງເກດການພາຍໃຕ້ສະພາບທີ່ຄວບຄຸມໄດ້ຄື: ໃນຫ້ອງປະຕິບັດການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດສາຂາອື່ນໆ. ສະນັ້ນ ນັກເສດຖະສາດຈຶ່ງຕ້ອງສ້າງໂຄງສ້າງສໍາລັບວິເຄາະ ຫຼື ໂມເດລ ຂອງສິ່ງທີ່ຕ້ອງການວິເຄາະຂຶ້ນ. ໂມເດລ ຢ່າງງ່າຍໆນີ້ມັກເອີ້ນວ່າທິດສະດີ ເຊິ່ງພະຍາຍາມເບິ່ງໂລກໃນຄວາມເປັນຈິງໃຫ້ເຫຼືອແຕ່ສິ່ງທີ່ເປັນຫຼັກເພື່ອໃຫ້ເບິ່ງງ່າຍຂຶ້ນ. ວິທີການເຊັ່ນນີ້ນັກເສດຖະສາດເອີ້ນກັນວ່າການສ້າງທິດສະດີ ຫຼື ໂມເດລ ຫຼື ການວິເຄາະໂມເດລ. ໜ້າທີ່ຂອງທິດສະດີ ຫຼື ໂມເດລທາງເສດຖະສາດນັ້ນຄື: ເພື່ອອະທິບາຍທໍາມະຊາດຂອງກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດ ແລະ ເພື່ອຄາດການວ່າຈະເກີດອັນໃດຂຶ້ນໃນເສດຖະກິດນັ້ນ (Leftwich, 1976).

ການສ້າງໂມເດລເຮັດໄດ້ 2 ວິທີດັ່ງໃນຮູບທີ 1 ໂດຍວິທີອານຸມານ (Deduction) ນັກເສດຖະສາດໃຊ້ຫຼັກໂລຍິກວິທະຍາ ເບິ່ງໂລກໃຫ້ງ່າຍເຂົ້າເອີ້ນວ່າ: Theoretical abstraction ຜົນທີ່ໄດ້ຄືໃນໂມເດລໂລຍິກວິທະຍາ (Logical model) ທີ່ຄາດວ່າເໝາະສົມສໍາລັບອະທິບາຍປະກົດການທີ່ເຮົາກຳລັງສັງເກດຢູ່. ຕໍ່ມາຂໍ້ທົກຖຽງທາງໂລຍິກວິທະຍາ (Logical augment) ອານຸມານເຫດ ແລະ ຜົນອອກໄປອີກຈົນໄດ້ຂໍ້ສະຫຼຸບ (Logical conclusion) ແລ້ວຈຶ່ງແປຜົນສະຫຼຸບນີ້ເພື່ອໃຫ້ອະທິບາຍ ຫຼື ຄາດການທີ່ເປັນໄປໃນໂລກຕົວຈິງໄດ້ວິທີການທັງໝົດນີ້ບາງທີ່ເອີ້ນລວມວ່າ: ໂມເດລທາງໂລຍິກວິທະຍາ (Logical model).

ອີກວິທີໜຶ່ງ ເປັນວິທີອຸປະມານ (Induction) ຈາກໂລກຕົວຈິງ ເຮົາໃຊ້ວິທີການທາງສະຖິຕິເບິ່ງໂລກໃຫ້ງ່າຍເຂົ້າ (Experimental abstraction) ເພື່ອອອກແບບການທົດລອງ ແລ້ວທໍາການທົດລອງ, ມີການສັງເກດການ ແລ້ວແປຜົນການສັງເກດນັ້ນ ໃນເຊິ່ງສະຖິຕິເພື່ອອະທິບາຍ ຫຼື ຄາດການທີ່ເປັນໄປໃນໂລກຄວາມຈິງຕໍ່ໄປ. ວິທີນີ້ ປະຈຸບັນໄດ້ວິວັດທະນາການມາເປັນວິຊາເສດຖະມິຕິ (Econometrics) ເຊິ່ງເອີ້ນກວ້າງໆວ່າ: ເປັນການສ້າງໂມເດລທາງສະຖິຕິ (Statistical model).

ໂມເດລທີ່ໄດ້ຈາກວິທີການສ້າງບໍ່ວ່າຈະເປັນໂມເດລ ທາງໂລຍິກວິທະຍາ ຫຼື ໂມເດລທາງສະຖິຕິ ເມື່ອໄດ້ຜ່ານການທົດສອບວ່າອະທິບາຍເຫດການໃນໂລກຈິງໄດ້ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່ມີໂມເດລໃໝ່ທີ່ດີກວ່າແລ້ວກໍ່ຈະໄດ້ຮັບການຍອມຮັບເປັນທິດສະດີ ຫຼື ກາຍເປັນກົດ (Law) ໄປ. ວິທີການສ້າງໂມເດລອະນຸມານ ຫຼື ອຸປະມານ ທັງສອງວິທີດັ່ງກ່າວເບື້ອງຕົ້ນ ນັກເສດຖະສາດໃນສະໄໝປະຈຸບັນ ຍອມຮັບວ່າຕ່າງເກື້ອກູນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ກໍ່ຄືທິດສະດີທີ່ໄດ້ຈາກວິທີອະນຸມານເຊິ່ງນິຍົມກັນ ໃນສະໄໝເກົ່າກ່ອນ ເຮັດໃຫ້ເກີດມີສົມມຸດຖານ (Hypotheses) ກ່ຽວກັບຄວາມເປັນໄປໃນໂລກຂຶ້ນ. ການທົດສອບສົມມຸດຖານດ້ວຍວິທີການທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນແນວທາງທີ່ຈະພັດທະນາ ແລະ ແຕ່ງເຕີມໃຫ້ທິດສະດີສົມບູນຂຶ້ນ ສໍາລັບວິທີການສ້າງໂມເດລຕ້ອງຜ່ານ 3 ຂັ້ນຕອນຄື: ໃນຂັ້ນທໍາອິດຕ້ອງກຳນົດຂໍ້ສັນນິຖານ ແລະ ຄຳຈຳກັດຄວາມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສາກ່ອນ. ຂັ້ນທີ່ສອງເປັນການສ້າງໂມເດລດັ່ງໃນຮູບທີ 1 ແລະ ຂັ້ນສຸດທ້າຍເປັນການທົດສອບໂມເດລ (The test of the model).

ໂມເດລ ມີປະໂຫຍດໃນກິດຈະການທົ່ວໄປ ໃນວິຊາເກືອບທຸກສາຂາ ລວມທັງວິຊາໃນສາຂາປ່າໄມ້ເກືອບທັງໝົດ. Duerr (1975) ໃຫ້ຄຳນິຍາມຂອງໂມເດລໄວ້ວ່າ " ໂມເດລ ຄືຕົວແທນຢ່າງງ່າຍຂອງອັນໃດອັນໜຶ່ງທີ່ເຮົາຕ້ອງການບັນລະຍາຍ, ອະທິບາຍ ຫຼື ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈ. ວັດຖຸປະສົງຂອງການສ້າງໂມເດລຂຶ້ນມາກໍ່ເພື່ອຕອບບັນຫາຕ່າງໆ (A model is a simplified representation of something that we wish to describe or explain or understand. Its purposes is to answer questions).

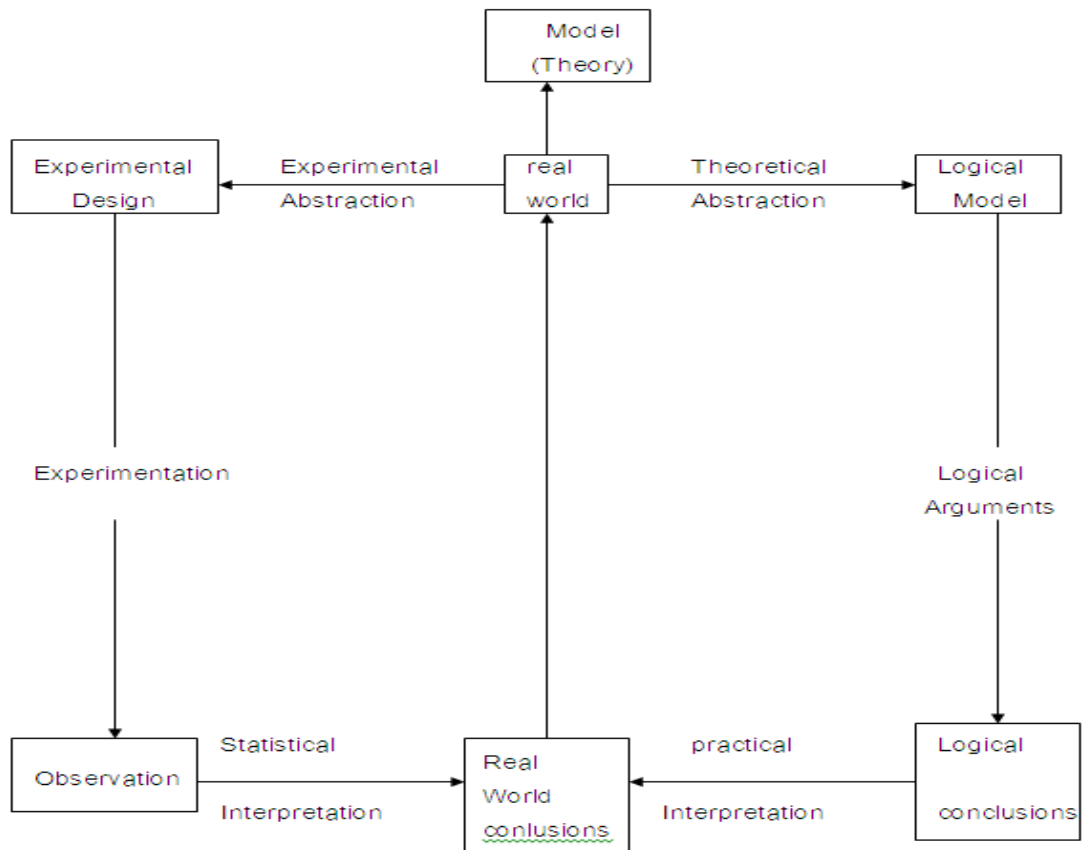
ໂມເດລ ມີຊື່ເອີ້ນຕ່າງກັນໄປ ແລ້ວແຕ່ວ່າຈະໃຊ້ໃນບັນຫາດ້ານໃດເຊັ່ນ: micro model, macro model, dynamic model, linear model, econometric model ເປັນຕົ້ນ. ແຕ່ຖ້າຖືຕາມຮູບຫຼື ພາສາແລ້ວ ອາດແບ່ງເປັນ 3 ປະເພດໃຫຍ່ໆຄື:

1. ເປັນຄຳເວົ້າ ລວມທັງຄຳບອກເລົ່າດ້ວຍພາສາຂຽນ (Verbal model or prose),
2. ເປັນຮູບພາບ (Pictorial model) ເຊິ່ງອາດຈະຢູ່ໃນລັກສະນະຂອງ ໄດອະແກຣມ ຫຼື ພາບຂຽນ (Graphics) ຕ່າງໆ.
3. ເປັນຮູບຄະນິດສາດ (Mathematical model) ເຊິ່ງລວມທັງທາງພຶດສະຄະນິດ, ເລຂາຄະນິດ ແລະ ຄອມພິວເຕີເຂົ້າໄວ້ດ້ວຍ.

ໂມເດລສາມຮູບ ຫຼື ພາສານີ້ມີຂໍ້ດີຂໍ້ເສຍຕ່າງກັນໄປເຊັ່ນ: ໂມເດລ ທີ່ເປັນພາສາເວົ້າເຂົ້າໃຈງ່າຍ ບໍ່ຕ້ອງການຄວາມຮູ້ພື້ນຖານພິເສດ. ສ່ວນໂມເດລ ທີ່ເປັນພາບອາດຈະເຂົ້າໃຈຍາກຂຶ້ນ ຕ້ອງການຄວາມຮູ້ໃດໜຶ່ງເລັກນ້ອຍ. ສຳລັບໃນແບບຄະນິດສາດເຂົ້າໃຈຍາກສຳລັບຜູ້ບໍ່ມີພື້ນຖານ ແຕ່ກະທັດລັດ ແລະ ສະດວກສຳລັບຜູ້ຮູ້ ໂດຍທົ່ວໄປໂມເດລທີ່ເປັນພາບຈະໃຊ້ປະໂຫຍດໄດ້ດີ ແລະ ກວ້າງຂວາງໃນສະຖານະການທົ່ວໄປ

2.3 ເຫດໃດຈຶ່ງຕ້ອງມີເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ມີຄົນກ່າວຫາຢູ່ ເນື່ອງວ່າວິຊາຊີບປ່າໄມ້ ມຸ່ງແຕ່ເລື່ອງປູກຕົ້ນໄມ້ຈົນເກີນໄປ ນັກວິຊາການປ່າໄມ້ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ຄຳນຶງເຖິງຜົນຜະລິດເປັນຫຼັກ ໂດຍໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມ ສ່ວນຫຼາຍເພື່ອພົ້ມປະສິດທິພາບການ ຜະລິດໄມ້ການທີ່ປ່າໄມ້ເນັ້ນໃນເລື່ອງຜົນຜະລິດຈົນເກີນໄປນັ້ນ ວິຊາຊີບນີ້ຈະພົບຈຸດຈົບໃນວັນໜຶ່ງຂ້າງໜ້າໄດ້. ຄວາມນິຍົມໃຊ້ວັດຖຸດິບປ່ຽນໄປຕາມກາລະສະໄໝ, ຕົ້ນໄມ້ທີ່ເຮົາປູກໃຫ້ເປັນໄມ້ທ່ອນນັ້ນ ຕໍ່ໄປຈະບໍ່ມີໃຜສົນໃຈທີ່ຈະໃຊ້ ເພາະມີສິ່ງອື່ນທີ່ດີເໝືອກວ່າ.

ຮູບທີ 1 ການສ້າງໂມເດລທາງເສດຖະສາດ
ແຫຼ່ງທີ່ມາ: Ferguson and Gould (1975)

ນັກຊີວະວິທະຍາຮູ້ວ່າ: ສິ່ງມີຊີວິດຖ້າບໍ່ສາມາດປັບຕົວ ໃຫ້ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງ ຂອງສິ່ງແວດລ້ອມຈະບໍ່ມີໃຜສິນໃຈທີ່ຈະຕ້ອງສູນພັນໄປໃນທີ່ສຸດ. ວິຊາຊີບຕ່າງ ກໍ່ບໍ່ຕ່າງໄປຈາກຊີວິດອື່ນຊື່ເຫຼົ່ານັ້ນ. ນັກວິຊາການປ່າໄມ້ຍຸກໃໝ່ ຈະຕ້ອງເບິ່ງການໃຫ້ໂກກວ່າ ນັກຊີວະວິທະຍາ ຂອງການຜະລິດໄມ້ຈະຕ້ອງສະແຫວງຫາຄວາມເຂົ້າໃຈວ່າ ປ່າໄມ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄົນແນວໃດ ? ຢ່າງນີ້ບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ ຊີວະວິທະຍາດ້ອຍຄວາມສໍາຄັນລົງໄປ, ຫາກໝາຍຄວາມວ່າ: ຊີວະວິທະຍາຢ່າງດຽວຍັງບໍ່ພຽງພໍ ສາລັບນັກວິຊາການປ່າໄມ້. ພື້ນຖານທາງຊີວະວິທະຍາ ເຮັດໃຫ້ເຮົາເຂົ້າໃຈໄດ້ວ່າ ຕົ້ນໄມ້ເຕີບໂຕໄດ້ແນວໃດ ສາມາດເພີ່ມຄວາມຈະເລີນເຕີບໂຕແລະ ຄຸນນະພາບຂອງຕົ້ນໄມ້ໄດ້ແນວໃດ. ແຕ່ຖ້າຈະຫາເຫດຜົນວ່າ ເປັນຫຍັງຈຶ່ງຄວນປູກຕົ້ນໄມ້ ຖ້າຈໍາເປັນຈະຕ້ອງຕັດສິນໃຈຢ່າງສະຫຼາດວ່າຈະແປງປັ້ນ ແລະ ໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແບບໃດ ແລະ ເພາະເຫດໃດກໍ່ຈໍາເປັນຈະຕ້ອງນໍາເອົາເສດຖະສາດເຂົ້າມາກ່ຽວຂ້ອງດ້ວຍ.

ດັ່ງໄດ້ກ່າວມາແລ້ວວ່າເສດຖະສາດ ຄືວິຊາທີ່ວ່າດ້ວຍການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ຢ່າງຈໍາກັດ ເຊິ່ງມີຢູ່ຫຼາຍວິທີ ເພື່ອສະໜອງຄວາມພໍໃຈຂອງມະນຸດຊາດ. ຖ້າທີ່ດິນປ່າໄມ້ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ສໍາລັບປູກພືດ ຫຼື ລ້ຽງສັດ ໄດ້ນໍານັກວິຊາການປ່າໄມ້ຄົງບໍ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນໂລກດັ່ງທຸກມື້ນີ້ ແລະ ມຸ່ງແຕ່ວຽກປູກຕົ້ນໄມ້ເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ດຽວນີ້ ເປັນທີ່ປະຈັກຕາແລ້ວວ່າ ພະລັງສໍາຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ວິຊາຊີບປ່າໄມ້ ເປັນຕົວຕົນຢູ່ໄດ້ມາຈາກພາຍນອກ. ພະລັງທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດອັນໜຶ່ງກໍ່ຄື ພະລັງທາງເສດຖະສາດ. ນັກວິຊາການປ່າໄມ້ ຈຶ່ງຕ້ອງເຂົ້າໃຈເຖິງພະລັງທາງເສດຖະສາດ ແລະ ການເມືອງ ທີ່ກໍານົດວິຖີຊີວິດຂອງຕົນ. ຕ້ອງມີຄວາມສາມາດ ນໍາເອົາ

ຫຼັກເສດຖະສາດເບື້ອງຕົ້ນມາໃຊ້ໃນການຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ ເທົ່າທີ່ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ອ່ານວຍໃຫ້ໄດ້. ຄວາມສາມາດຢ່າງນ້ອຍທີ່ສຸດ ຄວນຈະເທົ່າທຽມກັບຜູ້ບໍລິຫານ ຝ່າຍຜະລິດຂອງກິດຈະການອື່ນໆ ທົ່ວໄປ, ເສດຖະ ສາດປ່າໄມ້ເປັນວິຊາ ທີ່ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໂດຍມຸ່ງຫວັງທີ່ຈະໃຫ້ປ່າໄມ້ ສາມາດອ່ານວຍປະໂຫຍດທັງໃນດ້ານທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມແກ່ສັງຄົມ ສ່ວນລວມໂດຍໃຫ້ຖືກຕາມ ຫຼັກການທາງເສດຖະກິດຫຼາຍທີ່ສຸດ ຫຼື ເສດຖະສາດປ່າໄມ້ ເປັນວິຊາທີ່ນຳເອົາຫຼັກການ ທາງທິດສະດີເສດຖະສາດມາປະຍຸກ ເພື່ອໃຊ້ໃນການວິເຄາະບັນຫາຕ່າງໆທາງດ້ານເສດຖະກິດປ່າໄມ້.

ເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ເປັນວິຊາພິເສດສະເພາະດ້ານ (Speialization) ຕ່າງຈາກເສດຖະສາດທຳມະດາ, ເຫດຜົນສຳຄັນຄືປະການໜຶ່ງຄື: ມີລັກສະນະພິເສດຂອງປ່າໄມ້ ເຊິ່ງນັກເສດຖະສາດທຳມະດາ ຈະຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າຫາຄວາມຮູ້ເພີ່ມເຕີມ. ການປະຍຸກຫຼັກການເສດຖະສາດ ເຂົ້າກັບປ່າໄມ້ ນັ້ນຈະຕ້ອງສອດຄ່ອງກ່ຽວກັບລັກສະນະ ທາງຊີວະວິທະຍາຂອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ຊ່ວງເວລາທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດທາງປ່າໄມ້. ຄົງມີນັກເສດຖະສາດດ້ານອື່ນໆ ໜ້ອຍຄົນທີ່ຈະຍິນດີ ເສຍເວລາສະແຫວງຫາຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຜະລິດຜົນປ່າໄມ້. ນັກເສດຖະສາດ ທາງດ້ານອຸດສາຫະກຳອື່ນ ມັກຈະມີຄວາມຮູ້ທາງການທະນາ ຄານ, ການປະດິດຖະກຳ ແລະ ການຕະຫຼາດ ຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໂດຍປະຢັດ, ການອະນຸລັກປ່າໄມ້ໂດຍຂາດຫຼັກເກນ ທາງເສດຖະສາດຍັງບໍ່ໄດ້ດຶງດູດຄວາມສົນໃຈຂອງນັກເສດ ຖະສາດທົ່ວໄປຫຼາຍກວ່າວິພາກວິຈານຢູ່ທ່າງໆເທົ່ານັ້ນ.

ລັກສະນະພິເສດຂອງປ່າໄມ້: ລັກສະນະພິເສດຂອງປ່າໄມ້ ຫຼື ລັກສະນະພິເສດໃນແງ່ການຜະລິດຂອງປ່າໄມ້ນັ້ນ ໄດ້ມີປາລາມາຈານ ທາງປ່າໄມ້ກ່າວໄວ້ຫຼາຍຄວາມເຫັນທີ່ສຳຄັນດັ່ງນີ້:

1. ໄລຍະເວລາການຜະລິດຂອງປ່າໄມ້: ໄລຍະເວລາທີ່ໄມ້ເຕີບໂຕກວ່າຈະໃຊ້ການໄດ້ ຍາວນານຫຼາຍ ຫຼື ເວົ້າໄດ້ອີກວ່າໄລຍະສັ້ນ ຂອງຜະລິດຜົນປ່າໄມ້ຍາວນານກວ່າການຜະລິດສິນຄ້າຊະນິດອື່ນ.
2. ໄມ້ຍືນຕົ້ນເປັນທັງໂຮງງານ ແລະ ຜົນຜະລິດໃນຄາວດຽວກັນ ຕົ້ນໄມ້ເປັນທັງເຄື່ອງຈັກ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຢູ່ໃນຕົວ.
3. ຄຸນຄ່າຂອງປ່າໄມ້ຫຼາຍຢ່າງ ບໍ່ອາດປະເມີນໄດ້ໂດຍກົງຈາກຕະຫຼາດທີ່ມີຢູ່ ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ປະໂຫຍດຂອງປ່າໄມ້ໃນແງ່ຄວາມຊຸ່ມເຢັນ, ນ້ຳ, ສັດປ່າ ແລະ ດ້ານການປ້ອງກັນ ບໍ່ມີຕະຫຼາດສຳລັບການຊື້ຂາຍແລກປ່ຽນ ຫຼື ບໍ່ສາມາດເຮັດນິຕິກຳ ກຳນົດຄຸນຄ່າຂອງປະໂຫຍດປ່າໄມ້ໃຫ້ເຫັນຊັດເຈນ. ແຕ່ຢ່າງໃດກໍຕາມໄດ້ມີວິທີການໃໝ່ໆໃນການວັດຄຸນຄ່າປ່າໄມ້ເຫຼົ່ານີ້ເປັນທີ່ຍອມຮັບຫຼາຍຂຶ້ນ.
4. ຕົ້ນທຶນໃນການປູກຕົ້ນໄມ້ ຫຼື ມູນຄ່າຂອງໄມ້ຍືນຕົ້ນສູງ ເມື່ອທຽບກັບ ຜົນຜະລິດ ລາຍປີ.
5. ເນື່ອງຈາກຕົ້ນໄມ້ໃຫຍ່ຊ້າ ການປ່ຽນແປງຜົນຜະລິດ ຫຼື ການຈະເລີນເຕີບໂຕໃນຊ່ວງເວລາໃດໜຶ່ງຈຶ່ງເປັນການຍາກ.
6. ຕົ້ນໄມ້ເມື່ອລວມຕົວເປັນໝູ່ ຈະມີລັກສະນະສະເພາະຕົວ.
7. ຕົ້ນໄມ້ຍືນຕົ້ນເຄື່ອນທີ່ບໍ່ໄດ້ ບັນຫາທີ່ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາໃນການຜະລິດ ຫຼື ການຄຸ້ມຄອງເມື່ອຖືກຕັດລົງແລ້ວ ຕ້ອງເສຍຄ່າຂົນສົ່ງສູງ, ມີບໍລິມາດ ແລະ ນ້ຳໜັກຫຼາຍ.
8. ເນື່ອງຈາກປ່າໄມ້ມີເນື້ອທີ່ກວ້າງຂວາງ ມີສາຍເຫດພາຍນອກເຂົ້າມາກະທົບກະເທືອນເຖິງ ແລະ ປ່າໄມ້ເອງກໍມີອິດທິພົນຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມພາຍນອກ.
9. ປ່າໄມ້ເປັນຊັບພະຍາກອນເກີດໃໝ່ໄດ້ (Renewable)

2.4 ຄວາມໝາຍຂອງເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ຄຳວ່າ: ເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ກົງກັບ Gregory (1972) ໃຊ້ວ່າ: Forest resource Economics ຄຳເດີມແມ່ນ ເສດຖະສາດປ່າໄມ້ເຊິ່ງ Duerr (1960) ໃຊ້ວ່າ Economics

of Forestry ຫຼື Forest Economics. ສ່ວນນັກເສດຖະສາດປ່າໄມ້ ອີກຫຼາຍທ່ານໃຊ້ຄຳວ່າ: Forest Economics ເຊິ່ງກໍມີຄວາມໝາຍອັນດຽວກັນ ຫຼື ກົງກັນເກືອບທຸກປະການ Duerr (1960) ໃຫ້ຄຳນິຍາມໄວ້ວ່າ: ເສດຖະສາດປ່າໄມ້ ມຸ່ງແກ້ບັນຫາກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບປ່າໄມ້ໂດຍສະເພາະ ແຜນກາງຂອງວິຊານີ້ຄື: ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລ້ວຂະຫຍາຍວົງອອກໄປເຖິງການຄຸ້ມຄອງກ່ຽວກັບການແປຮູບ, ການຈຳແນກແຈກຈ່າຍ ແລະ ບໍລິໂພກຜະລິດຜົນປ່າໄມ້. ວິຊານີ້ສຶກສາບັນຫາໃນແຕ່ລະລາຍບຸກຄົນ, ສຶກສາລວມໃນລັກສະນະຂອງເສດຖະກິດປ່າໄມ້ທັງໝົດ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງເສດຖະກິດນີ້.

ແທ້ຈິງແລ້ວ ເສດຖະສາດສຶກສາເລື່ອງຂອງຄົນ, ພຶດຕິກຳບາງດ້ານຂອງຄົນ ໃນການດຳລົງຊີວິດສາມັນປະຈຳວັນ. ສະນັ້ນ ຖ້າເຮົາສຶກສາພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດແລ້ວ ປະຍຸກເຂົ້າກັບກໍລະນີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ນີ້ຄື: ເສດຖະສາດປ່າໄມ້. ເສດຖະສາດປ່າໄມ້ສຶກສາວ່າຈະໃຊ້ ຫຼື ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປ່າໄມ້ໃນສ່ວນທີ່ກ່ຽວກັບມະນຸດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນດ້ານອຸດສາຫະກຳແບບໃດ ຈຶ່ງຈະບຳບັດຄວາມຕ້ອງການຂອງມະນຸດໄດ້. ອາດເບິ່ງໄດ້ 2 ແງ່ຄື: ນັກເສດຖະສາດປ່າໄມ້ ເປັນພະຍານຜູ້ຮູ້ຜູ້ເຫັນ ເຊິ່ງອາດຈະບັນລະຍາຍ ຫຼື ຖ້າເປັນໄປໄດ້ ອະທິບາຍພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດປະການທີ່ສອງ ເປັນທີ່ປຶກສາ ຄືໃຫ້ແນວທາງໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍສຳລັບສັງຄົມ ແລະ ບຸກຄົນໃນສັງຄົມ.

ບົດທີ 3

ເສດຖະກິດປ່າໄມ້ຂອງປະເທດລາວ

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາສາມາດ:

1. ຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບເສດຖະສາດຂອງລາວໃນປະຈຸບັນ.
2. ຮູ້ກ່ຽວກັບ ສາດຖະສາດຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວພັນກັບປ່າໄມ້ລາວລວມເຖິງການນຳໃຊ້

ເນື້ອໃນ

3.1 ຄວາມໝາຍຂອງຄຳວ່າເສດຖະກິດ

ເສດຖະກິດ (Economy) ມີຄວາມໝາຍໃນສະໄໝບູຮານວ່າ: ການຄຸ້ມຄອງຄອບຄົວ, ຄວາມເຊື່ອ ໃນສະໄໝນັ້ນຄື: ການຄຸ້ມຄອງຄອບຄົວ ຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ປະຢັດທີ່ສຸດ. ສະໄໝຕໍ່ມາ ການຜະລິດສິນຄ້າຂະຫຍາຍຕົວກວ້າງຂວາງອອກ ມີການແລກປ່ຽນຊື້ຂາຍສິນຄ້າກັນ ໂດຍໃຊ້ເງິນເປັນສື່ກາງ ການແລກປ່ຽນຕົ້ນຕໍ ທີ່ຍຶດຖືກັນຄື: ຜະລິດສິນຄ້າໃຫ້ປະຢັດທີ່ສຸດ ແລະ ນຳມາແລກປ່ຽນກັນ ໂດຍໃຫ້ຕົນເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຫຼາຍທີ່ສຸດ. ຄຳວ່າເສດຖະກິດ ເປັນເລື່ອງຂອງຄວາມພະຍາຍາມ ໃນການດຳເນີນກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດ (Economic Activities) ໃຫ້ເກີດການປະຢັດຫຼາຍທີ່ສຸດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນກິດຈະກຳກ່ຽວກັບການຜະລິດ, ການບໍລິໂພກ ຫຼື ການຈຳແນກແຈກຈ່າຍສິນຄ້າ ໄປຍັງຜູ້ບໍລິໂພກກໍ່ຕາມ (ອະເນກທຽນຖາ ວອນ ແລະ ຄະນະ, 1976).

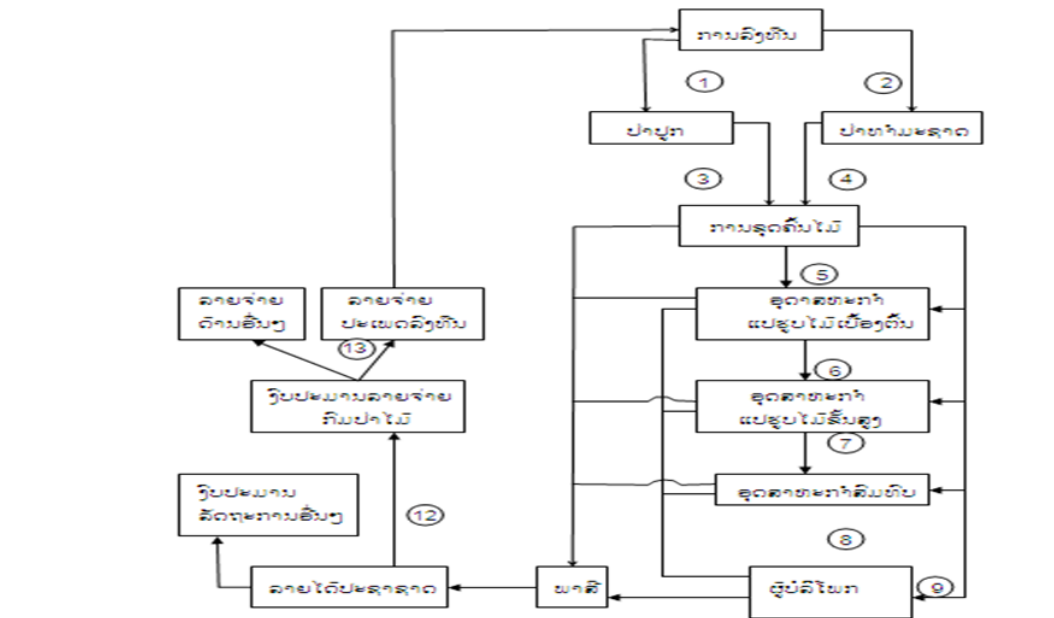
ຄຳນີ້ໝາຍເຖິງ "ການມີຂອງກິນຂອງໃຊ້" ຂອງປະເທດ, ໃນໄລຍະເວລາໃດ ປະເທດໜຶ່ງມີຂອງກິນຂອງໃຊ້ຫຼາຍ ເຮົາກໍ່ເວົ້າວ່າ: ໃນໄລຍະເວລານັ້ນ ປະເທດນັ້ນ ມີເສດຖະກິດດີ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ໄລຍະເວລາໃດທີ່ປະເທດນັ້ນ ມີຂອງກິນຂອງໃຊ້ບໍ່ພໍ ຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການປະເທດນັ້ນຍ່ອມມີເສດຖະກິດບໍ່ດີ.

Duerr (1960) ອະທິບາຍຄວາມໝາຍທີ່ເລິກເຊິ່ງ ຕໍ່ໄປອີກວ່າ: ເສດຖະກິດ ເປັນລັກສະນະຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກິດຈະກຳໃນສັງຄົມໃນແງ່ເສດຖະສາດ, ເສດຖະກິດນັ້ນ ເປັນນາມມະທຳ (Abstraction). ວັດຖຸເຊິ່ງປະກອບກັນຂຶ້ນເປັນເສດຖະກິດ ອາດຈະເປັນຄົນ, ໄຮ່ນາ, ປ່າໄມ້, ຖະໜົນ, ໂຮງງານ, ຮ້ານຄ້າ, ສິນຄ້າ, ຄຳເວົ້າ ເກືອບທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ເຮົານຶກໄດ້, ເກືອບທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງຢູ່ໃນ ເສດຖະກິດ ເພາະວ່າຕ່າງຝ່າຍກໍ່ມີແງ່ເສດຖະກິດຂອງຕົນເອງ ແຕ່ເສດຖະກິດນັ້ນ ບໍ່ມີວັດຖຸເປັນຂອງຕົນເອງໃຫ້ເຫັນຊັດເຈນ. ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້ ເຊິ່ງມີລັກສະນະຂອງຕົນເອງ, ທາງດ້ານພູມສາດ, ການເມືອງ, ວິສະວະກຳ ແລະ ສິລະປະ ກໍ່ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງເສດຖະກິດ. ສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ: ເສດຖະກິດປະກອບຂຶ້ນດ້ວຍທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ (ພາຍໃຕ້ເຄືອຂ່າຍ ຂອງວິຊາເສດຖະກິດ) ແຕ່ບໍ່ມີຕົວຕົນເຊັ່ນດຽວກັບທີ່ວ່າ: ເສດຖະສາດເປັນຄວາມເຫັນ (Viewpoint) ດັ່ງນັ້ນ ເສດຖະກິດຈຶ່ງເປັນ ຜົນຜະລິດ (Product) ຂອງຄວາມເຫັນນີ້.

ເສດຖະກິດ ເປັນວິທີເບິ່ງຊີວິດຄົນ ທີ່ພິຈາລະນາເຖິງ ກິດຈະກຳໃນການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນເພື່ອບຳບັດຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆ. ກິດຈະກຳນີ້ອະທິບາຍ ແລະ ແທກໄດ້ຈາກການໄຫຼຂອງຊັບພະຍາກອນ ຫຼື ປັດໃຈການຜະລິດ ເຂົ້າໄປໃນກົນໄກເສດຖະກິດ (economic mechanism) ແລ້ວໄຫຼອອກມາເປັນຜົນຜະລິດໃນລັກສະນະຂອງສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ. ປັດໃຈການຜະລິດ ເປັນຕົ້ນທຶນຂອງຂະບວນການ, ສ່ວນຜົນຜະລິດ ເປັນລາຍໄດ້ຈາກຂະບວນການນັ້ນ (Duerr, 1960).

3.2 ເສດຖະກິດປ່າໄມ້ (Forest Economy)

ເສດຖະກິດປ່າໄມ້ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງເສດຖະກິດທົ່ວໄປ ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ການຜະລິດ, ຈໍາແນກແຈກຈ່າຍ, ການບໍລິໂພກສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ ຈາກປ່າໄມ້. ສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ ເຫຼົ່ານີ້ ສ່ວນຫຼາຍຈະຢູ່ໃນສ່ວນຂອງການທ່ອງທ່ຽວ, ສັດປ່າ, ຫຍ້າລ້ຽງສັດ, ນໍ້າ, ການຄວບຄຸມຕົ້ນນໍ້າ, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະຜົນທີ່ແປຮູບຈາກໄມ້. ເຮົາມັກຈະຂີດວົງໄວ້ເອງ ເພື່ອຄວາມສະດວກໃນການສຶກສາ ພິຈາລະນາສະເພາະເລື່ອງ. ແຕ່ແນວໃດກໍ່ດີ ເສດຖະກິດປ່າໄມ້ ບໍ່ໄດ້ມີຄວາມສົມບູນ ຫຼື ມີຂອບເຂດທີ່ປິດໃນຕົວຂອງມັນເອງ. ສະນັ້ນ ເມື່ອຈະສຶກສາເສດຖະກິດປ່າໄມ້ ຈະຕ້ອງຄໍານຶງເຖິງ ຄວາມສໍາພັນກັບເສດຖະກິດລວມ, ເພາະວ່າເສດຖະກິດປ່າໄມ້ ເປັນສ່ວນທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ເສດຖະກິດລວມ.

ຮູບທີ 2 ໂມເດລຂອງເສດຖະກິດປ່າໄມ້
ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ນອກຈາກຈະເບິ່ງເສດຖະກິດ ໃນດ້ານຕ່າງໆໄດ້ເຖິງ 5 ດ້ານ, ດັ່ງທີ່ກ່າວມາແລ້ວ ມີວິທີເບິ່ງເສດຖະກິດປ່າໄມ້ອີກແບບໜຶ່ງ, ວິທີນີ້ ເບິ່ງເສດຖະກິດປ່າໄມ້ເປັນສ່ວນລວມດັ່ງໃນຮູບ 2 ຈາກການລົງທຶນໃຫ້ປ່າໄມ້, ອຸດສາຫະກໍາໄມ້, ຜູ້ບໍລິໂພກ, ພາສີ, ລາຍໄດ້ປະຊາຊາດ, ລາຍຈ່າຍປະເພດລົງທຶນ ແລະ ຢ້ອນກັບມາຫາບ່ອນການລົງທຶນອີກ. ນອກຈາກນັ້ນໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ ຍັງແຍກຍ່ອຍ ເປັນເສດຖະກິດສະເພາະລຽງຕາມເລກທີ່ກຳກັບໃນຮູບກໍ່ດີ:

- 1) ເສດຖະກິດການປູກສ້າງສວນປ່າ.
- 2) ເສດຖະກິດການບໍາລຸງປ່າ.
- 3) ເສດຖະກິດການຊຸດຄົ້ນໄມ້ຈາກສວນປ່າ.
- 4) ເສດຖະກິດການຊຸດຄົ້ນໄມ້ຈາກປ່າທໍາມະຊາດ-ຜູ້ສໍາປະທານ.

- 5) ເສດຖະກິດການແປຮູບໄມ້ເບື້ອງຕົ້ນ-ໂຮງເລື່ອຍ.
- 6) ເສດຖະກິດການແປຮູບໄມ້ລະດັບສູງ: ເຈ້ຍ, ໄມ້ອັດ, ໄມ້ປະສານ ແລະ ອື່ນໆ.
- 7) ເສດຖະກິດອຸດສາຫະກຳສົມທົບ: ການກໍ່ສ້າງ, ເຄື່ອງເຮືອນ, ຂົນສົ່ງ.
- 8) ເສດຖະກິດການບໍລິໂພກໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຈາກໄມ້, ຄວາມຕ້ອງການ, ລາຄາຕະຫຼາດ ແລະ ລົດນິຍົມ.
- 9) ສຶກສາຄວາມຕ້ອງການໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະພັນໄມ້ຂອງປະເທດ ເພື່ອວາງແຜນສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ.
- 10) ພິຈາລະນາ ອັດຕາສ່ວນທີ່ເໝາະສົມ ໃນການຈັດເກັບພາສີເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ສິດທິຂອງປະຊາຊົນທົ່ວໄປຈາກລາຄາໄມ້, ການກຳນົດອັດຕາພາສີກ່ຽວກັບປ່າໄມ້.
- 11) ລາຍໄດ້ປະຊາຊາດ ລວມດ້ານປ່າໄມ້ ສຶກສາຜົນກະທົບຈາກກິດຈະກຳປ່າໄມ້ ຕໍ່ ຄວາມເພີ່ມພູນຂອງລາຍໄດ້ປະຊາຊາດ.
- 12) ວິເຄາະ, ສະເໜີຜົນດີ, ຜົນເສຍ ຂອງການສະເໜີງົບປະມານ ເພື່ອປະກອບການພິຈາລະນາຂໍ້ງົບປະມານ.
- 13) ສຶກສາ ວິເຄາະການລົງທຶນ ໃນດ້ານຕ່າງໆຂອງການປ່າໄມ້, ລວມຜົນໄດ້ຜົນເສຍຂອງກິດຈະກຳປະກອບອື່ນໆເຊັ່ນ: ປ້ອງກັນຮັກສາປ່າ, ການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ. ຄວາມຈິງແລ້ວ ວິທີການເບິ່ງເສດຖະກິດປ່າໄມ້ທັງ 13 ຂັ້ນຕອນ ນີ້ກໍ່ອາດຈັດເຂົ້າເປັນດ້ານຕ່າງໆ 5 ດ້ານຕາມແນວຂອງ Duerr (1960) ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ. ຕໍ່ໄປນີ້ເປັນເສດຖະກິດປ່າໄມ້ລາວໃນບາງດ້ານ.

3.3 ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ຈາກຜົນການສຶກສາຄັ້ງສຸດທ້າຍ ເພື່ອສົມທຽບການປ່ຽນແປງ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ໄດ້ດຳເນີນມາແຕ່ທ້າຍປີ 2002 ແລະ ຕົ້ນປີ 2003 ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ເນື້ອທີ່ ທີ່ມີປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມກວມປະມານ 70% (17 ລ້ານເຮັກຕາ) ຂອງເນື້ອທີ່ປະເທດທັງໝົດ 23,68 ລ້ານເຮັກຕາ, ໃນນີ້ມີປ່າໄມ້ທີ່ຂ້ອນຂ້າງທີ່ອຸດົມສົມບູນ ມີລະດັບຄວາມໜາແໜ້ນຂອງຊັ້ນເຮືອນຍອດຫຼາຍກວ່າ 20% ຂຶ້ນໄປກວມປະມານ 41.5% (9,524,700 ເຮັກຕາ) ເຊິ່ງຫຼຸດລົງຈາກ 47% (11,168,000 ເຮັກຕາ) ໃນປີ 1992 ອັນເນື່ອງມາຈາກຫຼາຍສາເຫດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຍ້ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງຈຳນວນປະຊາກອນຢ່າງໄວວາ. ໃນເຂດຊົນນະບົດ, ການຖາງປ່າ ແລະ ຈຸດປ່າເຮັດໄຮ່, ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ຢ່າງຊະຊາຍ ແລະ ການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໄປສູ່ເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້ອື່ນໆ. ສ່ວນໜຶ່ງທີ່ເປັນສາເຫດໃນການທຳລາຍປ່າໄມ້ແມ່ນສົງຄາມຮຸກຮານທີ່ຍຶດເຍື້ອຍາວນານເປັນເວລາຫຼາຍສິບປີກໍ່ຄື ຜົນສະທ້ອນໄພຫຼັງສົງຄາມສິ້ນສຸດ. ການປ່ຽນແປງຂອງປ່າໄມ້ແມ່ນລວມທັງການຫຼຸດລົງຂອງປະລິມານໄມ້, ການປ່ຽນແປງໂຄງປະກອບຂອງຊະນິດພັນໄມ້ ແລະ ໂຄງສ້າງຂອງປ່າໄມ້, ການສູນເສຍຖິ່ນອາໄສຂອງສັດປ່າ ແລະ ຂອງພືດ ແລະ ການຫຼຸດລົງຂອງປະຊາກອນສັດປ່າ ແລະ ພືດ ພັນຢູ່ຫຼາຍເຂດ. ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບສັນຕິພາບ ລັດຖະບານໄດ້ວາງແນວທາງ ແລະ ປຸກລະດົມຂົນຂວາຍ ແນ່ໃສ່ຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ການປູກຝົນ ໂດຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ. ໃນອານາຄົດ ລັດຖະບານມີຈຸດສຸມແນ່ໃສ່ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ຕາມຍຸດທະສາດຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະຜົນປ່າໄມ້ ແລະ ການສົ່ງເສີມການປູກ ແລະ ການປຸງແຕ່ງໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເພື່ອຜະລິດ ເປັນສິນຄ້າແມ່ນວິທີການໜຶ່ງເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ນຳໄປສູ່ການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດເທື່ອລະກ້າວ.

ປ່າໄມ້ຢູ່ ສປປ ລາວ ກ່ອນປີ 2006 ແບ່ງອອກເປັນ 5 ປະເພດຄື: ປ່າຜະລິດ, ປ່າສະຫງວນ, ປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າຟື້ນຟູ ແລະ ປ່າຊຸດໂຊມ. ໃນປະຈຸບັນປະເທດລາວມີເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ຂ້ອນຂ້າງທີ່ອຸດົມສົມບູນມີລະດັບຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງຊັ້ນເຮືອນຍອດຫຼາຍກວ່າ 20% ຂຶ້ນໄປກວມປະມານ 41.5% (9,524,700 ເຮັກຕາ). ປ່າໄມ້ປ່ອງກວມປະມານ 2.3% (539,000 ເຮັກຕາ). ປ່າເຊື່ອມໂຊມກວມປະມານ 25.6% (6,057,780 ເຮັກຕາ), ປ່າເລົ່າ ຫຼື ໄຮ່ເກົ່າກວມປະມານ 2,2% (516,900 ເຮັກຕາ).

ປ່າຜະລິດ: ແມ່ນປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ເຊິ່ງຖືກຈັດແບ່ງເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງ ການຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າດ້ານ ປ່າໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະຜົນປ່າໄມ້ອື່ນໆຢ່າງເປັນປົກກະຕິຕະຫຼອດໄປ ເຊິ່ງບໍ່ມີຜົນກະທົບທາງລົບຢ່າງຮ້າຍແຮງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ຢູ່ ສປປ ລາວ ມີປ່າຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຢ່າງບໍ່ເປັນທາງການ 106 ແຫ່ງມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 3,207,000 ເຮັກຕາ. ແຂວງທີ່ມີເຂດປ່າຜະລິດຫຼາຍແມ່ນແຂວງວຽງຈັນມີ 8 ແຫ່ງມີເນື້ອທີ່ 503,000 ເຮັກຕາ. ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດມີ 8 ແຫ່ງ ມີເນື້ອທີ່ 428,000 ເຮັກຕາ, ແຂວງບໍລິຄຳໄຊມີ 11 ແຫ່ງມີເນື້ອທີ່ 350,000 ເຮັກຕາ. ຈຳນວນເກືອບເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງປ່າຜະລິດເຫຼົ່ານີ້ (ປະມານ 1,55 ລ້ານເຮັກຕາ) ແມ່ນໄດ້ມີການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງຈັດສັນແລ້ວ ໃນນັ້ນ ເນື້ອທີ່ ທີ່ໃຫຍ່ກວ່າໜູ່ແມ່ນຢູ່ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ (7 ແຫ່ງ, ມີເນື້ອທີ່ 148,000 ເຮັກຕາ), ແຂວງຄຳມ່ວນ 6 ແຫ່ງ, ມີເນື້ອທີ່ 309,000 ເຮັກຕາ, ແຂວງອຸດົມໄຊ ມີ 5 ແຫ່ງ ມີເນື້ອທີ່ 148,000 ເຮັກຕາ ແລະ ແຂວງໄຊຍະບູລີ 7 ແຫ່ງ, ມີເນື້ອທີ່ 105,000 ເຮັກຕາ.

ປ່າສະຫງວນ: ແມ່ນປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ເຊິ່ງຖືກຈັດແບ່ງເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການປົກປັກຮັກສາພັນສັດ, ພັນພືດ, ຖິ່ນອາໄສ, ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງຕ່າງໆທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ວັດທະນາທຳການທ່ອງທ່ຽວ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າທົດລອງວິທະຍາສາດ. ໃນປະຈຸບັນ ສປປ. ລາວ ໄດ້ກຳນົດປ່າສະຫງວນລະດັບຊາດຈຳນວນ 24 ແຫ່ງ ແລະ ເຂດເຊື່ອມຕໍ່ 2 ແຫ່ງ ມີເນື້ອທີ່ 3,391,000 ເຮັກຕາ. ປ່າສະຫງວນລະດັບແຂວງ 57 ແຫ່ງ ມີເນື້ອທີ່ 932,000 ເຮັກຕາ ແລະ ປ່າສະຫງວນລະດັບເມືອງ 144 ແຫ່ງ ມີເນື້ອທີ່ 504,000 ເຮັກຕາ (ຂໍ້ມູນເບິ່ງ ໃນຕາຕະລາງຕໍ່ໄປນີ້)

ປ່າປ້ອງກັນ: ແມ່ນປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ເຊິ່ງຖືກຈັດແບ່ງເພື່ອຈຸດປະສົງປ້ອງກັນແຫຼ່ງນ້ຳ, ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ, ເຂດຍຸດທະສາດ, ປ້ອງກັນໄພທຳມະຊາດ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອື່ນໆ.

ປ່າຟື້ນຟູ: ແມ່ນປ່າທີ່ຢູ່ໃນສະພາບເປັນປ່າເຫຼົ່າອ່ອນ ທີ່ໄດ້ຈັດແບ່ງໄວ້ເພື່ອຟື້ນຟູ, ບຸລະນະໃຫ້ກາຍ ເປັນປ່າແກ່ ແລະ ການເປັນປ່າທຳມະຊາດທີ່ສົມບູນຄືນໄດ້.

ປ່າຊຸດໂຊມ: ແມ່ນປ່າໄມ້ທີ່ຖືກທຳລາຍຢ່າງໜັກເຊັ່ນ: ເນື້ອທີ່ດິນບໍ່ມີປ່າ ຫຼື ເນື້ອທີ່ດິນປອກໂລ້ນທີ່ຖືກຈັດແບ່ງໄວ້ປູກໄມ້ຄືນໃໝ່ ຫຼື ມອບໃຫ້ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງນຳໃຊ້ເຂົ້າ ໃນການປູກຕົ້ນໄມ້, ການຜະລິດກະສິກຳປ່າໄມ້-ລ້ຽງສັດແບບຖາວອນ ຫຼື ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍອື່ນໆ ຕາມແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ. ໃນເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ປົກຄຸມ 11,160,000 ເຮັກຕາໄດ້ແບ່ງຕາມຊະນິດປ່າຄື: ປ່າດົງດິບ ມີເນື້ອທີ່ 3,400,000 ເຮັກຕາ, ປ່າປະສົມ 5,680,000 ເຮັກຕາ, ປ່າໂຄກ 1,600,000 ເຮັກຕາ ແລະ ປ່າອື່ນໆອີກ 480,000 ເຮັກຕາ.

3.4 ຊະນິດປ່າໄມ້ໃນ ສປປ. ລາວ

ປ່າໄມ້ຂອງລາວສາມາດແບ່ງອອກເປັນສາມກຸ່ມໃຫຍ່: ຖິ່ນເຂດດິນຕຳ, ພູສູງ ແລະ ເຂດສະເພາະ. ຖິ່ນປ່າໄມ້ເຂດພື້ນທີ່ຕຳ ໂດຍທົ່ວໄປລະດັບຄວາມສູງຕຳກວ່າ 800-1000 ແມັດ ເໜືອລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລ ບ່ອນທີ່ອົງປະກອບສາຍພັນພືດເຂດຮ້ອນປະກອບເປັນຈຸດເດັ່ນຂອງໂຄງສ້າງປ່າໄມ້ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍ.

ຖິ່ນປ່າໄມ້ເຂດພື້ນທີ່ຕໍ່າ ສາມາດແບ່ງອອກເປັນ 6 ກຸ່ມ ຊະນິດປ່າໄມ້ເຊັ່ນ: ປ່າດົງດິບຊື່ນ, ປ່າດົງດິບປານກາງ ປ່າດົງດິບປານກາງຂຶ້ນສອງ, ປ່າຫຼົ່ນໃບປະສົມ, ປ່າຜັດໃບໂຄກ ແລະ ປ່າແປກເຂດຕໍ່າ. ປ່າຢູ່ພື້ນທີ່ພູລະດັບ ຄວາມສູງ 800-900 ແມັດ, ສ່ວນປະກອບໂຄງສ້າງ ແລະ ຊະນິດປ່າໄມ້ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງໄວ ຈາກ ປະເພດປ່າໄມ້ເຂດພື້ນທີ່ຕໍ່າຫາຊຸມຊົນປ່າເຂດພູສູງ ເຊິ່ງປົກກະຕິແລ້ວ ໄດ້ໃສ່ຊື່ເປັນປ່າດົງດິບເຂດພູສູງ, ປ່າດົງດິບເຂດເນີນສູງ ຫຼື ປ່າເຂດພູສູງຂອງພາກເໜືອອິນດູຈີນ. ຖິ່ນອາໄສຂອງປ່າເຂດພູສູງ ມັກມີລະດັບ ປະລິມານນໍ້າຝົນຕໍ່ປີສູງ ແລະ ອາກາດເຢັນກວ່າຖ້າສົມທຽບກັບປ່າເຂດພື້ນທີ່ຕໍ່າ. ຖິ່ນປ່າໄມ້ເຂດພູສູງໄດ້ ເຊື່ອມຕໍ່ກັບປ່າໄມ້ພູສູງ, ປ່າເປີດພູສູງ, ປ່າສົນເປີດພູສູງ, ປ່າສົນໄມ້ແຂງປະສົມ, ປ່າສົນໜາແໜ້ນພູສູງ, ປ່າ ເຜືອ ແລະ ປ່າຊຸດໂຊມພູສູງ (Rundel,1999). ຕາມການລາຍງານການສໍາຫຼວດຊັບພະຍາອນປ່າໄມ້ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນບ້ອນຕົ້ນ ໃນທົ່ວປະເທດປີ 1992 (ມະນີວິງ ແລະ ສັນເດີວອນ,1992) ເຫັນວ່າ ປ່າໄມ້ມີ 8 ຊະນິດກະຈາຍຕາມຄວາມແຕກຕ່າງຕາມລະດັບສູງ ຢູ່ສາມພາກພື້ນຂອງປະເທດລາວ. ການຈັດປະເພດ ຂອງປ່າໄມ້ສ່ວນໃຫຍ່ອີງໃສ່ ສ່ວນປະກອບຂອງໂຄງສ້າງ ສາຍພັນ ແລະ ຊະນິດພັນພືດ.

3.4.1 ປ່າໂຄກ

ປ່າຊະນິດນີ້ ມີຢູ່ໃນປະເທດລາວປະມານ 1,600,000 ເຮັກຕາ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ ກະຈາຍເລີ່ມແຕ່ທົ່ງພຽງວຽງຈັນ ລົງຈົນເຖິງແຂວງອັດຕະປືນ. ປ່າຊະນິດນີ້ເປັນປ່າເປີດ, ເມື່ອສົມທຽບໜ້າ ຕັດຕົ້ນໄມ້ແມ່ນນ້ອຍ ແລະ ໂຄງສ້າງຂອງມັນສູງຈາກ 8-25 ແມັດ. ຄວາມປົກຄຸມເຮືອນຍອດບໍ່ກວ້າງ. ປ່າ ຊະນິດນີ້ປົກກະຕິມັກພົບເຫັນຢູ່ບ່ອນດິນຕົ້ນ, ບ່ອນທີ່ຮັບແສງເທິງໜ້າດິນຍາກ, ດິນທີ່ບໍ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຕົ້ນເຂີນຕົ້ນໄມ້ຂຶ້ນໂງ່ງ ແລະ ສູງບໍ່ກາຍ 10 ແມັດ. ຄຸນລັກສະນະຂອງໄມ້ຫຼາຍຊະນິດຂອງປ່າໂຄກ ຕ້ານທານໄຟ ແລະ ມີເປືອກໜາເຊັ່ນ: ໄມ້ສະແບງ, ໄມ້ເຊືອກ, ໄມ້ຈິກ, ໄມ້ຮັງ, ໄມ້ຊາດ.

3.4.2 ປ່າດົງດິບແລ້ງ

ປ່າຊະນິດນີ້ ມີສັດສ່ວນຕົ້ນໄມ້ຂຽວຕະຫຼອດປີ ລະຫວ່າງ 50-80%. ປົກກະຕິແລ້ວ ດິນເລິກ. ປ່າປະກອບຂຶ້ນດ້ວຍພືດຊະນິດຕ່າງໆ ໃນນັ້ນມີ 2-3 ຊະນິດແມ່ນຫຼາຍກວ່າໝູ່. ຄວາມສູງຂອງ ຕົ້ນ ໄມ້ສູງກວ່າ 30 ແມັດ. ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງຕົ້ນໄມ້ ທີ່ກະຈາຍຢູ່ຊັ້ນລຸ່ມໄດ້ປ້ອງກັນແສງສະຫວ່າງຜ່ານ ລົງສູ່ໜ້າດິນ. ຄຸນລັກສະນະຢ່າງອື່ນຂອງປ່າໄມ້ຊະນິດນີ້ ແມ່ນມີເຄືອເຂົາ ແລະ ເຊື້ອລາຕາມລໍາຕົ້ນ. ໄມ້ປ່ອງ ໂດຍທົ່ວໄປບໍ່ພົບເຫັນ ເວັ້ນແຕ່ເຮືອນຍອດຂອງຕົ້ນໄມ້ເປີດ. ປ່າໄມ້ຊະນິດນີ້ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ ປ່າດົງດິບ ເຂດສູງ (ເກີດຢູ່ເຂດສູງກວ່າ 200 ແມັດ ເທິງລະດັບໜ້ານໍ້າທະເລ) ແລະ ເຂດຕໍ່າ (ເກີດຢູ່ເຂດຕໍ່າກວ່າ 200 ແມັດ ເທິງລະດັບໜ້ານໍ້າທະເລ). ປ່າຊະນິດນີ້ປະກອບດ້ວຍບາງຊະນິດໄມ້ເຊັ່ນ: ໄມ້ແຄນ, ໄມ້ດູ່, ໄມ້ຍາງ ແລະ ໄມ້ບາກ. ຄວາມສູງຂອງຕົ້ນໄມ້ຂອງສ່ວນເທິງ ແລະ ສ່ວນທີ່ສອງຂອງສ່ວນເທິງປ່າດົງດິບໂດຍທົ່ວໄປ ຕໍ່າ ກວ່າຕົ້ນໄມ້ຢູ່ເຂດປ່າດົງດິບເຂດຕໍ່າ.

3.4.3 ປ່າຜັດໃບປະສົມ

ປ່າຊະນິດນີ້ ເປັນຊະນິດຜັດໃບຫຼາຍກວ່າ 50%. ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງຕົ້ນໄມ້ສ່ວນ ເທິງ ແລະ ສ່ວນລຸ່ມນ້ອຍກວ່າປ່າດົງດິບແລ້ງ. ແກ່ນ ແລະ ເບ້ຍໄມ້ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນຕົ້ນໄມ້ຜັດໃບໃນລະດູ ແລ້ງ. ໄມ້ປ່ອງສ່ວນຫຼາຍມັກເກີດໃນປ່າຊະນິດນີ້. ຢູ່ເຂດຊຸ່ມອາດມີເຄືອເຂົາຫຼາຍ ແລະ ມັນກໍ່ຫຍຸ້ງຍາກໃນ ການແຍກຊະນິດນີ້ອອກຈາກປ່າດົງດິບ. ໃນເຂດແຫ້ງແລ້ງສາມາດເບິ່ງໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ. ຄວາມປົກຄຸມຂອງ ເຮືອນຍອດປ່າຊະນິດນີ້ ປະກົດໃຫ້ເຫັນຈໍານວນຂອງໄມ້ປ່ອງທີ່ເກີດຂຶ້ນກ້ອງຕົ້ນໄມ້. ປ່າຊະນິດນີ້ແບ່ງອອກ ເປັນປ່າຜັດໃບປະສົມເຂດສູງ ແລະ ເຂດຕໍ່າ. ບາງຄຸນລັກສະນະຂອງປ່າໄມ້ຊະນິດນີ້ເປັນ *Xyliaxlylocarpa*, *Pterocarpus macrocarpus*, *Termilalia alata*, *Lagerstroemia calyculata* ແລະ ອື່ນໆ.

ຕາຕະລາງ 1 ການກະຈາຍຂອງປ່າໄມ້ 8 ຊະນິດຕາມຄວາມສູງຢູ່ ສປປ ລາວ 1989

ຊະນິດປ່າໄມ້	ລະດັບຄວາມສູງ		
	ພາກໃຕ້	ພາກກາງ	ພາກເໜືອ
ປ່າໂຄກ	0<1,500	0<1,500	200<1,500
ປ່າດົງດິບແລ້ງເຂດຕໍ່າ	0<200	0<200	ບໍ່ມີ
ປ່າດົງດິບແລ້ງເຂດສູງ	>200<2,000	>200 +2,500	200<2,000
ປ່າຜັດໃບປະສົມເຂດຕໍ່າ	0<200	0<200	0<200
ປ່າຜັດໃບປະສົມເຂດສູງ	0<2,000	0+2,500	200<2,000
ປ່າລຽບນ້ຳ	0<1,500	0+2,500	200<2,000
ປ່າໃບເຂັມ	200<1,500	200<2,000	1,000<1,500
ປ່າໃບເຂັມປະສົມ/ປ່າໃບໃຫຍ່ປະສົມ	200<1,500	200<2,000	500<2,000

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

3.4.4 ປ່າແຄມນ້ຳ

ປ່າແຄມນ້ຳເປັນທັງປ່າຊະນິດຜັດໃບ ແລະ ປ່າຂຽວຕະຫຼອດ (ດົງດິບ). ຢູ່ເຂດສາຍນ້ຳມັກຈະໄຫຼແຮງປ່າລື້ນຖ້ວມ, ຕົ້ນໄມ້ມັກຫຼົງເຫຼືອຢູ່ຕາມຕະຝັ່ງນ້ຳ (ຍືດແໜ້ນ ແລະ ເປັນພັກ) ສ້າງເປັນແຖວປ່າໄມ້ກັບສາຍນ້ຳຢູ່ຂ້າງໜຶ່ງ ແລະ ທົ່ງນາຢູ່ອີກຟາກໜຶ່ງ. ຄວາມກວ້າງຂອງພື້ນທີ່ປ່າແຄມນ້ຳຈະບໍ່ຫຼາຍກວ່າ 100 ແມັດ.

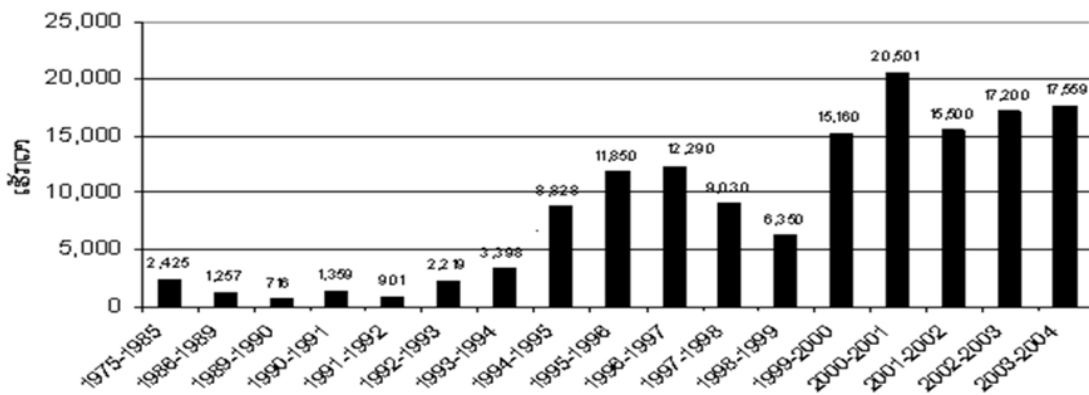
3.4.5 ປ່າປະສົມໃບໃຫຍ່ ແລະ ໃບເຂັມປ່າປະສົມໃບເຂັມ

ປ່າຊະນິດນີ້ປົກກະຕິແລ້ວເປັນປ່າຊັ້ນດຽວ ແລະ ເປີດໂປ່ງ ແຕ່ການເຕີບໂຕຂອງຊະນິດຕົ້ນໄມ້ໜຸ່ມມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຫຼາຍ ແລະ ບາງເທື່ອພົບເຫັນເປັນປ່າຊັ້ນສອງ. ປ່າຊະນິດນີ້ມັກຈະເກີດຢູ່ລະດັບສູງກວ່າໜ້ານ້ຳທະເລ 200 ຫາ ຕໍ່າກວ່າ 2,000 ແມັດ ເປັນເຂດອາກາດໜາວ. ຄຸນລັກສະນະຂອງປ່າຊະນິດນີ້ເປັນໄມ້ໃບເຂັມ (*Pinus kesiya* or *Pinus merkusii*). ແຕ່ຊະນິດອື່ນໆເຊັ່ນ: *Cunninghamia* spp ອາດມີຫຼາຍກວ່າ. ຕົ້ນໄມ້ໃບເຂັມສາມາດພົບເຫັນປະສົມກັບຕົ້ນໄມ້ຜັດໃບ ແລະ ປ່າຂຽວຕະຫຼອດປີ.

3.5 ການປູກສ້າງສວນປ່າ

ການປູກໄມ້ໃນປະເທດລາວ ແມ່ນໄດ້ເລີ່ມມີມາໄດ້ຫຼາຍທົດສະວັດໃນໄລຍະນັ້ນສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນປູກ ໄມ້ສັກ ແລະ ໄມ້ພື້ນເມືອງທີ່ມີຄ່າ ເຂົາເຈົ້າປູກເປັນເນື້ອທີ່ນ້ອຍ ແຕ່ 0,1 ຫາ 1 ເຮັກຕາ ຕາມສຳນັກອົງການ, ຕາມແຄມເສັ້ນທາງ, ແມ່ນ້ຳ ແລະ ຫ້ວຍຮ່ອງ, ແຄມທາງຢ່າງ ແລະ ແຄມຮົ່ວ, ລຽບເນື້ອທີ່ນ້ຳ ແລະ ແຄມ ເຮືອນ. ການປູກແມ່ນ ບໍ່ມີລັກສະນະປູກເພື່ອເສດຖະກິດ. ຫຼັງຈາກປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍ ພັກລັດ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເຖິງ ການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ປົວແປງບາດແຜສົງຄາມ ໄດ້ປູກລະດົມທົ່ວປວງຊົນປູກປ່າຢ່າງເປັນຂະບວນກວ້າງຂວາງ ໂດຍມີຫຼາຍພາກສ່ວນເຂົ້າຮ່ວມ. ເລີ່ມແຕ່ປີ 1975 ເຖິງປີ

2004 ເນື້ອທີ່ ປ່າປູກມີ 136,543 ເຮັກຕາ (ກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ປີ 2005). ລັດຖະບານໄດ້ກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃຫ້ບໍລິສັດໄມ້ແປຮູບນໍາໃຊ້ໄມ້ປູກ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ໄມ້ຈາກປ່າທໍາມະຊາດເທື່ອລະກ້າວ. ພາຍໃຕ້ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຫ້າປີ (ປີ 2001-2005) ມີການສົ່ງເສີມການປູກໄມ້ຂະໜາດໃຫ່ຍເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຕະຫຼາດໄມ້ຢູ່ໃນພາກພື້ນມີຄວາມຕ້ອງການວັດຖຸດິບໄມ້ສູງ ແລະ ການຫຼຸດລົງ ຂອງການສະໜອງໄມ້ຈາກປ່າທໍາມະຊາດໃນພາກພື້ນ ການປູກໄມ້ໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ ຈຶ່ງມີທ່າແຮງສູງ ແລະ ຖືວ່າມີຄວາມໄດ້ປຽບໂດຍທຽບຖານ (ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ປີ 2005) ການປູກໄມ້ 146,600 ເຮັກຕາ ໄດ້ຖືກປະຕິບັດໃນທົ່ວປະເທດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນພາກກາງຂອງປະເທດ. ປະສິດທິພາບຂອງການປູກໄມ້ໃນໄລຍະຜ່ານມາແມ່ນຍັງຕໍ່າ, ອັດຕາການຫຼຸດຕາຍພຽງ 66% ສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນຍ້ອນການຂາດຄວາມເອົາໃຈໃສ່ໃນການບົວລະບັດຮັກສາ.

ຮູບທີ 3 ສະແດງຂໍ້ມູນການປູກໄມ້ແຕ່ປີ 1975-2004
ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

3.6 ອຸດສາຫະກໍາປ່າໄມ້

ປ່າໄມ້ໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ຈັດເປັນ 3 ປະເພດ: ປ່າສະຫງວນ, ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ປ່າຜະລິດ. ປະມານ 2.5 ລ້ານເຮັກຕາຈັດເປັນປ່າຜະລິດ ແລະ 5.6 ລ້ານເຮັກຕາ ມີຄວາມສາມາດເປັນປ່າຜະລິດເພື່ອຈຸດປະສົງທາງການຄ້າ. ມີປະມານ 57,000 ເຮັກຕາ ຂອງເນື້ອທີ່ປ່າປູກທີ່ສາມາດຈັດເປັນປ່າຜະລິດ ຫຼື ວ່າໜ້ອຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງພື້ນທີ່ ທີ່ໄດ້ປູກທັງໝົດແສນກວ່າເຮັກຕາ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ ເກືອບວ່າທັງໝົດຂອງປ່າໄມ້ແມ່ນເປັນປ່າທໍາມະຊາດ ແລະ ເປັນພື້ນພື້ນເມືອງ. ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຈາກປ່າດັ້ງເດີມແບ່ງອອກເປັນ 5 ປະເພດໃຫຍ່ໆຄື: ໃຊ້ເປັນໄມ້ທ່ອນເພື່ອສົ່ງອອກ, ໃຊ້ໄມ້ສໍາລັບຄົວເຮືອນ, ໃຊ້ເຮັດພືນ, ໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງສໍາລັບຮັບໃຊ້ໃນລະດັບຄົວເຮືອນ ແລະ ຊື້ຂາຍ. ອຸດສາຫະກໍາຕັດໄມ້ທ່ອນໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ແມ່ນມີຂະໜາດໃຫ່ຍ. ມີເຄື່ອງເລື່ອຍໄມ້ 725 ເຄື່ອງ ແລະ ລົດຂົນສົ່ງໄມ້ທ່ອນ 1,425 ຄັນເພື່ອ (WB, SIDA, Government of Finland 2001) ການຕັດໄມ້ແມ່ນມີ ການເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ນັບແຕ່ປີ 1965-1999 ຢູ່ໃນອັດຕາສະເລ່ຍ 650,000 ແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ. ປ່າຜະລິດມີໄມ້ທ່ອນເພື່ອເປົ້າໝາຍການຄ້າປະມານ 100-150 ແມັດກ້ອນຕໍ່ເຮັກຕາ ແລະ ການຕັດໄມ້ທີ່ໄດ້ອະນຸຍາດມີປະມານ 282,580 ແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ (ກະຊວງກະສິກໍາປ່າໄມ້, 1990) ລະຫວ່າງປີ 1995-1999 ສອງສ່ວນສາມຂອງໄມ້ທີ່ຕັດແມ່ນໄດ້ຈາກເຂດສາປະທານ. ຄວາມຕ້ອງການໄມ້ເພື່ອການຄ້າ ສະເລ່ຍປະຈໍາປີປະມານ 646,000 ແມັດກ້ອນ ໃນນັ້ນປະມານ 17.5% ແມ່ນເພື່ອແນ່ໃສ່ການສົ່ງອອກ. ການຜະລິດໄມ້ທ່ອນເພື່ອສະໜອງອຸດສາຫະກໍາໄມ້ທີ່ຢູ່ພາຍໃນ

ປະເທດປະກອບດ້ວຍໂຮງເລື້ອຍ, ໄມ້ອັດ, ໄມ້ປູ້ພິ້ນ, ເສົາ, ເຄື່ອງເຮືອນ ແລະ ປະຕູ. ອຸດສາຫະກຳໄມ້ຕ່າງໆ ເຫຼົ່ານີ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ ເຊິ່ງການຄາດຄະເນໄວ້ວ່າ ໃນລະຫວ່າງປີ 1988 ເຖິງ 1999 ຈຳນວນໂຮງງານໄມ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 2 ເທົ່າຕົວ ເຊິ່ງປະລິມານໃນປີ 1988 ມີ 300,000 ແມັດກ້ອນ (ກະຊວງກະສິກຳ 1990) ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 600,000 ແມັດກ້ອນໃນປີ 1999. ເລີ່ມແຕ່ຊຸມປີ 2000 ເປັນຕົ້ນມາ ພັກ-ລັດ ໄດ້ມີແນວທາງປ່ຽນແປງໃໝ່ໂດຍເພີ່ມມູນຄ່າຂອງໄມ້ໃຫ້ສູງຂຶ້ນໂດຍການຢຸດຕິການຂາຍໄມ້ທ່ອນ ອອກຕ່າງປະເທດ ແລ້ວຫັນມາເຮັດການປຸງແຕ່ງໃຫ້ເປັນໄມ້ສຳເລັດຮູບເພື່ອສົ່ງອອກ. ຈຳກັດການຕັດໄມ້ລົງ ອະນຸຍາດຕັດໄມ້ໄດ້ໃນເຂດປ່າຜະລິດ ແລະ ເຂດພັດທະນາໂຄງລາງເທົ່ານັ້ນ.

ການໃຊ້ໄມ້ສຳລັບການກໍ່ສ້າງເຮືອນ ບໍ່ວ່າຢູ່ແຫ່ງຫົນໃດກໍ່ຕາມຍັງຄົງໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມຢູ່ ເຖິງວ່າໃນຕົວເມືອງຈະສັງເກດເຫັນວ່າ ອັດຕາສ່ວນຂອງໄມ້ຕໍ່ວັດສະດຸອື່ນໆ ເລີ່ມຫຼຸດລົງ, ເພີ່ມເຈີຍັງຄົງມີສ່ວນປະກອບເປັນໄມ້ຢູ່ເປັນສ່ວນຫຼາຍ. ແຕ່ການໃຊ້ໄມ້ເລີ່ມມີການປະຢັດໂດຍໃຊ້ໄມ້ອັດ, ໄມ້ປະສານ, ເຄື່ອງມືເຄື່ອງໃຊ້ສ່ວນຫຼາຍໃຊ້ໄມ້ເປັນຖັງ ແລະ ສ່ວນປະກອບເຊັ່ນ: ເຮືອ, ລົດຍົນ. ໄມ້ເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຈາກໂຮງເລື້ອຍ ເຊິ່ງມີທັງໂຮງເລື້ອຍດ້ວຍແຮງຄົນ ແລະ ເລື້ອຍຈັກ. ຢູ່ໃນປະເທດລາວໂຮງເລື້ອຍຂະໜາດໃຫຍ່ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເກົ່າ ແລະ ບໍ່ທັນສະໄໝ, ມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດຈຳນວນລົງເລື້ອຍໆ ເນື່ອງຈາກວ່າຜູ້ປະກອບການຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ໄປທຳທຸລະກິດຢ່າງອື່ນແທນ, ນອກນັ້ນ ແມ່ນເນື່ອງມາຈາກການຫຼຸດລົງຂອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ທຳມະຊາດ ເພາະວ່າຄວາມຕ້ອງການໄມ້ທ່ອນປ້ອນໂຮງງານແມ່ນສູງ ເຊິ່ງສູງກວ່າປະລິມານໄມ້ທີ່ຊຸດຄົ້ນອອກຈາກປ່າໃນປະເທດ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາປະເທດລາວນຳໄມ້ເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດແມ່ນໜ້ອຍທີ່ສຸດ ສ່ວນທີ່ນຳເຂົ້າສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເຄື່ອງເພີນເຈີທີ່ ເຮັດດ້ວຍໄມ້ອັດຂີ້ເລື້ອຍ, ກັກຕົງ, ໄມ້ອັດ. ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງໄມ້ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ແມ່ນມີຢູ່ທຸກແຂວງຂອງປະເທດ, ຊຸມປີ 1990 ຄົນຫຼັງ ບັນດາໂຮງເລື້ອຍໃຫຍ່ແມ່ນເປັນຂອງວິສະຫະກິດ, ຂອງລັດ. ແຕ່ພາຍຫຼັງທີ່ມີນະໂຍບາຍປ່ຽນແປງໃໝ່ຂອງພັກ ບັນດາໂຮງເລື້ອຍຕ່າງໆໄດ້ຫັນມາເປັນຂອງເອກະຊົນໃນລັກສະນະເຊົ່າ ຫຼື ຫັນເປັນກຳມະສິດເອກະຊົນ. ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງໄມ້ປະກອບມີ 2 ກຸ່ມໃຫຍ່ຄື: ການແປຮູບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ການແປຮູບຂັ້ນທີ່ສອງ. 89% ຂອງບໍລິສັດໃນອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງໄມ້ດຳເນີນການແປຮູບຂັ້ນທີ່ສອງ, ການຜະລິດໄມ້ປູ້ພິ້ນ, ເພີນເຈີ ແລະ ຜະລິດຕະພັນໄມ້ສຳເລັດຮູບອື່ນໆເພື່ອສົ່ງອອກ ແລະ ຮັບໃຊ້ຕະຫຼາດພາຍໃນ. ໃນປະຈຸບັນຢູ່ປະເທດລາວມີໂຮງເລື້ອຍ 159 ແຫ່ງ, ໂຮງງານໄມ້ອັດ 2 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດເຄື່ອງເພີນເຈີ 1,269 ແຫ່ງ , ໂຮງຊອຍ 21 ແຫ່ງ ຕ້ອງການຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ປະມານ 1,212,000 ແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ ແລະ ສາມາດສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ປະມານ 22,024 ຄົນ. ໄລຍະຜ່ານມາ ບໍລິສັດແປຮູບຂັ້ນຕົ້ນໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນເກີນຂີດຄວາມສາມາດຂອງການສະໜອງວັດຖຸດິບທີ່ມີຢູ່ ຍ້ອນວ່າ ໄມ້ສ່ວນຫຼາຍຍັງມີການສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດຢ່າງລຽນຕິດ. ໂຮງເລື້ອຍໄມ້ຄົບວົງຈອນຫຼາຍແຫ່ງ ບໍ່ມີໄມ້ພຽງພໍ ເພື່ອປ້ອນການຜະລິດໃຫ້ເຕັມກຳລັງການຜະລິດ. ຈາກຫຼາຍເຫດຜົນທີ່ແຕກຕ່າງກັນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຫຼາຍໂຮງງານຖືກຍຸບໄປ. ພາຍຫຼັງປີ 2003-2004 ລັດຖະບານໄດ້ກະຕຸກໃຫ້ບັນດາບໍລິສັດຫັນມາໃຊ້ໄມ້ປູກ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນໄມ້ຈາກທຳມະຊາດເທື່ອລະກ້າວ.

ຕາຕະລາງ 2 ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳໄມ້ໃນລາວໃນປີ 2004

ແຂວງ	ອຸດສາຫະກຳເບື້ອງຕົ້ນ			ອຸດສາຫະກຳຂັ້ນ 2	ກຳລັງການຜະລິດ (1000 ມ ³)	ກຳມະກອນ
	ໂຮງເລື້ອຍ	ໂຮງຊອຍ	ໂຮງງານໄມ້ອັດ	ໂຮງງານເພີນເຈີ		
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	29		1	227	165	4,079

ຄຳມ່ວນ	22		1	96	335	3,778
ສະຫວັນນະເຂດ	21	2		211	182	3,734
ວຽງຈັນ	22	7		206	95	2,394
ຈຳປາສັກ	20	4		161	152	2,173
ບໍລິຄຳໄຊ	6			76	100	1,413
ໄຊຍະບູລີ	11			49	63	941
ຫຼວງພະບາງ	4	1		74	16	756
ສາລະວັນ	3			19	9	482
ບໍ່ແກ້ວ	3	2		29	18	366
ຊຽງຂວາງ	2	4		32	8	352
ເຊກອງ	4			19	12	350
ຫຼວງນໍາທາ	2			30	10	340
ອຸດົມໄຊ	3			10	15	320
ອັດຕະປື	5			10	20	280
ຜົ້ງສາລີ	1			11	5	138
ຫົວພັນ	1	1		9	7	126
ລວມ	159	21	2	1,269	1,212	22,024

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

3.7 ການຊົມໃຊ້ໄມ້, ໄມ້ພືນ ແລະ ຖ່ານໃນຄົວເຮືອນ

ໄມ້ທີ່ຖືກຂຸດຄົ້ນ ເຊິ່ງບໍ່ມີຈຸດປະສົງທາງດ້ານການຄ້າ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການໃນການຊົມໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ ສຳລັບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ປົວແປງ, ຮີ້ວ, ເສົາ, ເພີນເຈີ ແລະ ການ ນຳໃຊ້ອື່ນໆ ພາຍໃນປະເທດ. ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຂຸດຄົ້ນໃນປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ. ການຊົມໃຊ້ໄມ້ໃນຄົວເຮືອນໃນຈຸດປະສົງຕ່າງໆ ທີ່ບໍ່ແມ່ນພະລັງງານແມ່ນສະເລ່ຍລະຫວ່າງ 0.14 ແມັດກ້ອນ (ສຸດທະວິໄລ ແລະ Casthen 1998) ແລະ 0.150 (WB, SIDA, Government of Finland 2001) ຕໍ່ຫົວຄົນຕໍ່ປີ. ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການຊົມໃຊ້ໄມ້ ສະເລ່ຍໃນໜຶ່ງປີ ໃນລະດັບຄົວເຮືອນແມ່ນມີຫຼາຍກວ່າ 680,000 ແມັດກ້ອນ ເຊິ່ງເປັນບໍລິມາດທີ່ເທົ່າກັບ ບໍລິມາດໄມ້ເພື່ອການຄ້າຂອງປະເທດ.

ໄມ້ພືນ ແມ່ນຕອບສະໜອງແຫຼ່ງພະລັງງານຕົ້ນຕໍ ຂອງປະຊາຊົນປະມານ 85% (ບົດສະຫຼຸບສິ່ງແວດລ້ອມ 2000) ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ປະກອບດ້ວຍການດັງໄຟຝັງ, ປຸງແຕ່ງອາຫານ ແລະ ແສງສະຫວ່າງ. ສະເລ່ຍການໃຊ້ໄມ້ພືນແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍໃນລະດັບແຕ່ 0.75-2.92 ແມັດກ້ອນ ຫຼື 0.58-2.26 ໂຕນ ຕໍ່ ຫົວຄົນຕໍ່ປີ. ການສຶກສານີ້ ແມ່ນໄດ້ຄິດສະເລ່ຍການຊົມໃຊ້ປະມານ 1,2 ໂຕນຕໍ່ປີຕໍ່ຄົນ. ປະຊາຊົນໃນຕົວເມືອງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆໄດ້ນຳໃຊ້ໄມ້ພືນ ແລະ ຖ່ານ ເຂົ້າໃນອຸດສາຫະກຳປະມານ 42,146 ໂຕນ ຫຼື ເທົ່າກັບໄມ້ຈຳນວນ 280,973 ແມັດກ້ອນ (ໄມ້ 1 ແມັດກ້ອນສາມາດແປຮູບເປັນຖ່ານໄດ້ 150 ກິໂລ, FAO 1999) ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໄມ້ພືນໃນໂຮງງານປຸງແຕ່ງກາເຟ, ໝາກແຫ່ງ, ຊາ, ດິນຈີ່, ເກືອ ແລະ ຢາສູບ ຄາດຄະເນປະມານ 111,118 ໂຕນ ຫຼື ໄມ້ຈຳນວນ 143,458 ແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ.

3.8 ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນຄົວເຮືອນ

ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນໃນເສດຖະກິດຊົນນະບົດ ແລະ ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ, ຕົ້ນໄມ້ໃນປ່າ ແລະ ສັດປະເພດຕ່າງໆແມ່ນຕອບສະໜອງຜົນຜະລິດເພື່ອການບໍລິໂພກ ແລະ ການຜະລິດ ຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ, ໃນນີ້ປະກອບດ້ວຍໂປຣຕີນຈາກສັດທີ່ໃຊ້ເປັນອາຫານເຊັ່ນ: ຊີ້ນສັດປ່າ, ປາ, ກົບ, ກຸ້ງ, ປາຝາ ກະປູ ແລະ ຫອຍ, ພືດພັນທີ່ເປັນອາຫານເຊັ່ນ: ເຫັດ, ໜໍ່ໄມ້, ໝາກໄມ້ປ່າ, ຜັກ ແລະ ນໍ້າເຜິ້ງ. ວັດຖຸ ອຸປະກອນສໍາລັບກໍ່ສ້າງເຮືອນ ແລະ ເຄື່ອງຫັດຖະກໍາ ຈາກໄມ້ໄຜ່, ຫວາຍ, ຢາພື້ນເມືອງ ແລະ ອາຫານສັດ. ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ບໍ່ແມ່ນໄມ້ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ເປັນແຫຼ່ງອາຫານ. ສໍາລັບປະຊາຊົນຊົນນະບົດ, ອາຫານ ທີ່ຫາໄດ້ຈາກປ່າແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນກວ່າໝູ່ໃນບັນ ດາຜົນຜະລິດ (Clendon 2001), ຊີ້ນສັດປ່າ, ປາ ແມ່ນແຫຼ່ງໂປຣຕີນ ທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດຂອງປະຊາຊົນ (Foppes ແລະ Ketphanh 1997). ອາຫານຈາກປ່າແມ່ນມີການປະກອບສ່ວນລະຫວ່າງ 61-79 % ທາງດ້ານນໍ້າໜັກຂອງການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ບໍ່ແມ່ນເຂົ້າ, ການຕອບສະໜອງພະລັງງານສະເລ່ຍ 4%, Cal cium 40%, 25% ທາດເຫຼັກ ແລະ 40% ວິຕາມິນ A ແລະ C (Clendon 2001). ນອກຈາກຕອບ ສະໜອງການບໍລິໂພກພື້ນຖານ ຕົ້ນຕໍແລ້ວເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຍັງຕອບສະໜອງໃຫ້ເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບອີກດ້ວຍ.

3.9 ການຄ້າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ຕາຕະລາງ 3 ມູນຄ່າການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໄມ້ ສົກ 2001-2006

ລ/ດ	ທະວີບ	ປະເທດທີ່ ສົ່ງອອກ	ມູນຄ່າໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະພັນໄມ້ທີ່ສົ່ງອອກ (Voleu = US\$)				
			2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
1		ບູຣໄນ					
2		ກຳປູເຈຍ	1,960		372,169		
3		ມາເລເຊຍ	44,678	75,204	10,490	42,087	8,798
4	ປະເທດ ອາຊຽນ	ຟິລິບປິນ		9,149			
5		ສິງກະໂປ	24,000		6,288	1,047	
6		ໄທ	44,008,759	44,023,210	47,901,586	40,829,762	51,807,298
7		ຫວຽດນາມ	17,534,239	15,322,506	19,838,294	27,508,241	22,991,770
8		ຈີນ		3,329,985	889,992	1,541,940	20,307,705
9		ຮົງກົງ		14,563	6,063	4,212	
10		ຍີ່ປຸ່ນ		2,778,276	1,484,498	1,278,090	1,109,053
11	ອາຊີ	ເກົາຫຼີໃຕ້		37,489	18,998	152,489	22,939
12		ໄຕ້ຫວັນ		1,283,594	756,779	154,204	114,022
13		ອິນເດຍ				4,700	4,267
14		ປາກິດ ສະຖານ				14,822	

15		ເດນມາກ	9,709	18,257	3,046		
16		ຝຣັ່ງ	12,393	1,500	65,645	47,549	
17		ເຢຍລະມັນ	12,400	53,826	26,862		
18		ເນເທີແລນ	1,96030,181			7,946	
19		ອິຕາລີ	473	20,796	17,972	33,453	
20		ລັດເຊຍ	35,628		227,157	21,736	
21		ລັດເວຍ			4,160		
22	ຢູໂຣບ	ເບວຢຽມ			19,739		
23		ໂປແລນ				8,650	
24		ສະເປນ	13,653		32,234		
25		ອັງກິດ	8,200	8,200	35,540		
26		ຢູເຄນ	10,911				
27		ອັອດເຕຣຍ	24,837				
28		ປະເທດອື່ນ ໆ			38,682	19,530	
29	ອາເມລິ ກາ	ການາດາ			16,058		
30		ອາເມລິກາ	16,039	26,609	72,312	60,223	
31	ໂອເຊ ອານີ	ອິດສະຕາ ເລຍ	24,837				
32		ນິວຊີແລນ	4,970				
		ລວມ	61,613,631	263,078,207	71,414,34	72,091,001	96,564,939

5

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ສປປ. ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ມີການຄ້າໄມ້ຫຼາຍສົມຄວນ, ນອກຈາກທີ່ໃຊ້ໄມ້ ເພື່ອການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມໃນປະເທດແລ້ວ ຍັງໄດ້ສົ່ງອອກຂາຍຕ່າງປະເທດ. ພາຍຫຼັງທີ່ສ້າງຕັ້ງ ສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕຂຶ້ນ, ລັດຖະບານໄດ້ສຸມໃສ່ການນໍາຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ທີ່ເປັນແຫຼ່ງທຶນຮອນຂອງປະເທດມາປຸງແຕ່ງເພື່ອພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນນັ້ນ ກໍໄດ້ສົ່ງອອກຂາຍໃຫ້ຕ່າງປະເທດເພື່ອນໍາເອົາເງິນມາ ພັດທະນາປະເທດ. ການຄ້າໄມ້ໃນເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນໄດ້ຂາຍທັງໄມ້ທ່ອນ, ໄມ້ແປຮູບ. ແຕ່ມາຮອດເດືອນສິງຫາປີ 2001 ໄດ້ມີການຢຸດຕິການຂາຍໄມ້ທ່ອນອອກຕ່າງປະເທດ ແລະ ຫັນມາເຮັດການປຸງແຕ່ງໃຫ້ເປັນໄມ້ສໍາເລັດຮູບ ເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າຂອງໄມ້ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ. ການຂາຍໄມ້ອອກຕ່າງປະເທດນັ້ນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຈະຂາຍໃຫ້ປະເທດໄທ, ຫວຽດນາມ, ຈີນ ແລະ ບາງປະເທດໃນຢູໂລບ. (ສະແດງໃນຕາຕະລາງ).

ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ນອກຈາກຈະສະໜອງການບໍລິໂພກພື້ນຖານຕົ້ນຕໍແລ້ວ ຍັງຕອບສະໜອງໃຫ້ເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບອີກດ້ວຍ. ຜະລິດຕະພັນທີ່ລ້ຽງຊີບຍັງຖືກເກັບກູ້ ແລະ ຂາຍຕາມລະດູການຢູ່ຕາມຕະຫຼາດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ສົ່ງອອກ. ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມີມູນຄ່າທາງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າສູງ. ພາກສ່ວນສໍາຄັນທີ່ສຸດ ທີ່ໄດ້ເກັບກ່ຽວສໍາລັບການຄ້າແມ່ນໝາກແຫ່ງ, ໄມ້ເກດສະໜາ, ໄມ້ໄຜ່, ຫວາຍ, ນໍ້າມັນຍາງ, ຍານ, damaresin, ນໍ້າຕານຈາກຕົ້ນຕານ ແລະ ໝາກຈອງບານ. ການເກັບກ່ຽວຜົນຜະລິກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນແງ່ການຄ້າ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເພື່ອສົ່ງອອກໄປຍັງບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ ເຊິ່ງໄດ້ມີການປຸງແຕ່ງ ແລະ ສົ່ງອອກຕໍ່ໄປຂາຍໃນຕ່າງປະເທດ. ຕາມການລາຍງານໃນປີ 1993 ການສົ່ງອອກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນປະມານ 6.3 ລ້ານ ໂຕລາ ເທົ່າກັບ 3% ຂອງມູນຄ່າການສົ່ງອອກຂອງຊາດ. ໃນລະຫວ່າງ 1994-1998 ການສົ່ງ

ອອກມີມູນຄ່າເທົ່າກັບ 160 ລ້ານໂດລາ ຫຼື ໂດຍສະເລ່ຍ 31,8 ລ້ານໂດລາຕໍ່ປີ. ທາງດ້ານບໍລິມາດ, ມູນຄ່າ ແລະ ລາຄາໃນປະຈຸບັນຂອງຜົນຜະລິດດັ່ງກ່າວ ເພື່ອການສົ່ງອອກໃນປະຈຸບັນການສົ່ງອອກຢ່າງເປັນທາງ ການມີມູນຄ່າລະຫວ່າງ 6-7 ລ້ານໂດລາຕໍ່ປີ (ລໍາໂຊ, 2001) ຫຼື ສະເລ່ຍປະມານ 64 ຕື້ກີບ

ບົດທີ 4 ທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາສາມາດ:

1. ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ ລວມເຖິງຄວາມໝາຍຂອງທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ.
2. ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍ.

ເນື້ອໃນ

ໃນບົດນີ້ ຈະໄດ້ກ່າວເຖິງປັດໃຈການຜະລິດ ທີ່ໃຊ້ໃນທຸລະກິດທາງດ້ານປ່າໄມ້. ເຮົາຮູ້ແລ້ວວ່າ ປັດໃຈການຜະລິດປະກອບດ້ວຍ: ທີ່ດິນ, ແຮງງານ ແລະ ທຶນ. ສໍາລັບທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທຸລະກິດທາງດ້ານປ່າໄມ້ ຈະມີລັກສະນະພິເສດບາງປະການທີ່ແຕກຕ່າງອອກໄປ ຈາກທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທຸລະກິດທາງດ້ານອື່ນໆ ດັ່ງໄດ້ກ່າວມາແລ້ວໃນບົດທໍາອິດ. ສ່ວນບັນຫາກ່ຽວກັບການໃຊ້ແຮງງານ ໃນທຸລະກິດທາງດ້ານປ່າໄມ້ ຈະມີລັກສະນະທີ່ຄືກັນກັບທຸລະກິດດ້ານອື່ນໆ.

4.1 ທຶນ

ໝາຍເຖິງປັດໃຈການຜະລິດທຸກຊະນິດທີ່ມະນຸດໄດ້ຄິດຄົ້ນ ຫຼື ສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ທຶນນີ້ຈະມີລັກສະນະທີ່ແຕກຕ່າງຈາກແຮງງານ ແລະ ທີ່ດິນ. ຕົວຢ່າງ: ທຶນໃນວຽກງານດ້ານການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ຄື: ການເພີ່ມພູນຂອງເນື້ອໄມ້, ສັດປ່າ ແລະ ສິ່ງມີຊີວິດອື່ນໆ ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນປ່າທີ່ສາມາດນໍາອອກທາງໃຊ້ປະໂຫຍດໄດ້. ນອກຈາກນີ້ຍັງລວມໄປເຖິງເຄື່ອງໄມ້ເຄື່ອງມື ແລະ ສິ່ງກໍ່ສ້າງຖາວອນອື່ນໆເຊັ່ນ: ທາງຊັກລາກໄມ້, ຂົວ, ອາຄານ ແລະ ໂຮງເຮືອນຕ່າງໆ ແລະ ລວມໄປເຖິງເງິນທຶນທີ່ນໍາມາໃຊ້ຈ່າຍໃນກິດຈະການຕ່າງໆໃນການລົງທຶນ ແລະ ອື່ນໆ.

4.2 ດອກເບ້ຍ

ຄວາມໝາຍຂອງຄໍາວ່າດອກເບ້ຍ ອາດຈະແຍກອອກໄດ້ເປັນສອງຄວາມໝາຍດ້ວຍກັນ ທັງນີ້ຂຶ້ນຢູ່ກັບວ່າ ເຮົາຈະເບິ່ງໃນແງ່ໃດ, ຖ້າເບິ່ງໃນແງ່ຂອງເຈົ້າຂອງທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍກໍ່ຄືຜົນຕອບແທນ ຫຼື ລາຍໄດ້ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກທຶນ. ແຕ່ຖ້າເບິ່ງໃນແງ່ຂອງຜູ້ປະກອບການ ດອກເບ້ຍກໍ່ຄືຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໃຊ້ທຶນ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ກ່ຽວກັບດອກເບ້ຍນີ້ ຖ້ານໍາໄປປຽບທຽບກັບຄ່າຈ້າງແຮງງານແລ້ວ ກໍ່ຈະຄ້າຍໆກັນຄື: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍກ່ຽວກັບດອກເບ້ຍທຽບໄດ້ກັບຄ່າຈ້າງແຮງງານທີ່ຈ່າຍເໝົາຄັ້ງດຽວ. ຫຼັງຈາກທີ່ສິ້ນສຸດໄລຍະເວລາຂອງການວ່າຈ້າງ. ສໍາລັບອັດຕາດອກເບ້ຍທຽບໄດ້ກັບອັດຕາຄ່າຈ້າງແຮງງານ ເຊິ່ງອາດຈະຄິດເປັນຄ່າຈ້າງຕໍ່ເດືອນຕໍ່ຄົນ ຫຼື ຕໍ່ວັນຕໍ່ຄົນ ແລະ ອັດຕາດອກເບ້ຍໂດຍປົກກະຕິຄິດເປັນສ່ວນຮ້ອຍຕໍ່ປີ (ເປີເຊັນ) ດອກເບ້ຍມີ 2 ຊະນິດຄື: ດອກເບ້ຍຄົງຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍທົບຕົ້ນ

1. ດອກເບ້ຍຄົງຕົ້ນ (Simple Interest) ຄືດອກເບ້ຍທີ່ກໍານົດຂຶ້ນ ໂດຍກໍານົດໃຫ້ເງິນຕົ້ນ ຫຼື ທຶນຢູ່ຄົງທີ່. ດັ່ງນັ້ນ ມູນຄ່າຂອງ ດອກເບ້ຍໃນແຕ່ລະປີຈະຄົງທີ່ຕະຫຼອດໄປ. ດອກເບ້ຍຄົງຕົ້ນຄໍານວນໄດ້ຈາກສູດ:

$$I = V_0 \times i \times n$$

ຖ້າ V_n ຄືເງິນລວມໃນປີທີ່ n

$$V_n = V_0 + (V_0 \times i \times n) = V_0(1 + 0.0i \times n)$$

ໃນນັ້ນ

$$I = \text{ມູນຄ່າຂອງດອກເບ້ຍ}$$

$$X_0 = \text{ມູນຄ່າຂອງເງິນຕົ້ນ}$$

$$i = \text{ອັດຕາດອກເບ້ຍ(ເປີເຊັນຕໍ່ປີ)}$$

$$n = \text{ໄລຍະເວລາ(ປີ)}$$

ຕົວຢ່າງ: ສົມມຸດວ່າໄດ້ຟາກເງິນໄວ້ກັບທະນາຄານເປັນຈໍານວນ 100 ກີບ ໂດຍທະນາຄານຄິດດອກເບ້ຍໃຫ້ແບບດອກເບ້ຍຄົງຕົ້ນໃນອັດຕາຮ້ອຍລະ 5 ຕໍ່ປີ. ໃຫ້ຄໍານວນຫາມູນຄ່າຂອງດອກເບ້ຍ ແລະ ເງິນລວມເມື່ອສິ້ນປີທີ່ 5.

ວິທີແກ້:

$$\begin{aligned} \text{ຈາກສູດ } I &= V_0 \times i \times n \\ \text{ແທນຄ່າໃສ່ໃນສູດ } I &= 100 \times 0.05 \times 5 = 25 \text{ (ກີບ)} \\ \text{ດອກເບ້ຍເມື່ອສິ້ນປີທີ່ 5} &= 25 \text{ (ກີບ)} \\ \text{ເງິນລວມເມື່ອສິ້ນປີທີ່ 5} &= 100 + 25 = 125 \text{ (ກີບ)} \end{aligned}$$

2. ດອກເບ້ຍທົບຕົ້ນ (compound interest) ຄືດອກເບ້ຍທີ່ຄໍານວນໄດ້ຈາກເງິນຕົ້ນທີ່ບວກທົບເຂົ້າດ້ວຍດອກເບ້ຍຂອງທຸກໆ ສິ້ນປີ. ດັ່ງນັ້ນ ດອກເບ້ຍທີ່ໄດ້ຮັບໃນແຕ່ລະປີຈະມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

$$\begin{aligned} \text{ຖ້າກໍານົດໃຫ້} \quad V_0 &= \text{ມູນຄ່າຂອງເງິນຕົ້ນ} \\ i &= \text{ອັດຕາດອກເບ້ຍ} \\ \text{ສະນັ້ນ ເງິນລວມເມື່ອສິ້ນປີທີ່ 1 ຫຼື ເງິນຕົ້ນຂອງປີທີ່ 2 (V1)} &= V_0 \times (1+i) \\ \text{ແລະ ເງິນລວມເມື່ອສິ້ນປີທີ່ 2 ຫຼື ເງິນຕົ້ນປີທີ່ 3 (V2)} &= V_1 (1+i) \\ &= V_0 (1+i)^2 \end{aligned}$$

ໃນທໍານອງດຽວກັນ ຖ້າໄລຍະເວລາເທົ່າກັບ n ປີ

$$\begin{aligned} \text{ເງິນລວມເມື່ອສິ້ນປີທີ່ } n \quad V_n &= V_0 (1+i)^n \\ \text{ມູນຄ່າຂອງດອກເບ້ຍ (I)} &= V_n - V_0 \\ &= V_0 (1+i)^n - V_0 \\ &= V_0 ((1+i)^n - 1) \end{aligned}$$

ຕົວຢ່າງ: ສົມມຸດວ່າໄດ້ຟາກເງິນໄວ້ກັບທະນາຄານເປັນຈໍານວນ 100 ກີບ ໂດຍທະນາຄານຄິດດອກເບ້ຍໃຫ້ແບບດອກເບ້ຍທົບຕົ້ນໃນອັດຕາຮ້ອຍລະ 5 ຕໍ່ປີ. ໃຫ້ຄໍານວນຫາມູນຄ່າຂອງດອກເບ້ຍ ແລະ ເງິນລວມເມື່ອສິ້ນປີທີ່ 5.

ວິທີແກ້:

$$\begin{aligned} \text{ຈາກສູດ } I &= V_0 ((1+i)^n - 1) \\ \text{ແທນຄ່າລົງໃນສູດ:} \\ I &= 100 ((1+0.05)^5 - 1) = 100(1.2763 - 1) = 27.63 \\ \text{ມູນຄ່າດອກເບ້ຍເມື່ອສິ້ນປີທີ່ 5} &= 27.63 \end{aligned}$$

$$\text{ແລະເງິນລວມເມື່ອສິ້ນປີທີ່ 5} = 100 + 27.63 = 127.63$$

4.3 ການຄິດສ່ວນຫຼຸດ (Discount)

ການຄິດສ່ວນຫຼຸດນັ້ນ ຄືວິທີການທີ່ຄິດໄລ່ມູນຄ່າໃນອານາຄົດ ໃຫ້ຢ້ອນກັບມາເປັນມູນຄ່າໃນປະຈຸບັນ (Present value). ມູນຄ່າໃນປະຈຸບັນຂອງເງິນຈານວນໃດໜຶ່ງກໍ່ຕາມ ຈະມີມູນຄ່າສູງກວ່າເງິນຈານວນດຽວກັນໃນອານາຄົດ.ຕົວຢ່າງ: ເງິນຈານວນ 100 ກີບໃນປະຈຸບັນຍ່ອມມີຄ່າຫຼາຍກວ່າເງິນ 100 ກີບໃນອີກໜຶ່ງປີຂ້າງໜ້າ, ເນື່ອງຈາກການຮັກສາການໃຊ້ເງິນຈານວນ 100 ກີບ ອອກໄປເປັນເວລາ 1 ປີ ເຈົ້າຂອງເງິນຄວນຈະໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນຈາກເງິນ 100 ກີບດັ່ງກ່າວໃນລັກສະນະທາງ ດອກເບ້ຍ. ຖ້າສົມມຸດວ່າ ອັດຕາດອກເບ້ຍໃນທ້ອງຕະຫຼາດເທົ່າກັບ 5%. ດັ່ງນັ້ນ ມູນຄ່າຂອງເງິນ 100 ກີບ ອີກ 1 ປີຂ້າງໜ້າຄວນຈະເທົ່າກັບ 105 ກີບ ແລະ ໃນທຳນອງດຽວກັນ ມູນຄ່າໃນປະຈຸບັນຂອງເງິນ 105 ກີບ ໃນອີກ 1 ປີຂ້າງໜ້າຈະເທົ່າກັບ 100 ກີບດ້ວຍ. ໃນທີ່ນີ້ຈະກ່າວເຖິງວິທີຄິດສ່ວນຫຼຸດສອງວິທີດ້ວຍກັນຄື: Simple discount ແລະ Compound discount. Simple discount ຄືການຄິດສ່ວນຫຼຸດເພື່ອຫາມູນຄ່າປະຈຸບັນໂດຍຄິດດອກເບ້ຍແບບດອກເບ້ຍຄົງຕົ້ນ (Simple interest).

$$\text{ຈາກສູດ: } V_n = V_0 (1 + (i \times n))$$

ຈາກນັ້ນ ເຮົາມີ:

$$V_0 = \frac{R[(1+i)^n - 1]}{[(1+i)^i - 1](1+i)^n}$$

ຕົວຢ່າງ: ໃຫ້ຄຳນວນຫາມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງເງິນ 125 ກີບ ໃນອີກ 5 ປີຂ້າງໜ້າ. ຖ້າກຳນົດໃຫ້ອັດຕາດອກເບ້ຍກຳກັບ 5% ຕໍ່ປີ.

ວິທີແກ້:

ຈາກສູດ:

$$V_n = V_0 = \frac{V_n}{(1 + (i \times n))} \quad 125$$

$$i = 5\%$$

$$N = 5 \text{ ປີ}$$

ແທນຄ່າລົງໃນສູດເຮົາໄດ້:

$$V_0 = \frac{V_n}{(1 + (i \times n))} = \frac{125}{(1 + (0.05 \times 5))} = \frac{125}{1.25} = 100$$

ດັ່ງນັ້ນ ມູນຄ່າປະຈຸບັນເທົ່າ 100 ກີບ. Compound discount ຄືການຄິດສ່ວນຫຼຸດເພື່ອຫາມູນຄ່າປະຈຸບັນໂດຍຄິດດອກເບ້ຍແບບດອກເບ້ຍທົບຕົ້ນ

$$V_n = V_0 (1+i)^n$$

$$V_0 = \frac{V_n}{(1+i)^n}$$

ຕົວຢ່າງ: ສົມມຸດວ່າແຊັກສະບັບໜຶ່ງມີມູນຄ່າເທົ່າກັບ 125 ກີບ. ແຊັກສະບັບນີ້ມີກຳນົດໃຫ້ນຳໄປຂຶ້ນເປັນເງິນສົດໄດ້ໃນອີກ 5 ປີຂ້າງໜ້ານັບຈາກວັນທີ່ຈ່າຍແຊັກ. ແຕ່ຖ້າຫາກວ່າຜູ້ຖືແຊັກຕ້ອງການຈະນຳແຊັກໄປຂຶ້ນເປັນເງິນສົດໃນທັນທີ. ທາງທະນາຄານຈະຄິດສ່ວນຫຼຸດໂດຍຄິດດອກເບ້ຍທົບຕົ້ນ. ຖາມວ່າຜູ້ຖືແຊັກຈະໄດ້ຮັບເງິນສົດເປັນຈຳນວນເທົ່າໃດ?

ວິທີແກ້:

ຈາກສູດ:

$$V_0 = \frac{V_n}{(1+i)^n}$$

$$V_n = 125$$

$$i = 5\%$$

$$N = 5 \text{ ປີ}$$

ແທນຄ່າລົງໃນສູດ:

$$V_0 = \frac{125}{(1+0.05)^5} = \frac{125}{1.05^5} = \frac{125}{1.2763} = 97.94$$

ຜູ້ຖືແຊັກຈະໄດ້ຮັບເງິນສົດເທົ່າກັບ 97.94 ກີບ

4.4 ມູນຄ່າທຶນ (Capitalized value)

ມູນຄ່າທຶນ ໝາຍເຖິງມູນຄ່າໃນປະຈຸບັນຂອງລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການລົງທຶນໃນຊັບສິນປະເພດທຶນຄື: ທີ່ດິນ, ພັນທະບັດ ແລະ ອື່ນໆ. ປົກກະຕິມູນຄ່າທຶນຈະມີຄວາມສຳພັນໄປໃນທາງດຽວກັນກັບມູນຄ່າຂອງລາຍໄດ້ ແລະ ລາຍຈ່າຍຈາກການລົງທຶນ. ແຕ່ຈະມີຄວາມສຳພັນແບບຜູກພັນກັບອັດຕາດອກເບ້ຍ, ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າເມື່ອມູນຄ່າຂອງລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍຈາກການລົງທຶນເພີ່ມຂຶ້ນກໍ່ຈະມີຜົນເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າທຶນເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ແລະ ຖ້າຫາກມູນຄ່າຂອງລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍຈາກການລົງທຶນຫຼຸດຕໍ່າລົງ ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າທຶນຫຼຸດຕໍ່າລົງດ້ວຍ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ຖ້າຫາກອັດຕາດອກເບ້ຍເພີ່ມສູງຂຶ້ນຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າທຶນຫຼຸດຕໍ່າລົງ ແລະ ຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍຫຼຸດຕໍ່າລົງກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າທຶນເພີ່ມສູງຂຶ້ນ. ທັງນີ້ເນື່ອງຈາກເມື່ອອັດຕາດອກເບ້ຍເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ລາຍໄດ້ຈາກເງິນຟາກໃນລັກສະນະດອກເບ້ຍຈະເພີ່ມສູງຂຶ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຄົນສ່ວນຫຼາຍຕື່ນຕົວທີ່ຈະປ່ຽນແປງຈາກການຖືຊັບສິນ ຫຼື ຫຼັກຊັບຕ່າງໆມາເປັນເງິນສົດ. ໃນສະຖານະການເຊັ່ນນີ້ປະລິມານການສະເໜີຂາຍຫຼັກຊັບໃນທ້ອງຕະຫຼາດ ຈະສູງກວ່າປະລິມານການສະເໜີຊື້ ແລະ ຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າ ຫຼື ລາຄາຂອງຊັບສິນຫຼຸດຕໍ່າລົງ ແລະ ໃນອີກທາງໜຶ່ງຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍຫຼຸດຕໍ່າລົງລາຍໄດ້ຈາກເງິນຟາກ ໃນລັກສະນະຂອງດອກເບ້ຍຈະຫຼຸດລົງດ້ວຍ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຄົນສ່ວນຫຼາຍຕ້ອງການທີ່ຈະຖືຄອງຊັບສິນ ຫຼື ຫຼັກຊັບແທນເງິນສົດ. ໃນກໍລະນີເຊັ່ນນີ້ ການສະເໜີຊື້ຫຼັກຊັບໃນທ້ອງຕະຫຼາດຈະສູງກວ່າປະລິມານການສະເໜີຂາຍ ແລະ ຈະມີຜົນໃຫ້ມູນຄ່າຂອງຊັບສິນປັບຕົວສູງຂຶ້ນ.

ວິທີການຄຳນວນ ຫາມູນຄ່າທຶນຈາກການລົງທຶນຈະແຕກຕ່າງກັນອອກໄປ ຕາມລັກສະນະຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານມູນຄ່າຂອງລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍ ແລະ ຊ່ວງໄລຍະເວລາທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ ແລະ ລາຍຈ່າຍ. ລັກສະນະຂອງຄວາມແຕກຕ່າງດັ່ງກ່າວ ພໍຈຳແນກອອກໄດ້ເປັນ 5 ລັກສະນະດ້ວຍກັນຄື:

1) ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນແຕ່ລະປີ ປີລະເທົ່າໆກັນທຸກປີຕິດຕໍ່ກັນໄປໂດຍບໍ່ມີການສິ້ນສຸດ.

2) ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນແຕ່ລະປີ ປີລະເທົ່າໆກັນທຸກປີ, ແຕ່ມີກຳນົດໄລຍະເວລາທີ່ສິ້ນສຸດໃນໄລຍະໜຶ່ງ.

3) ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນແຕ່ລະປີບໍ່ເທົ່າກັນ.

4) ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນເປັນຊ່ວງ ເປັນມູນຄ່າທີ່ເທົ່າໆກັນຕິດຕໍ່ກັນໄປ ໂດຍບໍ່ມີການສິ້ນສຸດ ແຕ່ໄລຍະເວລາໃນແຕ່ລະຊ່ວງນານກວ່າ 1 ປີ.

5) ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນເປັນຊ່ວງ ເປັນມູນຄ່າທີ່ເທົ່າໆກັນຕິດຕໍ່ກັນໄປ ໂດຍບໍ່ມີການສິ້ນສຸດ. ແຕ່ໄລຍະເວລາໃນແຕ່ລະຊ່ວງນານກວ່າ 1 ປີ. ແຕ່ມີກຳນົດໄລຍະເວລາທີ່ສິ້ນສຸດໃນໄລຍະໜຶ່ງ.

ກ. ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນແຕ່ລະປີ ປີລະເທົ່າໆກັນທຸກປີ ຕິດຕໍ່ກັນໄປໂດຍບໍ່ມີການສິ້ນສຸດ ໃນຊັບສິນບາງຢ່າງເຊັ່ນ: ທີ່ດິນໃນແຕ່ລະປີຜູ້ທຳການລົງທຶນຈະໄດ້ຮັບທັງຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ ແລະ ຈະຕ້ອງເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ກ່ຽວກັບພາສີທີ່ດິນ. ການທີ່ຈະປະເມີນຫາມູນຄ່າທີ່ດິນເພື່ອໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານໃນການພິຈາລະນາລາຄາຊື້-ຂາຍ ຈະຫາໄດ້ໂດຍການຄຳນວນຫາມູນຄ່າທຶນ ຫຼື ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍກ່ຽວກັບພາສີ, ແລ້ວເອົາໄປ ຫັກລົບ ອອກຈາກມູນຄ່າໃນປະຈຸບັນຂອງລາຍໄດ້ຈາກການລົງທຶນ.

ຕົວຢ່າງ: ສົມມຸດວ່າຈາກການລົງທຶນກ້າເບ້ຍໄມ້ ຍູຄາລິບຕັສ ໃນທີ່ດິນຕອນໜຶ່ງ ມີລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍເບ້ຍໄມ້ປີລະ 10,000 ກີບ ເທົ່າກັນທຸກປີ ແລະ ທີ່ດິນຕອນນີ້ຕ້ອງເສຍພາສີທີ່ດິນປີລະ 100 ກີບ. ໃຫ້ຄຳນວນຫາມູນຄ່າຂອງທີ່ດິນຕອນນີ້. ຖ້າກຳນົດໃຫ້ອັດຕາດອກເບ້ຍເທົ່າກັບ 5% ຕໍ່ປີ.

ວິທີແກ້:

$$V_0 = \frac{R}{i} - \frac{C}{i}$$

ຈາກສູດ:

V_0 = ມູນຄ່າທຶນ ຫຼື ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງທີ່ດິນ (ກີບ)

R = ລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍເບ້ຍໄມ້ໃນແຕ່ລະປີ (ກີບ)

C = ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍກ່ຽວກັບພາສີທີ່ດິນໃນແຕ່ລະປີ (ກີບ)

i = ອັດຕາດອກເບ້ຍ (%ຕໍ່ປີ)

ແທນຄ່າລົງໃນສູດ

$$V_0 = \frac{10,000}{0.05} - \frac{100}{0.05} = 198,000$$

ມູນຄ່າທຶນຂອງທີ່ດິນຕອນນີ້ເທົ່າກັບ 198,000 ກີບ.

ຂ. ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນແຕ່ລະປີ ປີລະເທົ່າໆກັນທຸກປີ ແຕ່ມີກຳນົດໄລຍະ ເວລາທີ່ສິ້ນສຸດໃນໄລຍະໜຶ່ງ. ມູນຄ່າທຶນຄຳນວນຫາໄດ້ຈາກສູດ:

$$V_0 = \frac{R[(1+i)^n - 1]}{i(1+i)^n}$$

V_0 = ມູນຄ່າທຶນ ຫຼື ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍ

R = ລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍຈາກການລົງທຶນ

N = ຊ່ວງໄລຍະເວລາສິ້ນສຸດຂອງຜົນຕອບແທນ ຫຼື ຕ້ອງເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍການລົງທຶນ (ປີ)
 i = ອັດຕາດອກເບ້ຍ(%ຕໍ່ປີ)

ຕົວຢ່າງ: ໃຫ້ຄຳນວນຫາມູນຄ່າປະຈຸບັນ ຫຼື ມູນຄ່າທຶນຂອງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍກ່ຽວກັບພາສີທີ່ຕ້ອງຊໍາລະ ໃນອັດຕາປີລະ 100 ກີບຕິດຕໍ່ກັນເປັນໄລຍະເວລາ 5 ປີ ໂດຍກຳນົດໃຫ້ອັດຕາດອກເບ້ຍເທົ່າກັບ 5% ຕໍ່ປີ.

ວິທີແກ້: ຈາກສູດ

$$V_0 = \frac{R[(1+i)^n - 1]}{i(1+i)^n}$$

$$\text{ແທນຄ່າລົງໃນສູດ ເຮົາໄດ້ } V_0 = \frac{100[(1+0.05)^5 - 1]}{0.05(1+0.05)^5} = 432.60 \text{ (ກີບ)}$$

ຄ. ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນແຕ່ລະປີບໍ່ເທົ່າກັນ. ວິທີການຄຳນວນຫາມູນຄ່າ ທຶນຫາໄດ້ຈາກສູດ

$$V_0 = \frac{R}{i} + \frac{C}{i^2}$$

V_0 = ມູນຄ່າທຶນ ຫຼື ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງ ລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍຈາກການລົງທຶນ

R = ມູນຄ່າລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍຈາກການລົງທຶນ

C = ມູນຄ່າລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປີ

i = ອັດຕາດອກເບ້ຍ(%ຕໍ່ປີ)

ຕົວຢ່າງ: ສົມມຸດວ່າອັດຕາການເກັບພາສີທີ່ດິນຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນມູນຄ່າປີລະ 10 ກີບ ຖ້າອັດຕາການເກັບພາສີໃນປີທຳອິດເທົ່າກັບ 100 ກີບ. ໃຫ້ຄຳນວນຫາມູນຄ່າທຶນ ຫຼື ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍກ່ຽວ ກັບພາສີທີ່ດິນ. ກຳນົດໃຫ້ອັດຕາດອກເບ້ຍເທົ່າກັບ 5 % ຕໍ່ປີ.

ວິທີແກ້: ຈາກສູດ

$$V_0 = \frac{R}{i} + \frac{C}{i^2}$$

ແທນຄ່າລົງໃນສູດ:

$$V_0 = \frac{100}{0.05} + \frac{10}{0.05^2} = 6,000$$

ມູນຄ່າທຶນຂອງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍກ່ຽວກັບພາສີເທົ່າກັບ 6,000 ກີບ.

ງ. ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນເປັນຊ່ວງ ເປັນມູນຄ່າທີ່ເທົ່າກັນຕິດຕໍ່ ກັນໄປໂດຍບໍ່ມີການສິ້ນສຸດ. ແຕ່ໄລຍະເວລາໃນແຕ່ລະຊ່ວງນານກວ່າ 1 ປີ. ກໍລະນີນີ້ມູນຄ່າທຶນຫາໄດ້

ຈາກສູດ:

$$V_0 = \frac{R}{(1+i)^t - 1}$$

V_0 = ມູນຄ່າທຶນ ຫຼື ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງ ລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍຈາກການລົງທຶນ

R = ລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍຈາກການລົງທຶນ

T = ໄລຍະເວລາໃນແຕ່ລະຊ່ວງ (ປີ)

I = ອັດຕາດອກເບ້ຍ (%ຕໍ່ປີ)

ຕົວຢ່າງ: ສົມມຸດວ່າສວນປ່າໄມ້ ຍູຄາລິບຕັສ ແຫ່ງໜຶ່ງມີກຳນົດອາຍຸຮອບຕັດຟັນເອົາໄວ້ເທົ່າກັບ 10 ປີ ເມື່ອທຳການຕັດໄມ້ອອກຈະປູກໄມ້ຂຶ້ນທົດແທນທັນທີ ແລະ ດຳເນີນການແບບນີ້ຕິດຕໍ່ກັນໄປ ໂດຍບໍ່ມີທີ່ສິ້ນສຸດ. ສຳລັບໃນການຕັດໄມ້ອອກແຕ່ລະຄັ້ງຈະມີລາຍໄດ້ສຸດທິ ຫຼັງຈາກຫັກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແລ້ວ ເທົ່າກັບ 10,000 ກີບ ຕໍ່ໄລ່. ຖ້າກຳນົດອັດຕາດອກເບ້ຍເທົ່າກັບ 5 ສ່ວນຮ້ອຍຕໍ່ປີ. ໃຫ້ຄຳນວນຫາມູນຄ່າປະຈຸບັນ ຫຼື ມູນຄ່າຂອງພື້ນທີ່ສວນປ່າຕໍ່ໄລ່.

ວິທີແກ້: ຈາກສູດ

ແທນຄ່າລົງໃນສູດ:

$$V_0 = \frac{R}{(1+i)^t - 1}$$

$$V_0 = \frac{10,000}{(1+0.05)^{10} - 1} = 15,900.92 \text{ (ກີບ)}$$

ຈ. ການລົງທຶນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນເປັນຊ່ວງເປັນມູນຄ່າທີ່ເທົ່າໆກັນ ຕິດຕໍ່ກັນໄປໂດຍບໍ່ມີການສິ້ນສຸດ.ແຕ່ໄລຍະເວລາໃນແຕ່ລະຊ່ວງນານກວ່າ 1 ປີ. ແຕ່ມີກຳນົດໄລຍະເວລາທີ່ສິ້ນສຸດໃນໄລຍະໜຶ່ງ. ມູນຄ່າທຶນຫາໄດ້ຈາກສູດ:

$$V_0 = \frac{R[(1+i)^n - 1]}{[(1+i)^t - 1](1+i)^n}$$

V_0 = ມູນຄ່າທຶນ ຫຼື ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງ ລາຍໄດ້ ຫຼື ລາຍຈ່າຍຈາກການລົງທຶນ

R = ລາຍໄດ້ ສຸດທິຈາກການລົງທຶນ

t = ໄລຍະເວລາໃນແຕ່ລະຊ່ວງ (ປີ)

n = ໄລຍະເວລາທີ່ສິ້ນສຸດ (ປີ)

i = ອັດຕາດອກເບ້ຍ (%ຕໍ່ປີ)

ຕົວຢ່າງ: ສົມມຸດວ່າໃນການປູກສ້າງສວນປ່າໄມ້ແຫ່ງໜຶ່ງຈະມີການຕັດຂະຫຍາຍໄລຍະໜຶ່ງຄັ້ງ ຫຼື ເມື່ອຕົ້ນໄມ້ມີອາຍຸຄົບ 10 ປີ ແລະ ຈະມີອາຍຸຄົບຮອບຕັດຟັນເມື່ອໄມ້ມີອາຍຸຄົບ 20 ປີ. ສົມມຸດວ່າລາຍໄດ້ສຸດທິຈາກການຂາຍໄມ້ທີ່ຕັດຂະຫຍາຍໄລຍະ ແລະ ໄມ້ທີ່ຕັດອອກຄັ້ງສຸດທ້າຍເທົ່າກັນຄື 10,000 ກີບ. ໃຫ້ ຄຳນວນຫາມູນຄ່າທຶນ ຫຼື ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍໄມ້ທັງໝົດ. ຖ້າກຳນົດອັດຕາດອກເບ້ຍເທົ່າກັບ 5 % ຕໍ່ປີ.

ວິທີແກ້: ຈາກສູດ

ແທນຄ່າລົງໃນສູດເຮົາໄດ້

$$V_0 = \frac{R[(1+i)^n - 1]}{[(1+i)^t - 1](1+i)^n}$$

$$V_0 = \frac{10,000[(1+0.05)^{20} - 1]}{[(1+0.05)^{10} - 1](1+0.05)^{20}} = 9,905.91 \quad (\text{ກີບ})$$

ມູນຄ່າທຶນຂອງລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍໄມ້ເທົ່າກັບ 9,900.91 ກີບ.

– **ສຸດດອກເບ້ຍສັນຍາລັກ:**

1 = 1 ກີບ ຫຼື ຫົວໜ່ວຍຂອງເງິນຕົ້ນທີ່ລົງທຶນໄປ ແລະ ໄດ້ຮັບດອກເບ້ຍ.

a = ຈໍານວນເງິນໄດ້ເທົ່າໆກັນທຸກປີ ຫຼື ເປັນລາຍຄາບ.

n = ຈໍານວນປີ ຫຼື ໄລຍະທີ່ດອກເບ້ຍເກີດຜົນ.

i = ດອກເບ້ຍຕໍ່ 1 ກີບ ຕໍ່ 1 ປີ ຫຼື ໄລຍະເວລາອື່ນໆທີ່ດອກເບ້ຍເກີດຜົນ ສະແດງເປັນເລກທົດສະນິຍົມ.

t = ຊ່ວງໄລຍະເວລາເປັນປີ ຫຼື ຈໍານວນໄລຍະທີ່ດອກເບ້ຍເກີດຜົນໃນລະ ຫວ່າງຊ່ວງ ຂອງການຈ່າຍເງິນ.

V = ມູນຄ່າຫຼື ຈໍານວນເງິນລວມ.

V₀ = ມູນຄ່າຂອງເງິນຕົ້ນ ຫຼື ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງເງິນຈໍານວນໃດໜຶ່ງ.

V_n = ມູນຄ່າເງິນລວມ (ເງິນຕົ້ນພ້ອມດອກເບ້ຍ) ເມື່ອຄົບ n ປີ.

V₁, V₂, ... = ມູນຄ່າຂອງເງິນຈໍານວນໜຶ່ງພາຍຫຼັງປີທີ່ 1, 2, ... ຫຼື ປີອື່ນໃດທີ່ດອກເບ້ຍເກີດຜົນຕາມກຳນົດ.

ສຸດທີ່	ລັກສະນະຂອງບັນຫາ	ສຸດ
1	ຈ່າຍເງິນຄັ້ງດຽວ, ມູນຄ່າຂອງເງິນ ໃນອານາຄົດກ້ອນໜຶ່ງ	$V_n = V_0(1+i)^n$
2	ມູນຄ່າປະຈຸບັນຫຼືເງິນຕົ້ນຂອງທຶນ ກ້ອນໜຶ່ງເຊິ່ງຄົບກຳນົດຈ່າຍໃນ ເວລາ n ປີ	$V_0 = \frac{V_n}{(1+i)^n} = V_n \frac{1}{(1+i)^n}$
3	ມູນຄ່າຂອງ (1+i) ⁿ ຫຼືມູນຄ່າ ຂອງ 1 ເຊິ່ງເປັນອັດຕາດອກເບ້ຍ ເມື່ອຮູ້ຄ່າ V ₀ ແລະ V _n	$(1+i)^n = \frac{V_n}{V_0}$
3a	ການຫາຄ່າ i ໂດຍອີກວິທີ 1	$i = \sqrt[n]{\frac{V_n}{V_0}} - 1$

4	ມູນຄ່າໃນອານາຄົດ ຫຼື ມູນຄ່າສະສົມ: ມູນຄ່າໃນອານາຄົດ, ເງິນໄດ້ຕໍ່ເນື່ອງລາຍປີມີກຳນົດສິ້ນສຸດ	$V_n = a \frac{(1+i)^n - 1}{i}$
5	ຈຳນວນເງິນໄດ້ລາຍປີ ເຊິ່ງຈະລວມໄດ້ເທົ່າກັບຈຳນວນເງິນ V_n ເມື່ອຄົບ n ປີ	$a = \frac{V_n}{\frac{(1+i)^n - 1}{i}}$
6	ມູນຄ່າປະຈຸບັນ ຫຼື ເງິນລວມປະຈຸບັນຂອງເງິນໄດ້ຕໍ່ເນື່ອງລາຍປີມີກຳນົດ	$V_0 = a \frac{(1+i)^n - 1}{i(1+i)^n}$
7	ຈຳນວນເງິນຈ່າຍລາຍປີ ເຊິ່ງຈະປົດໜີ້ເງິນຕົ້ນ V_0 ໂດຍຜ່ອນສິ່ງປິລະເທົ່າໆກັນ (ສຸດເງິນຜ່ອນສິ່ງ)	$a = \frac{V_0}{\frac{(1+i)^n - 1}{i(1+i)^n}}$ $= V_0 \frac{i(1+i)^n}{(1+i)^n - 1}$
8	ມູນຄ່າໃນອານາຄົດຂອງເງິນຈ່າຍລາຍຄາບຕໍ່ເນື່ອງມີກຳນົດສິ້ນສຸດຈ່າຍຄັ້ງລະ t ປີ	$V_n = a \frac{(1+i)^{nt} - 1}{(1+i)^t - 1}$
9	ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງເງິນຈ່າຍລາຍຄາບຕໍ່ເນື່ອງມີກຳນົດສິ້ນສຸດຈ່າຍຄັ້ງລະ t ປີ	$V_0 = a \frac{(1+i)^{nt} - 1}{[(1+i)^t - 1](1+i)^{nt}}$
10	ມູນຄ່າປະຈຸບັນ ຫຼື ເງິນລວມປະຈຸບັນຂອງເງິນຈ່າຍລາຍປີຖາວອນເຊິ່ງ ຈ່າຍເມື່ອຄົບ 1 ປີຕະຫຼອດໄປ	$V_0 = \frac{a}{i}$

---

11   ມູນຄ່າປະຈຸບັນ ຫຼື ເງິນລວມປະຈຸ
ບັນຂອງລາຍໄດ້ລາຍຄາບຖາວອນ

$$V_0 = \frac{a}{(1+i)^t - 1}$$

ບົດທີ 5

ທິດສະດີອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານ

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາສາມາດ:

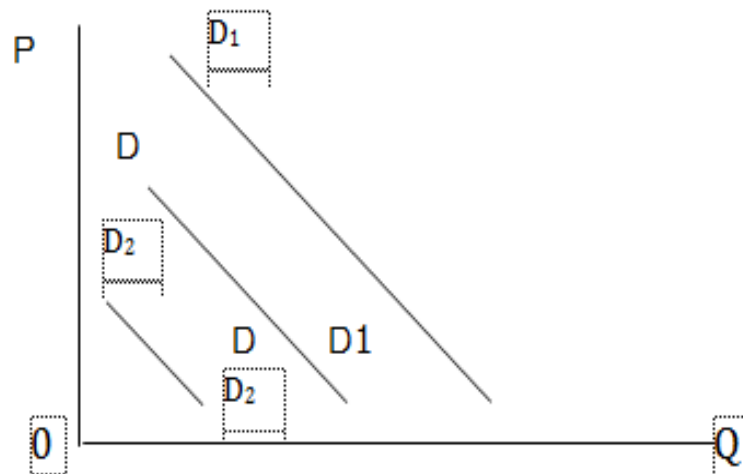
1. ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມໝາຍຂອງອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານ.
2. ເຂົ້າໃຈຖົງຄວາມສໍາພັນຂອງອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານ.

ເນື້ອໃນ

5.1 ທິດສະດີອຸປະສິງ (Demand theory)

5.1.1 ການປ່ຽນແປງຂອງການສະເໜີຊື້

ການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານການສະເໜີຊື້ ທີ່ຂຶ້ນລົງຕາມເສັ້ນອຸປະສິງໃດໜຶ່ງ ບໍ່ຖືວ່າ ເປັນການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານການສະເໜີຊື້ ເພາະມີສາເຫດມາຈາກ ການປ່ຽນແປງລາຄາຂອງສິນຄ້າຊະນິດນັ້ນພຽງປັດໃຈດຽວ. ການປ່ຽນແປງຂອງການສະເໜີຊື້ຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອມີປັດໃຈອື່ນໆທີ່ນອກເໜືອໄປຈາກລາຄາສິນຄ້າຊະນິດນັ້ນປ່ຽນແປງໄປເຊັ່ນ: ລາຍໄດ້, ລົດນິຍົມ, ຈໍານວນປະຊາກອນ, ລະດູການລາຄາສິນຄ້າຊະນິດອື່ນທີ່ມີຄວາມສໍາພັນກັບລາຄາສິນຄ້າຊະນິດນັ້ນ. ເມື່ອປະລິມານການສະເໜີຊື້ປ່ຽນ ແປງໄປໃນທາງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເສັ້ນການສະເໜີຊື້ເສັ້ນໃໝ່ຈະເຄື່ອນຍ້າຍໄປຢູ່ທາງດ້ານຂວາຂອງເສັ້ນເດີມ. ກົງກັນຂ້າມ ຖ້າປະລິມານການສະເໜີຊື້ປ່ຽນແປງໄປໃນທາງທີ່ຫຼຸດລົງ ເສັ້ນການສະເໜີຊື້ກໍຈະເຄື່ອນຍ້າຍໄປຢູ່ທາງດ້ານຊ້າຍຂອງເສັ້ນເດີມ.

ຮູບທີ 4 ສະແດງການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼຸດລົງຂອງເສັ້ນການສະເໜີຊື້

5.1.2 ຄວາມຍືດຫົດແຫ່ງການສະເໜີຊື້ (Price elasticity of demand).

ຄ່າຄວາມຍືດຫຼັດແຫ່ງການສະເໜີຊື້ ເປັນຄ່າທີ່ສະແດງເຖິງເປີເຊັນການປ່ຽນແປງຂອງການສະເໜີຊື້ທີ່ເກີດຈາກລາຄາສິນຄ້າປ່ຽນແປງໄປ 1 %.

ກຳນົດໃຫ້: E_d = ເປັນຄ່າຄວາມຍືດຫຼັດແຫ່ງການສະເໜີຊື້

$$E_d = \frac{\frac{\Delta Q \times 100}{Q}}{\frac{\Delta P \times 100}{P}}$$

ເມື່ອ ΔQ = ປະລິມານການປ່ຽນແປງຂອງການສະເໜີຊື້.

Q = ປະລິມານການສະເໜີຊື້.

ΔP = ປະລິມານການປ່ຽນແປງຂອງລະດັບລາຄາ.

P = ລະດັບລາຄາ.

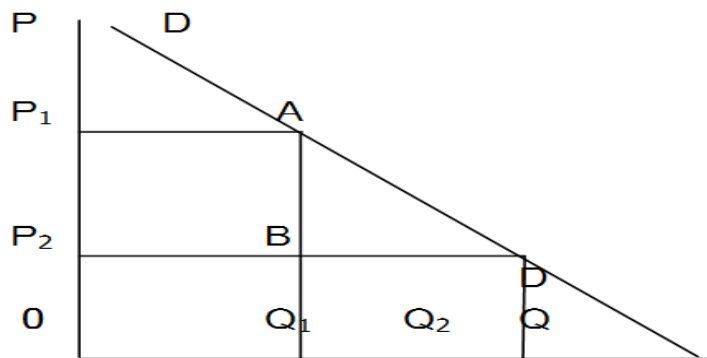
ປົກກະຕິ ຄ່າຄວາມຍືດຫຼັດແຫ່ງການສະເໜີຊື້ຈະມີຄ່າເປັນລົບ. ລັກສະນະຂອງຄວາມຍືດຫຼັດຈຳແນກ ອອກເປັນ 5 ປະເພດ:

Perfectly elastic	ມີຄ່າເທົ່າກັບ	∞
Elastic	ມີຄ່າ	>1
Unitary	ມີຄ່າເທົ່າກັບ	1
Inelastic	ມີຄ່າ	<1
Perfectly inelastic	ມີຄ່າເທົ່າກັບ	0

ໂດຍບໍ່ນຳເອົາເຄື່ອງໝາຍມາກ່ຽວຂ້ອງ ຕົວຢ່າງ: $E_d = -2$ ໃຫ້ຖືວ່າເປັນ Elastic ຄວາມຍືດຫຼັດແຫ່ງການສະເໜີຊື້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື: Arc elasticity ແລະ Point elasticity.

ກ. Arc elasticity

ເປັນຄ່າຄວາມຍືດຫຼັດ ຂອງການສະເໜີຊື້ ທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຂອງລາຄາເປັນຊ່ວງຈາກລະດັບໜຶ່ງໄປອີກລະດັບໜຶ່ງ ບົນເສັ້ນການສະເໜີຊື້ເສັ້ນດຽວກັນ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າເປັນຄ່າຄວາມຍືດຫຼັດແຫ່ງການສະເໜີຊື້ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງລະຫວ່າງຈຸດສອງຈຸດບົນເສັ້ນການສະເໜີຊື້.

ຮູບທີ 5 ຫຼັດຂອງການສະເໜີຊື້
ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ຈາກຮູບເທິງນີ້: ທີ່ຈຸດ A ບົນເສັ້ນ DD ມີປະລິມານການສະເໜີຊື້ເທົ່າກັບ OQ1 ໃນລະດັບລາຄາ OP1 ເມື່ອລາຄາຫຼຸດລົງມາຢູ່ຈຸດ OP2 ປະລິມານການສະເໜີຊື້ຈະເພີ່ມຂຶ້ນມາເປັນ OQ2 ຕໍາແໜ່ງຂອງຈຸດ A ຈະ ເຄື່ອນຍ້າຍມາຢູ່ຈຸດ B . ການວັດແທກຄ່າຄວາມຍືດຫົດແຫ່ງການສະເໜີຊື້ໃນຊ່ວງລະຫວ່າງຈຸດ A ແລະ ຈຸດ B ດັ່ງນີ້:

$$\text{ຈາກ } Ed = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q}$$

ໃນທີ່ນີ້ P, Q ໃຊ້ຄ່າສະເລັຍຂອງລາຄາແລະ ປະລິມານການສະເໜີຊື້ 2 ລະດັບຄືທີ່ຈຸດ A ແລະ B ເຮົາມີ

$$Ed = \frac{(OQ_1 - OQ_2)}{(OP_1 - OP_2)} \cdot \frac{(OP_1 + OP_2)/2}{(OQ_1 + OQ_2)/2} = \frac{(OQ_1 - OQ_2)}{(OP_1 - OP_2)} \cdot \frac{(OP_1 + OP_2)}{(OQ_1 + OQ_2)}$$

ຕົວຢ່າງ: ໄມ້ຍາງທ່ອນມີລາຄາ 3,000 ກີບ/ມ³ ຈະມີປະລິມານການສະເໜີຊື້ 500 ມ³. ເມື່ອລາຄາໄມ້ຍາງທ່ອນຫຼຸດລົງ ເຫຼືອແມັດກ້ອນລະ 2,800 ກີບ/ມ³ ປະລິມານການສະເໜີຊື້ເພີ່ມຂຶ້ນ 800 ມ³ ໃຫ້ຄຳນວນຫາຄ່າຄວາມຍືດຫົດແຫ່ງການສະເໜີຊື້ໄມ້ຍາງທ່ອນ.

ວິທີແກ້: ຈາກ

$$Ed = \frac{(OQ_1 - OQ_2)}{(OP_1 - OP_2)} \cdot \frac{(OP_1 + OP_2)}{(OQ_1 + OQ_2)}$$

$$Ed = \frac{(500 - 800)}{3,000 - 2,800} \cdot \frac{(3,000 + 2,800)}{(500 + 800)} = \frac{(300)(5,800)}{(200)(1,300)} = -6.69$$

$$Ed = -6.69 \text{ ມີຄ່າຄວາມຍືດຫົດຫຼາຍ}$$

ເມື່ອລາຄາໄມ້ຍາງທ່ອນເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ 1% ຈະມີຜົນເຮັດໃຫ້ປະລິມານການສະເໜີຊື້ໄມ້ຍາງທ່ອນຫຼຸດລົງ ຫຼື ເພີ່ມຂຶ້ນ 6.69%.

ຂ. Point elasticity

C ເປັນຈຸດໜຶ່ງເທິງເສັ້ນການສະເໜີຊື້ AB ເຊິ່ງສະແດງລະດັບລາຄາ ແລະ ປະລິມານການສະເໜີຊື້ເທົ່າກັບ OP1 ແລະ OQ1. ຄ່າຄວາມຍືດຫົດແຫ່ງການສະເໜີຊື້ທີ່ຈຸດ C ຫາໄດ້ດັ່ງນີ້:

ຈາກ (1)

$$Ed = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q}$$

ຈາກ $\frac{\Delta P}{\Delta Q} =$ ຄ່າຄວາມລາດອຽງ (Slope) ຂອງເສັ້ນການສະເໜີຊື້.

ຈາກນັ້ນເຮົາມີ (2)

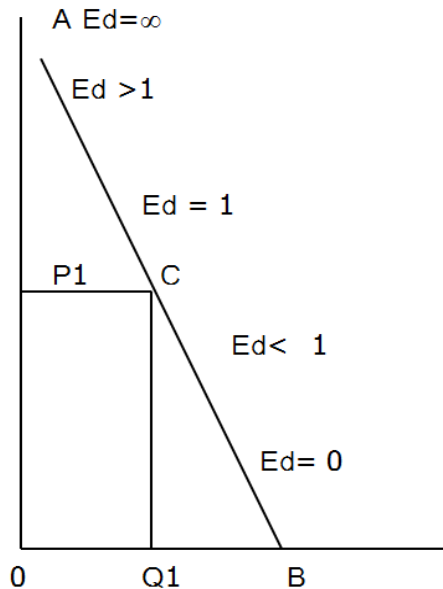
$$Ed = \frac{1}{Slope} \cdot \frac{P}{Q}$$

ຄ່າຄວາມລາດອຽງຂອງເສັ້ນການສະເໜີຊື້ AB ທີ່ຈຸດ C ແລະ ທຸກໆຈຸດມີຄ່າຄົງທີ່ຄືເທົ່າກັບ CQ1/Q1B

ສະນັ້ນ $\frac{BQ_1}{Q_1O} = \frac{BC}{CA}$ (3) ແຕ່ OP1 = CQ1 ດັ່ງນັ້ນ ແທນຄ່າ OP1 ລົງ

ເຮົາມີ: $Ed = \frac{Q_1B}{CQ_1} \cdot \frac{OP_1}{OQ_1} = \frac{Q_1B}{Q_1O}$ (3)

ແຕ່ CQ1 // AO ຂອງ ສາມຫຼ່ຽມ BAOD. ສະນັ້ນ $\frac{BQ_1}{Q_1O} = \frac{BC}{CA}$

5.1.3 ຄວາມສໍາພັນ ລະຫວ່າງ ຄ່າຄວາມຍືດຫົດແຫ່ງການສະເໜີຊື້ ແລະລາຍໄດ້

ທີ່ຈຸດເຄິ່ງກາງບົນເສັ້ນການສະເໜີຊື້ຄ່າຄວາມຍືດຫົດແຫ່ງການສະເໜີຊື້ອອກເປັນ 2 ກຸ່ມຄື: ກຸ່ມທີ່ມີຄວາມຍືດຫົດຫຼາຍ ($Ed > 1$) ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນຈົນເຖິງ ∞ ແລະ ກຸ່ມທີ່ມີຄວາມຍືດຫົດນ້ອຍ $Ed < 1$ ແລະ ຫຼຸດລົງຈົນເຖິງ 0 ຈະເຫັນໄດ້ວ່າເສັ້ນລາຍໄດ້ເພີ່ມ ມີຄວາມສໍາພັນກັບເສັ້ນການສະເໜີຊື້ (Demand curve). ສົມການລາຍໄດ້ເພີ່ມສາມາດສ້າງຈາກສົມການການສະເໜີຊື້ດັ່ງນີ້:

ຈາກສົມການການສະເໜີຊື້

$$P = a - bQ \quad (1)$$

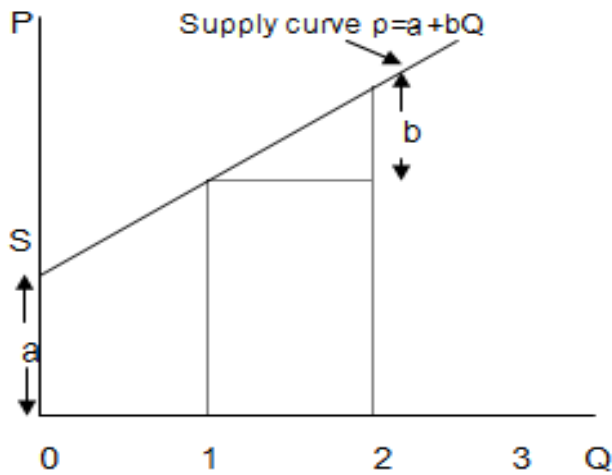
ລາຍໄດ້ = ລາຄາ x ປະລິມານສິນຄ້າທີ່ຈໍາໜ່າຍໄດ້ ຫຼື $TR = P \cdot Q$

ຈາກ (1): $TR = (a - bQ)Q = aQ - bQ^2 \quad (2)$

ຈາກ $\frac{dTR}{dQ} = MR = a - 2bQ \quad (2)$

5.2 ທິດສະດີອຸປະທານ (Supply theory)

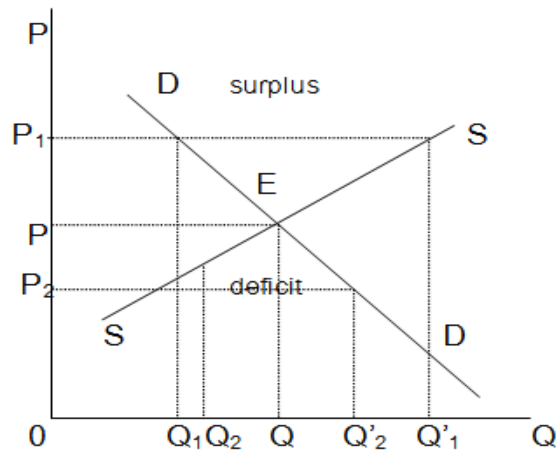
ອຸປະທານ ຫຼື ການສະເໜີຂາຍຂອງສິນຄ້າໃດໆໝາຍເຖິງປະລິມານຂອງສິນຄ້າທີ່ຜູ້ຂາຍເຕັມໃຈທີ່ຈະນໍາອອກຈໍາໜ່າຍໃນແຕ່ລະລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນອອກໄປ. ປົກກະຕິແລ້ວ ປະລິມານການສະເໜີຂາຍແລະ ລາຄາຈະມີຄວາມສໍາພັນໄປໃນທາງດຽວກັນຄື: ເມື່ອລາຄາສິນຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ ປະລິມານການສະເໜີຂາຍກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ກົງກັນຂ້າມປະລິມານການສະເໜີຂາຍບໍ່ຂຶ້ນຢູ່ກັບລາຄາສິນຄ້າພຽງຢ່າງດຽວ, ແຕ່ຂຶ້ນຢູ່ກັບຕົວປ່ຽນແປງອື່ນໆອີກເຊັ່ນ: ລາຄາປັດໃຈການຜະລິດ, ເທັກນິກທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດ. ຖ້າແມ່ນໄມ້ທ່ອນຈາກສວນປ່າຂຶ້ນຢູ່ກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ຄວາມເປັນກົດເປັນດ່າງຂອງດິນ, ຄວາມສູງຈາກລະດັບນໍ້າທະເລ, ທິດທາງດ້ານລາດ, ປະລິມານນໍ້າຝົນ, ອຸນຫະພູມ, ຄວາມຊຸ່ມສໍາພັດ, ລາຄາຕະຫຼາດ. ລາຄາຕະຫຼາດກໍ່ຄືລະດັບລາຄາທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການຕັດກັນຂອງເສັ້ນອຸປະສົງ ແລະ ອຸປະທານ ຫຼື ລະດັບລາຄາທີ່ເກີດຂຶ້ນເມື່ອຕະຫຼາດຢູ່ໃນສະພາວະສົມດູນພາຍໃຕ້ຂໍ້ສົມມຸດວ່າ: ທັງຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍມີຄວາມເປັນອິດສະຫຼະໃນການຕັດສິນໃຈຊື້ ແລະ ຂາຍ ຢ່າງເສລີ ແລະ ບໍ່ຂຶ້ນກັບອິດທິພົນຂອງຝ່າຍໜຶ່ງຝ່າຍໃດ.

DD : ເສັ້ນການສະເໜີຊື້

SS: ເສັ້ນການສະເໜີຂາຍທີ່ OP1: ຜູ້ຊື້ຕ້ອງການ OQ1 ຜູ້ຂາຍຕ້ອງການຂາຍ OQ'1 ມີສິນຄ້າ Q1Q'1 ໜ່ວຍຈໍາໜ່າຍບໍ່ໄດ້ ຫຼື ມີຫຼາຍເກີນຄວາມຕ້ອງການ (surplus) ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຂາຍຈຶ່ງຕ້ອງຫຼຸດລາຄາລົງຈົນຮອດ OP ທີ່ລະດັບລາຄານີ້ ປະລິມານການສະເໜີຊື້ ແລະ ຂາຍພໍດີ. ຈາກນັ້ນ ຕະຫຼາດປັບຕົວເຂົ້າສູ່ພາວະສົມດູນ OP ຄືລາຄາຕະຫຼາດ (Market price) ທີ່OP2 : ຜູ້ຊື້ຕ້ອງການ OQ'2 ຜູ້ຂາຍຕ້ອງການຂາຍພຽງ OQ2 ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງຂາດແຄນສິນຄ້າເປັນຈານວນ Q2Q'2 .

ຈາກນັ້ນ ຜູ້ຂາຍຕ້ອງເພີ່ມລາຄາ ແລະ ຜູ້ຊື້ຕ້ອງຍິນຍອມຊື້ໃນລາຄາສູງຂຶ້ນ, ຜູ້ຂາຍເພີ່ມລາຄາຂຶ້ນ ເລື້ອຍຈົນເຖິງ OP . ຕະຫຼາດປັບຕົວເຂົ້າສູ່ພາວະສົມດຸນອີກເທື່ອໜຶ່ງ.

ບົດທີ 6

ອຸປະສິງສໍາລັບໄມ້ ແລະ ຜະລິຕະພັນໄມ້

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາສາມາດ:

1. ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານ ສໍາລັບໄມ້
2. ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານ ສໍາລັບໄມ້ໂດຍກົງ
3. ຮຽນຮູ້ການວິເຄາະຜະລິຕະພັນໄມ້
4. ເຂົ້າໃຈຮັບຮູ້ທຶນຕ່າງຂອງການຜະລິດໄມ້ຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນ

ເນື້ອໃນ

ໃນບົດນີ້ ຈະເປັນບົດທີ່ວ່າ ດ້ວຍອຸປະສິງໃນທາງການປ່າໄມ້ ແຕ່ຍັງບໍ່ໄດ້ກ່າວເຖິງປະໂຫຍດປ່າໄມ້ທາງດ້ານອື່ນທີ່ຍັງບໍ່ມີຕະຫຼາດສັດເຈນ ຫຼື ເປັນປະໂຫຍດທີ່ຈັບຕ້ອງບໍ່ໄດ້ (Intangible) ເຊັ່ນ: ການນັ້ນທະນາການນໍ້າ ຫຼື ສັດປ່າ. ເພາະສະນັ້ນຈຶ່ງມຸ່ງອະທິບາຍເຖິງອຸປະສິງຂອງໄມ້ ແລະ ຜະລິດຜົນຈາກໄມ້ໂດຍສະເພາະ. ໃນຂັ້ນທໍາອິດຈະກ່າວເຖິງວິທີການສຶກສາອຸປະສິງຂອງຜະລິດພັນໄມ້ຕ່າງໆ. ປົກກະຕິເຮົາຈະແບ່ງການຜະລິດໄມ້ ອອກເປັນ 2 ປະເພດໃຫຍ່ໆຄື: ການປຸງແຕ່ງໄມ້ເບື້ອງຕົ້ນ ປະກອບດ້ວຍກຸ່ມອຸດສາຫະກໍາ 3 ກຸ່ມເຊັ່ນ: ໄມ້ແປຮູບ, ຜະລິດພັນໄມ້ (Lumber and wood products) ເຍື່ອເຈ້ຍ, ເຈ້ຍ ແລະ ແຜ່ນເຈ້ຍ (Pulp, paper and board) ໄມ້ບາງ ແລະ ໄມ້ອັດ (Veneer and plywood) ປະເພດທີ່ 2 ຄືອຸດສາຫະກໍາເຮັດລັງໄມ້ (Wood containers), ເຄື່ອງເຮືອນ, ຜະລິດພັນເຈ້ຍ ແລະ ແຜ່ນເຈ້ຍ ແລະ ອື່ນໆ. ໃນບົດນີ້ຈະຍົກຕົວຢ່າງການສຶກສາ ອຸປະສິງ ຂອງໄມ້ແປຮູບ ເຊິ່ງມີການ ສຶກສາມານານ ແລະ ລະອຽດສົມຄວນແລ້ວ ຊື່ອມໂຍງໄປເຖິງ ອຸປະສິງ ຂອງໄມ້ທ່ອນ. ໃນທີ່ສຸດຈະກ່າວເຖິງ ອຸປະສິງໄມ້ຢືນຕົ້ນ ເພື່ອຍົກໂຍງໄປເຖິງ ອຸປະທານໄມ້ຢືນຕົ້ນ ໃນບົດຕໍ່ໄປ.

6.1 ວິທີການສຶກສາອຸປະສິງສໍາລັບໄມ້:

ວິທີການສຶກສາ ອຸປະສິງໄມ້ ແລະ ຜະລິດພັນໄມ້ ໃນລະດັບກວ້າງແບ່ງເປັນ 2 ວິທີຄື: ວິທີທໍາອິດ ສຶກສາໂດຍກົງເຊັ່ນດຽວກັບ ສຶກສາອຸປະສິງຂອງສິນຄ້າທົ່ວໄປເຊັ່ນ: ເຂົ້າສານ, ລົດຍົນ. ອີກວິທີໜຶ່ງເຮົາຖືວ່າ ຜະລິດພັນໄມ້ບາງຊະນິດເຊັ່ນ: ໄມ້ແປຮູບເປັນສິນຄ້າສໍາລັບຜູ້ຜະລິດ (Producer's goods). ເພາະສະນັ້ນ ອຸປະສິງສໍາລັບສິນຄ້ານີ້ ຄວນຈະຫາໄດ້ຈາກ ອຸປະສິງສໍາລັບສິນຄ້າສຸດທ້າຍ ເຊິ່ງນໍາເອົາໄມ້ແປຮູບໄປປະກອບປະດິດພັນອີກເທື່ອໜຶ່ງ. ຢ່າງໃນກໍລະນີນີ້ ເຮົາອາດສຶກສາອຸປະສິງສໍາລັບໄມ້ແປຮູບໂດຍຖືວ່າ ໄດ້ມາຈາກອຸປະສິງ ຂອງການປຸກສ້າງເຮືອນເປັນຕົ້ນ. ສໍາລັບອຸປະສິງ ທີ່ສຶກສາໂດຍວິທີການຫຼັງເຮົາຈະເອີ້ນວ່າ: ອຸປະສິງທີ່ໄດ້ມາຈາກຜະລິດພັນຖັດໄປ.

6.2 ວິທີການສຶກສາອຸປະສິງໄມ້ໂດຍກົງ

ເຮົາຈະເອີ້ນວິທີການສຶກສາອຸປະສິງ ສໍາລັບໄມ້ຫຍໍ້ລົງໄປອີກວ່າ: ການສຶກສາອຸປະສິງໄມ້ເພື່ອຄວາມກະທັດຮັດໃນການອະທິບາຍ. ວິທີນີ້ ກໍຍັງແບ່ງຍ່ອຍອອກເປັນ 2 ປະເພດ, ປະເພດທໍາອິດເອີ້ນວ່າ:

ການວິເຄາະພາກຕັດຂວາງ (Cross section Analysis) ເປັນການສຳຫຼວດສຸ່ມຕົວຢ່າງ, ສ່ວນຫຼາຍມັກຈະໃຊ້ການສຳພາດ ແລະ ກວດວັດ ຫຼື ເກັບຂໍ້ມູນຈາກການສັງເກດທີ່ເອີ້ນວ່າ: ເປັນການວິເຄາະພາກຕັດຂວາງກໍ່ເພາະວ່າ ໃນການສຳຫຼວດມັກແບ່ງປະຊາກອນອອກເປັນກຸ່ມລາຍໄດ້ ແລ້ວສຸ່ມເຂົ້າໄປໃນແຕ່ລະກຸ່ມ, ຕົວຢ່າງທີ່ມັກອ້າງກັນ ເພື່ອເຂົ້າໃຈຫຼັກອຸປະສົງໄມ້ຄືການສຶກສາຂອງ Zaremba (1963) ໃນຊຸ່ມຊົນແຫ່ງໜຶ່ງ ປະກົດວ່າ ເມື່ອລາຍໄດ້ຂອງຄອບຄົວທີ່ສຳຫຼວດສູງຂຶ້ນການໃຊ້ໄມ້ໃນການກໍ່ສ້າງເຮືອນຈະສູງຂຶ້ນດ້ວຍ, ແຕ່ໃນອັດຕາທີ່ຄ່ອຍໆຫຼຸດລົງ (Rising at a declining rate). ອີກຕົວຢ່າງໜຶ່ງເປັນການສຶກສາຂອງ Gregory (1966) ເຊິ່ງພະຍາຍາມຄົ້ນຫາ ປັດໃຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການບໍລິໂພກໄມ້ ສຳລັບອຸດສາຫະກຳທົ່ວໂລກ ຈາກການວິເຄາະນີ້ ປາກົດວ່າ ລາຍໄດ້ ແລະ ຄວາມໄມ້ໄຊ້ ມີຄວາມສຳພັນເຖິງຮ້ອຍລະ 90. ໃນຄວາມແປບວນຂອງການບໍລິໂພກໄມ້ທ່ອນ ຕົວແປທັງສອງມີຄວາມສຳຄັນເກືອບເທົ່າກັນ, ເຊິ່ງສະແດງເຖິງຄວາມສຳຄັນໃນການທີ່ຈະຕ້ອງທັງດ້ານອຸປະສົງ ແລະ ອຸປະທານໄມ້.

ການສຶກສາອຸປະສົງໄມ້ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງໄມ້ແປຮູບທີ່ສຳຄັນໆນັ້ນ Gregory (1972) ໄດ້ອ້າງໄວ້ວ່າ: ກົມປ່າໄມ້ຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ ມີການສຶກສາໃນປີ 1946, 1958 ແລະ 1965 ກັບຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ ແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ (FAO) ສຶກສາໃນພາກພື້ນຕ່າງໆຂອງໂລກໃນປີ 1963 , 1964, 1966 ແລະ 1967. ສຳລັບການສຶກສາເຫຼົ່ານີ້ ເຖິງວ່າຈະໄດ້ໃຊ້ຄຳວ່າ: ອຸປະສົງໄມ້, ແຕ່ຄວາມຈິງແລ້ວເປັນການ ວິເຄາະການບໍລິໂພກໄມ້ (Wood consumption). ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນການສຶກສາ ເພື່ອຄາດຄະເນການບໍລິໂພກໄມ້ໃນອານາຄົດ ພາຍໃຕ້ສະພາບອຸປະທານທີ່ກຳນົດແນ່ນອນໄປ.

ປະເພດທີ່ 2 ເອີ້ນວ່າການວິເຄາະເວລາ (Chronological Approach) ວິທີນີ້ Gregory (1972) ອະທິບາຍວ່າ ສຳລັບການວິເຄາະອຸປະສົງ ເຮົາຕ້ອງການຕົວເລກຂາຍໄມ້ໃນຕະຫຼາດຫຼາຍກວ່າຕົວເລກສະແດງການຜະລິດ. ແຕ່ການຫາໄດ້ໂດຍກົງແມ່ນຍາກ ເພາະສະນັ້ນ ເຮົາຕ້ອງປະມານຕົວເລກການຂາຍຈາກຈຳນວນໄມ້ທີ່ຜະລິດ ບວກດ້ວຍຈຳນວນໄມ້ນຳເຂົ້າ ລົບດ້ວຍຈຳນວນໄມ້ສົ່ງອອກ ແລະ ບວກ ຫຼື ລົບດ້ວຍການປ່ຽນແປງ ຂອງສະຕ້ອກໄມ້ແປຮູບທີ່ໂຮງເລື່ອຍ ແລະ ຮ້ານຂາຍໄມ້ຕ່າງໆກໍ່ຈະໄດ້ຕົວເລກການບໍລິໂພກຈິງ (Apparent Consumption) ສຳລັບໄມ້ແປຮູບ. ຈາກນັ້ນ ແຕ້ມເສັ້ນສະແດງຂອງລາຄາໄມ້ແປຮູບທີ່ປັບໃຫ້ເປັນມາດຖານດຽວກັນ ໂດຍໃຊ້ດັດສະນີລາຄາແທນລາຄາ ໃນແຕ່ລະປີກັບຕົວເລກນີ້. ຢ່າງໃດກໍ່ດີ ເສັ້ນສະແດງນີ້ ຍັງມີຄວາມລຳອຽງ ໃນເລື່ອງປະຊາກອນກ່າວຄືໃນໄລຍະເວລາຫຼາຍໆປີ ປະຊາກອນຂອງບາງປະເທດອາດ ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນຈຳນວນຫຼາຍທົບ 2 ເທື່ອພາຍໃນເວລາ 50 ປີ ເປັນຕົ້ນ, ເພາະສະນັ້ນຈິ່ງຕ້ອງສະເລັຍຄວາມລຳອຽງ ອອກໄປເປັນການບໍລິໂພກຕົວຈິງຕໍ່ຫົວຄົນ (Apparent per capita consumption).

6.3 ການວິເຄາະເວລາ (Chronological Approach)

ວິທີ ວິເຄາະເວລາ ຂອງອຸປະທານໄມ້ແປຮູບ ຄ້າຍຄືກັນກັບວິທີ ທີ່ໃຊ້ກັບອຸປະສົງແຕ່ໃຊ້ຂໍ້ມູນຂອງການຜະລິດ (Production) ແທນການບໍລິໂພກ (Consumption) ສຳລັບແຜນນອນ ແລະ ໃຊ້ດັດສະນີລາຄາໄມ້ ເປັນແຜນຕັ້ງເຊັ່ນດຽວກັນ. ໃນອຸດສາຫະກຳທີ່ມີການແຂ່ງຂັນຢ່າງສົມບູນການເຄື່ອນຍ້າຍເສັ້ນອຸປະສົງສູງຂຶ້ນໝາຍຄວາມວ່າ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງຂຶ້ນປັດໃຈສຳຄັນ 2 ຢ່າງທີ່ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນສູງຂຶ້ນເຊັ່ນນີ້ຄື: ຜະລິດພາບຂອງແຮງງານ ແລະ ຕົ້ນທຶນໄມ້ຢືນຕົ້ນ.

ກ່າວໂດຍຫຍໍ້ວ່າ ຜະລິດຕະພາບຂອງແຮງງານ ມີຜົນຕໍ່ຕົ້ນທຶນເນື່ອງຈາກການຜະລິດໃນອຸດສາຫະກຳໄມ້ແປຮູບ ຫຼ້າຫຼັງກວ່າອຸດສາຫະກຳອື່ນໆ ກໍ່ຄືຜະລິດພາບຫຼຸດລົງເລື້ອຍໆ. ຕັ້ງແຕ່ປີ 1900 ເມື່ອທຽບສ່ວນ ກັບ ອຸດສາຫະກຳອື່ນໆຜົນຜະລິດຕໍ່ຊົ່ວໂມງຄົນ (Out put per man hour) ໃນອຸດສາຫະ

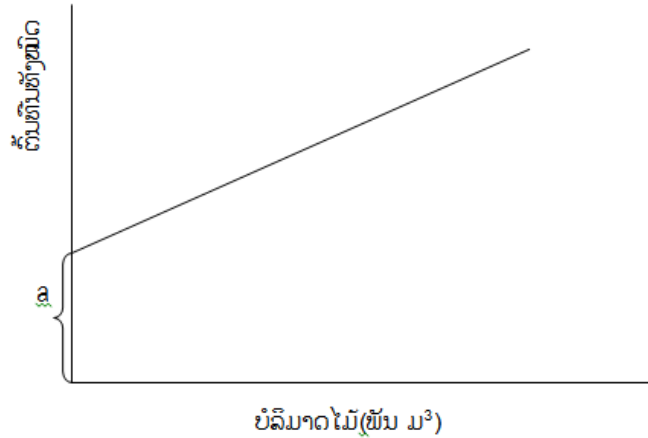
ກຳໄມ້ແປຮູບເພີ່ມຂຶ້ນດ້ວຍອັດຕາສະເລັຍພຽງ 1.1% ຕໍ່ປີ ລະຫວ່າງປີ 1899-1954 ໃນອຸດສາຫະກຳອື່ນໆອີກ 80 ຊະນິດເພີ່ມຂຶ້ນ 2.2% ຕໍ່ປີ ຫຼື ທົບສອງເທື່ອ ເຖິງວ່າເຕັກໂນໂລຢີທາງການເລື່ອຍໄມ້, ການຕັດພັນ ແລະ ການຊັກລາກໄມ້ໄດ້ກ້າວໜ້າໄປແລ້ວກໍ່ຕາມ ແຕ່ກໍ່ມີຫຼາຍສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພາບຫຼຸດລົງໄປອີກເຊັ່ນ: ໄມ້ຢູ່ຫ່າງໄກອອກໄປຕ້ອງເພີ່ມໄລຍະທາງຊັກລາກຂຶ້ນ ຄຸນນະພາບໄມ້ທ່ອນຫຼຸດລົງ, ຂະໜາດໄມ້ທ່ອນນ້ອຍລົງ, ຄ່າຂົນສົ່ງສຳລັບຜະລິດພັນສຳເລັດຮູບສູງຂຶ້ນ ເພາະວ່າອຸດສາຫະກຳໄມ້ຢູ່ຫ່າງຈາກໃຈກາງຊຸມຊົນອອກໄປ. ປັດໃຈອີກຢ່າງໜຶ່ງ ຄືລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນ, ລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນສູງຂຶ້ນຢ່າງສະໜ້າສະເໝີ ຕັ້ງແຕ່ປີ 1920-1970 ການຂຶ້ນລົງ ໃນລະຫວ່າງປີມີສູງແຕ່ແນວໂນ້ມໂດຍສະເລັຍສະແດງວ່າ: ລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນມີລາຄາສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ປັດໃຈທັງສອງຢ່າງ ດັ່ງທີ່ກ່າວມາແລ້ວເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນໄມ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີຜົນເຮັດໃຫ້ເສັ້ນອຸປະທານເຄື່ອນຍ້າຍສູງຂຶ້ນ (Shift upward) ແຕ່ບໍ່ເຄື່ອນຍ້າຍອອກໄປດ້ານນອກ ຫຼື ດ້ານຂວາ (Outward) ດັ່ງເສັ້ນອຸປະທານທົ່ວໄປ.

6.4 ເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນ (Sawlog supply curve)

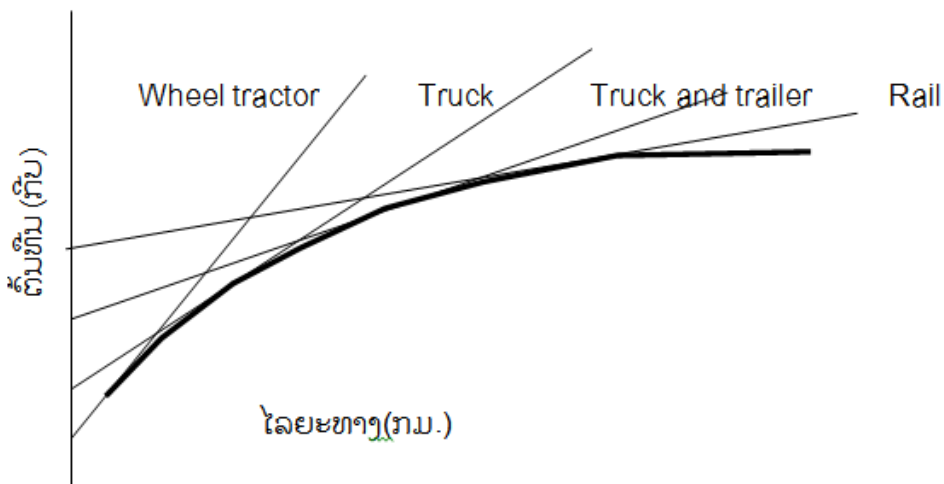
ເສັ້ນອຸປະທານຂອງໄມ້ທ່ອນ ກໍ່ຄືກັນກັບເສັ້ນອຸປະທານຂອງສິນຄ້າອື່ນໆຄື: ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງຕົ້ນທຶນເພີ່ມຂອງໄມ້ທ່ອນ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຜະລິດຈະສາມາດສະໜອງໃນດ້ານປະລິມານຕໍ່ການປ່ຽນລາຄາໄມ້ທ່ອນແບບໃດແດ່. ການສ້າງເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນນັ້ນ ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາເຖິງຕົ້ນທຶນ ເພື່ອການນຳໄມ້ທ່ອນມາສົ່ງເຖິງໂຮງເລື່ອຍ. ຕົ້ນທຶນນີ້ປະກອບດ້ວຍສອງສ່ວນຄື: ຕົ້ນທຶນໃນການປ່ຽນຮູບໄມ້ຍືນຕົ້ນ ໃຫ້ເປັນໄມ້ທ່ອນເຖິງອຸ່ໄມ້ເອີ້ນວ່າ: ຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ (Cost of Availability). ສ່ວນທີ່ສອງເປັນຕົ້ນທຶນຂອງໄມ້ຍືນຕົ້ນ (Stumpage) ເຊິ່ງຈະກ່ຽວໄປເຖິງ (ແຕ່ບໍ່ແມ່ນຢ່າງດຽວກັບ) ລາຄາສະຫງວນ (Reservation Price). ທັງສອງຄ່າມີລາຍລະອຽດທີ່ຈະຕ້ອງອະທິບາຍດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້.

- ຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້: ຕົ້ນທຶນທີ່ໃຊ້ ເພື່ອນຳເອົາໄມ້ຍືນຕົ້ນຈາກໃນປ່າມາດັດແປງເປັນໄມ້ທ່ອນ ແລະ ຂົນສົ່ງມາຍັງໂຮງເລື່ອຍ ຫຼື ອຸ່ໄມ້ ປະກອບດ້ວຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆໃນການດຳເນີນງານຫຼາຍລຳດັບດ້ວຍກັນ ດັ່ງຈະໄດ້ອະທິບາຍປະກອບກັບກຣາຟຄື: ຖ້າສົມມຸດວ່າໝູ່ໄມ້ໃນປ່າແຫ່ງໜຶ່ງ ມີລັກສະນະຄ້າຍກັນ ແລະ ລັກສະນະພູມິປະເທດບໍ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ເຖິງຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ຄ່າຂົນສົ່ງຜິດປົກກະຕິໄປ. ຄ່າຂຸດຄົ້ນໄມ້ຄືຄ່າຕັດພັນ, ລີກິ່ງ, ບັນທ່ອນ, ຊັກລາກ ແລະ ບັນທຸກໄມ້ ຕໍ່ໜ່ວຍບໍລິມາດຈະຄົງທີ່ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ເສັ້ນສະແດງຂອງຕົ້ນທຶນການຂຸດຄົ້ນໄມ້ເປັນເສັ້ນຊື່ ແລະ ມີຄ່າຄວາມຊັນເທົ່າກັບ ຕົ້ນທຶນຕໍ່ໜ່ວຍດັ່ງກ່າວ. ສ່ວນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບບັນທຸກຄົນງານ ແລະ ເຄື່ອງຈັກ ໄປຍັງບໍລິເວນທີ່ຂຸດຄົ້ນໄມ້ຈະເປັນຕົ້ນທຶນຄົງທີ່ມີຄວາມສູງເທົ່າກັບ a ເຖິງແກນຕັ້ງໃນຮູບ 16 ຄ່າ a ນີ້ຈະປ່ຽນແປງໄປຕາມຕໍາແໜ່ງຂອງການຂຸດຄົ້ນໄມ້ ສ່ວນຕົ້ນທຶນໃນການຂຸດຄົ້ນໄມ້ທັງໝົດຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ ຊັດສ່ວນ ກັບ ບໍລິມາດໄມ້ທີ່ຂຸດຄົ້ນອອກ.

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຢ່າງທີ່ສອງໃນຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ຄື: ຄ່າຂົນສົ່ງໄມ້ທ່ອນ (Log Transportation) ຄ່າຂົນສົ່ງໄມ້ທ່ອນໂດຍວິທີໃດວິທີໜຶ່ງ ຈະເປັນສົມການເສັ້ນຊື່ (Linear Function) ກັບໄລຍະທາງ. ຕົ້ນທຶນຕໍ່ໜ່ວຍຈະຂຶ້ນຢູ່ກັບວິທີທີ່ໃຊ້, ໂດຍທົ່ວໄປວິທີການທີ່ຊັບຊ້ອນຍິ່ງຂຶ້ນ, ວິທີການຂົນສົ່ງທີ່ໃຊ້ຍານພາ ຫະນະຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ວ່ອງໄວຂຶ້ນ ຈະມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄົງທີ່ສູງ ແລະ ຕົ້ນທຶນຕໍ່ໄລຍະທາງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼຸດລົງໄປ. ໃນຮູບ... ສະແດງໃຫ້ ເຫັນວ່າການຂົນສົ່ງໃນໄລຍະສັ້ນ ຜູ້ຂຸດຄົ້ນຈະເລືອກໃຊ້ລົດເຫຼັກເຕີ (ລົດໄຖ) ລ້ຽງເພາະວ່າຕົ້ນທຶນເບື້ອງຕົ້ນຕໍາ ແຕ່ຖ້າໄກອອກໄປຈະເລືອກລົດບັນທຸກ (Truck), ລົດບັນທຸກຕິດພວງ (Truck and Trailer) ແລະ ລົດໄຟ (Rail) ຕາມລຳດັບ. ຜູ້ຂຸດຄົ້ນໄມ້ທີ່ບັນທຸກໄມ້ອອກຈາກປ່າມາຍັງໂຮງເລື່ອຍ ເປັນໄລຍະທາງຕ່າງໆກັນ ຈະໃຊ້ຊັດສ່ວນຂອງວິທີຂົນສົ່ງຕ່າງໆຫຼາຍວິທີຮ່ວມກັນ. ລັກສະນະເສັ້ນຕົ້ນທຶນໃນການຂົນສົ່ງກໍ່ຈະເປັນດັ່ງ ເສັ້ນຫັກທົບ

ຮູບທີ 6 ເສັ້ນຕົ້ນທຶນການຂຸດຄົ້ນໄມ້ທັງໝົດ (Total Log Production)
 ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ຮູບທີ 7 ເສັ້ນສົມການ ການຂົນສົ່ງ (Transport Function)
 ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ໃນຮູບ 6 ເສັ້ນນີ້ເປັນສົມການຂົນສົ່ງ (Transportation Function) ເຊິ່ງເປັນຮູບໂຄ້ງລວມເອົາສົມການເສັ້ນຊື່ຫຼາຍໆເສັ້ນເຂົ້າໄວ້ດ້ວຍກັນ. ຖ້າເອົາຕົ້ນທຶນການຂຸດຄົ້ນທັງໝົດລວມເຂົ້າ ກັບ ຕົ້ນທຶນການຂົນສົ່ງ ເຊິ່ງໄດ້ຈາກສົມການຂົນສົ່ງ ກໍ່ຈະໄດ້ເສັ້ນສະແດງໂຄ້ງ ແລະ ຊັນຂຶ້ນເລັກນ້ອຍ ດັ່ງໃນຮູບ 6 ເມື່ອບວກຜົນຕອບແທນຕໍ່ຜູ້ຂຸດຄົ້ນໄມ້ອີກ 10% ເຂົ້າໄປ ກໍ່ຈະໄດ້ເສັ້ນສະແດງຂອງຕົ້ນທຶນ ທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້. ເສັ້ນສະແດງທີ່ລາບລື່ນເຊັ່ນນີ້ ເປັນໂມເດລ ທີ່ເຮົາຕັ້ງຂໍ້ສົມມຸດໃຫ້ພູມມີປະເທດເປັນບ່ອນພຽງ ແລະ ສົມການການຂົນສົ່ງກໍ່ເປັນເສັ້ນສະແດງທີ່ລາບລື່ນເຊັ່ນດຽວກັນ. ຢ່າງໃດກໍ່ດີ ຖ້າຄຳນຶງເຖິງຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ເສັ້ນຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ ຄົງຈະບິດບັ້ງໄປຈາກນີ້ແຕ່ ແຕ່ໂມເດລຕັດ ລາຍລະອຽດຕ່າງໆອອກໄປເພື່ອໃຫ້ເກີດ ຄວາມເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ.

Gregory (1972) ຕັ້ງຂໍ້ສັງເກດກ່ຽວກັບເສັ້ນຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ໄວ້ດັ່ງນີ້:

1) ຖ້າຫຼຸດຕົ້ນທຶນໃນການຂຸດຄົ້ນໄມ້ລົງ ຈະແມ່ນການໃຊ້ເລື້ອຍຈັກທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ຫຼື ໂດຍການຝຶກກຳມະກອນ, ລັດສະໝີການຂຸດຄົ້ນໄມ້ທີ່ໃຫ້ຜົນກຳໄລຈະແຜ່ກວ້າງອອກໄປອີກ.

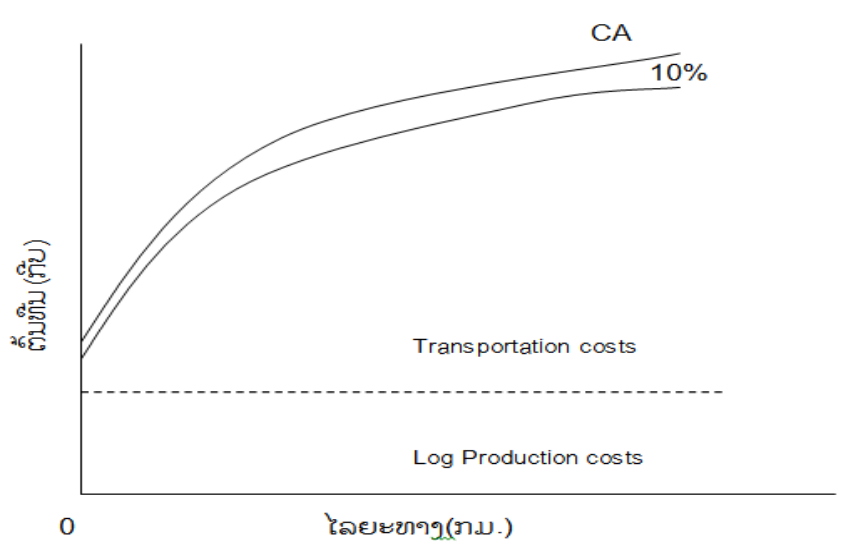
2) ຖ້າຄ່າຂົນສົ່ງຕໍ່າລົງ ລັດສະໝີການຂຸດຄົ້ນໄມ້ ທີ່ໄດ້ກຳໄລຈະຂະຫຍາຍອອກໄປອີກ. ໃນກໍລະນີນີ້ ເສັ້ນຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ (CA) ຈະປ່ຽນຕໍາແໜ່ງໄປດ້ວຍ. ສົມມຸດວ່າສົມການຂົນສົ່ງເກີດປ່ຽນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ CA1 ປ່ຽນເປັນ CA2 ດັ່ງຮູບທີ່ 19 ໝາຍເຖິງວ່າໂຄງການໃຊ້ເຄື່ອງມືການຂົນສົ່ງທີ່ໃຫຍ່ ແລະ ວ່ອງໄວ ຕົ້ນທຶນເບື້ອງຕົ້ນເລີ້ມຈະສູງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ແຕ່ປະສິດທິພາບຂອງເຄື່ອງມືໃໝ່ຈະເຮັດໃຫ້ການຂົນສົ່ງໄລຍະໄກຕັ້ງແຕ່ໄລຍະ a ໃນກາຣາຟເປັນຕົ້ນໄປຖືກລົງ ຈະເຫັນວ່າປາຍເສັ້ນສະແດງ CA2 ຕໍ່າລົງກວ່າ CA1

3) ລັດສະໝີການຂຸດຄົ້ນໄມ້ມີຄວາມສຳພັນບໍ່ເປັນເສັ້ນຊື່ (non linear) ກັບພື້ນທີ່ການຂຸດຄົ້ນໄມ້. ການຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຂຸດຄົ້ນໄມ້ ເຊິ່ງເພີ່ມລັດສະໝີເຮັດວຽກທີ່ມີກຳໄລອອກໄປ 30-40 ກິໂລແມັດຈະເພີ່ມພື້ນທີ່ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ອອກໄປເຖິງ 80%.

4) ການຫຼຸດອັດຕາຜົນ ຕອບແທນຕໍ່ການລົງທຶນລົງຄື ຫຼຸດດອກເບ້ຍຂອງເງິນທີ່ລົງທຶນລົງ ຈະຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ຂຸດຄົ້ນໄມ້ອອກໄປໄດ້ອີກຫຼາຍ.

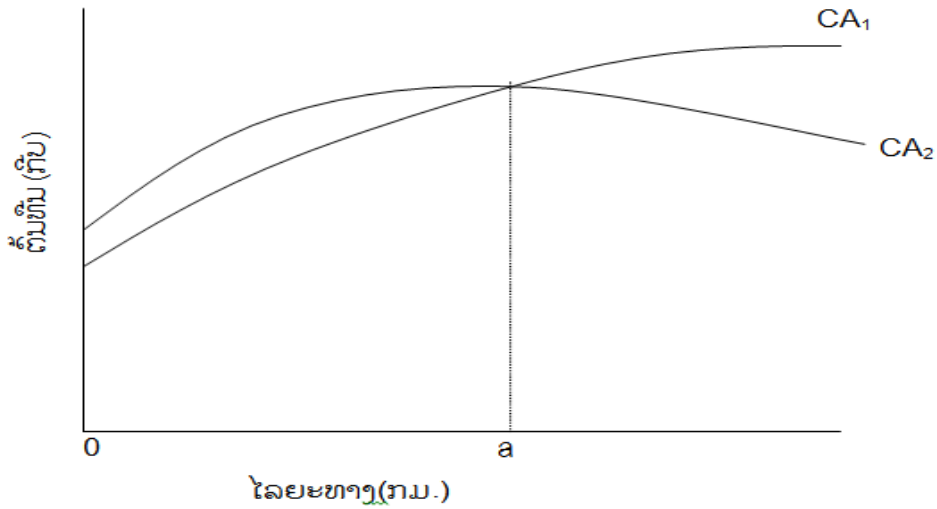
– ລາຄາສະຫງວນ (Reservation Price) ໃນຍ່ານທີ່ມີພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ກະແຈກກະຈາຍກັນອອກໄປເຈົ້າຂອງປ່າບາງຄົນຢາກຂາຍໄມ້, ບາງຄົນອາດຈະຂາຍ ຖ້າລາຄາສູງພໍ ແຕ່ບາງຄົນອາດຈະບໍ່ສົນໃຈເລີຍ. ຄວາມແຕກຕ່າງເຫຼົ່ານີ້ ເກີດຈາກຄວາມຄາດຫວັງໃນເລື່ອງລາຄາ, ຄວາມຫວັງຜົນໃນໄລຍະສັ້ນ, ຍາວ ຫຼື ຄວາມມຸ່ງໝາຍຕ່າງໆທີ່ຄອບຄອງທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ໄມ້ໃນທີ່ດິນນັ້ນເອົາໄວ້.

– ເຈົ້າຂອງປ່າ ທີ່ຢ້ານວ່າລາຄາໄມ້ຢືນຕົ້ນໃນອານາຄົດຈະສູງຂຶ້ນຈະບໍ່ຍອມຂາຍໄມ້. ເຈົ້າຂອງປ່າທີ່ຫວັງຜົນໄລຍະຍາວ (ເຫັນລາຍໄດ້ໃນອານາຄົດມີຄ່າກວ່າລາຍໄດ້ທີ່ຈະໄດ້ຮັບໃນວັນນີ້) ກໍ່ຈະເກັບໄມ້ໄວ້ກ່ອນເພື່ອເອົາໄວ້ຂາຍໃນວັນໜ້າ. ເຈົ້າຂອງປ່າທີ່ຊື່ຢາເອົາໄວ້ເພື່ອນັ້ນທະນາການ, ລ່າສັດ ຫຼື ຄວາມມຸ່ງໝາຍອື່ນໆທີ່ບໍ່ແມ່ນໄມ້ ຈະບໍ່ສົນໃຈໃນການຂາຍໄມ້ຢືນຕົ້ນຫາກວ່າ ຂັດກັບວັດຖຸປະສົງຂອງເຂົາ. ໄລຍະເວລາທີ່ໜູ່ໄມ້ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງກໍ່ມີສ່ວນກຳນົດໄລຍະຫວັງຜົນຂອງເຈົ້າຂອງປ່າເຊັ່ນກັນ.

ຮູບທີ 8 ວິທີຫາຕົ້ນທຶນເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ (Cost of Availability)

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ຮູບທີ 9 ການປ່ຽນເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການຂົນສົ່ງມີຜົນຕໍ່ທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ປັດໃຈເຫຼົ່ານີ້ ມີຜົນຕໍ່ການກຳນົດລາຄາສະຫງວນ ເຊິ່ງເປັນແນວຄວາມຄິດຂອງ Dr. Henry J. Vaux ແຫ່ງ University of California ຄຳຈຳກັດຄວາມຂອງລາຄາສະຫງວນຄື: ລາຄາຂອງປະລິມານໄມ້ ຫຼື ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ສູງ ພໍທີ່ຈະຈູງໃຈໃຫ້ເຈົ້າຂອງປ່າຂາຍໄມ້ ຫຼື ພື້ນທີ່ປ່ານັ້ນ. ລາຄານີ້ເປັນການປະມານຄ່າເສຍໂອກາດຂອງເຈົ້າ ຂອງປ່າທີ່ຈະຂາຍໄມ້ໄປໃນຂະນະນີ້ເປັນມູນຄ່າປະຈຸບັນສູງສຸດ ທີ່ຫວັງວ່າຈະໄດ້ຈາກການລາຄາໄມ້, ເປັນລາຄາຕໍ່າທີ່ສຸດ ທີ່ເຂົາສາມາດຂາຍໄມ້ອອກໄປໄດ້. ລາຄາທີ່ຕໍ່າໄປກວ່ານີ້ເຈົ້າຂອງປ່າຈະສະຫງວນ ໄມ້ຂອງເຂົາໄວ້ (Gregory,1972).

ເຫດຜົນໃນການສະຫງວນໄມ້ຂອງບຸກຄົນຍ່ອມບໍ່ຄືກັນ, ບາງຄັ້ງກໍ່ບໍ່ກ່ຽວກັບການເງິນ ອາດຈະເປັນເຫດຜົນທາງອາລົມ, ການເມືອງ, ສັງຄົມ ຫຼື ອື່ນໆກໍ່ໄດ້. ບໍລິສັດຂຸດຄົ້ນໄມ້ ອາດຕ້ອງການປະກັນວ່າຄວນຈະຕ້ອງມີໄມ້ສຳຮອງໄວ້ ສຳລັບອານາຄົດແຕ່ ຈຶ່ງສະຫງວນໄມ້ໄວ້. ບາງທີ່ລາຄາສະຫງວນອາດຕິດລົບໃນກໍລະນີ ທີ່ເຈົ້າຂອງຕ້ອງການແຜ່ວຖາງປ່າລົງເພື່ອລ້ຽງສັດ ຫຼື ໃນການສ້າງເປັນນິຄົມຂຶ້ນ. ສຳລັບການສຶກສາເລື່ອງອຸປະທານຂອງໄມ້ ກໍ່ມີເລື່ອງທີ່ກ່ຽວກັບກຳມະສິດ ຫຼື ເຈົ້າຂອງປ່າ. ປ່າສ່ວນຫຼາຍເປັນຂອງລັດ ແລະ ໃນອານາຄົດຈະມີປ່າຂອງເອກະຊົນເພີ່ມຂຶ້ນ, ເພາະສະນັ້ນ ເຮົາຈະແຍກສຶກສາເປັນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຂອງເອກະຊົນ ແລະ ຈາກປ່າຂອງລັດຖະບານ ຕໍ່ຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງຈະນຳມາລວມກັນເພື່ອສ້າງເປັນໂມເດລຂອງອຸປະທານໄມ້ທ່ອນ. ຈາກໂມເດລອຸປະສົງໄມ້ທ່ອນ ໃນບົດກ່ອນເຮົາຈະພິຈາລະນາເຖິງປັດໃຈຕ່າງໆທີ່ມີຕໍ່ການກຳນົດລາຄາໄມ້ທ່ອນ ຕໍ່ໄປນີ້ເປັນທິດສະດີລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນ (Theory of Stumpage price) ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ ອາໄສອະທິບາຍຕາມແນວທາງຂອງ Gregory (1972).

1) ອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າເອກະຊົນ:

ສົມມຸດວ່າ: ເຮົາຮູ້ລາຄາສະຫງວນ ຂອງໝູ່ໄມ້ແຕ່ລະໝູ່ ໃນຕະຫຼາດທີ່ກຳນົດໃຫ້ ຖ້າເອົາລາຄາສະຫງວນຂອງໝູ່ໄມ້ແຕ່ລະໝູ່ ບວກກັບ ຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ ຜົນລັບຄື: ລາຄາທີ່ຕໍ່າທີ່ສຸດທີ່ຜູ້ຊື້ຈະຕ້ອງຈ່າຍ ຖ້າຕ້ອງການໃຫ້ໄມ້ໄປເຖິງໂຮງເລື້ອຍຂອງເຂົາ ຜົນລວມນີ້ຄື: ຕົ້ນທຶນສະຫງວນ. ຖ້າຈັດລຽງລຳດັບໝູ່ໄມ້ຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ ຈາກນ້ອຍໄປຫາໃຫຍ່ ແລ້ວແຕ້ມເປັນເສັ້ນສະແດງຂອງຕົ້ນທຶນນີ້ ກັບ ບໍລິມາດ

ລວມສະສົມຂອງໄມ້ທ່ອນຜົນທີ່ໄດ້ຄື: ອຸປະທານໄມ້ທ່ອນໃນໄລຍະສິ້ນທຳນຳສິ່ງເຖິງໂຮງເລື້ອຍ. ຕົວຢ່າງ: ສົມມຸດຕໍ່ໄປນີ້ສະແດງເຖິງວິທີການຫາຕົ້ນທຶນສະຫງວນ ແລະ ເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນ.

ຕາຕະລາງ 4 ອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າເອກະຊົນ 1

ລາຄາສະຫງວນ	ຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້	ຕົ້ນທຶນສະຫງວນ	ບໍລິມາດອັນດັບຕໍ່ ມ ³	
	ກີບ/ມ ³		ກີບ/ມ ³	ພັນ ມ ³
42.00	56.00	98.00	1.200	10
34.00	43.00	77.00	1.600	3
60.00	24.00	84.00	0.800	7
20.00	62.00	82.00	0.400	6
52.00	36.00	88.00	0.400	8
72.00	24.00	96.00	1.200	9
44.00	29.00	73.00	1.000	1
46.00	34.00	80.00	2.200	
530.00	45.00	75.00	0.400	2
60.00	18.00	78.00	0.800	4

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈັດລຽງອັນດັບຈາກໜ້ອຍໄປຫາຫຼາຍ ແລະ ລວມບໍລິມາດເຂົ້າດ້ວຍກັນເປັນບໍລິມາດສະສົມເພື່ອນຳໄປແຕ້ມເປັນເສັ້ນສະແດງເປັນເສັ້ນອຸປະທານຂອງໄມ້ທ່ອນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

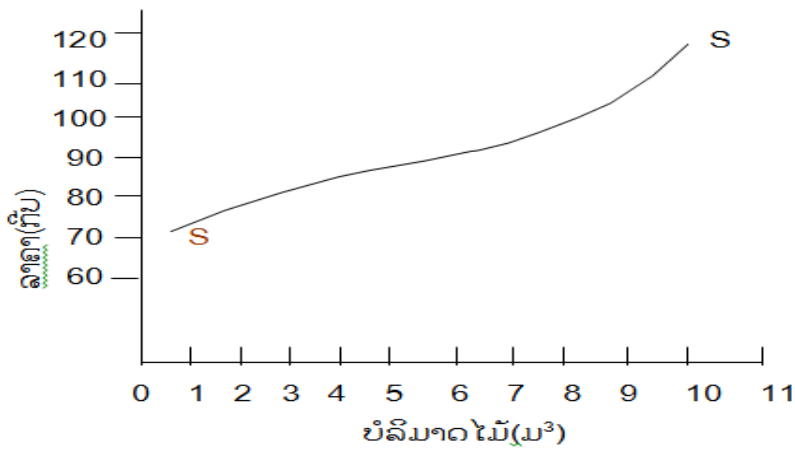
ຕາຕະລາງ 5 ອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າເອກະຊົນ 2

ອັນດັບ ທີ່	ຕົ້ນທຶນສະຫງວນ ກີບ/ມ ³	ບໍລິມາດ ພັນ ມ ³	ບໍລິມາດສະສົມ ພັນ ມ ³
1	73	1.000	1.000
2	75	0.400	1.400
3	77	1.600	3.000
4	78	0.800	3.000
5	80	1.200	6.000
6	82	0.400	6.400
7	84	0.800	7.200
8	88	1.600	8.800
9	96	1.200	10.000
10	98	1.200	11.200

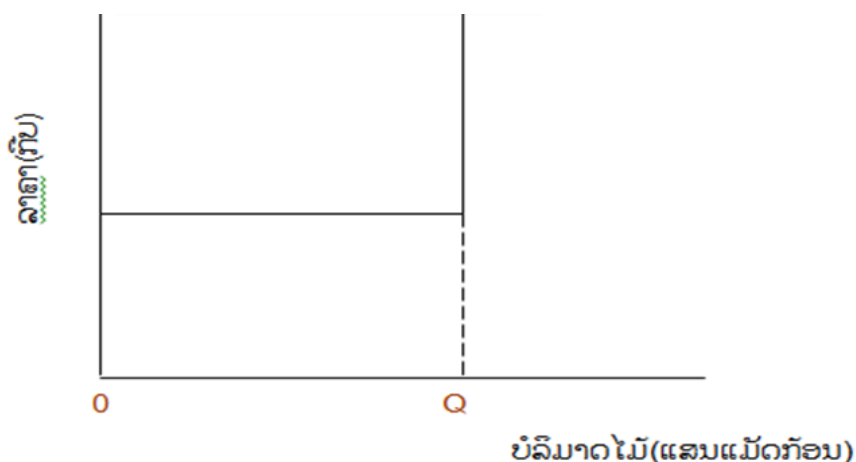
ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ໂດຍໃຊ້ຕົ້ນທຶນສະຫງວນເປັນແຖນຕັ້ງ ແລະ ບໍລິມາດໄມ້ສະສົມເປັນແຖນນອນ ບັນຈຸຂໍ້ມູນໃນ ຕາຕະລາງຂ້າງເທິງນີ້ໃສ່ ແລະ ຂີດເສັ້ນຊື່ເຊື່ອມໂຍງທັງ 10 ຈຸດກໍ່ຈະໄດ້ເສັ້ນສະແດງອຸປະທານໄລຍະສັ້ນ ຂອງໄມ້ທ່ອນ (Short run Sawlog Supply curve) ດັ່ງໃນຮູບທີ່ 9 ເສັ້ນສະແດງນີ້ເປັນຜົນລວມ ຂອງເສັ້ນຕົ້ນທຶນເພີ່ມ (Aggregate Marginal cost curve). ເຊັ່ນດຽວກັບເສັ້ນອຸປະທານອື່ນໆເສັ້ນ ສະແດງນີ້ ສະແດງເຖິງການສະໜອງຕອບຂອງຜູ້ຜະລິດໄມ້ທ່ອນ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງລາຄາໄມ້ທ່ອນ. ໂມເດລ ຂອງອຸປະທານໄມ້ທ່ອນແບບນີ້ ເປັນການບວກເສັ້ນຕົ້ນທຶນເພີ່ມຂອງໝູ່ໄມ້ແຕ່ລະໝູ່ ທີ່ຢູ່ຫ່າງຈາກແຫຼ່ງຮັບ ຊື້ ຫຼື ໂຮງເລື່ອຍທີ່ຢູ່ໃນໄລຍະທີ່ຕ່າງກັນນັ້ນ ຈຶ່ງເປັນການບວກອຸປະທານຂອງໝູ່ໄມ້ຕ່າງໆເຂົ້າດ້ວຍກັນ (Aggregate over distance). ໂຮງເລື່ອຍທີ່ຮັບຊື້ໄມ້ທ່ອນຈະບໍ່ຄໍານຶງເຖິງຕໍາແໜ່ງຂອງໝູ່ໄມ້ເຫຼົ່ານັ້ນ ແຕ່ຈະຄິດພຽງວ່າ ໄມ້ທ່ອນຈະມີລາຄາເທົ່າໃດ ເມື່ອສົ່ງເຖິງໂຮງເລື່ອຍ. ເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນ ສໍາລັບ ຕະຫຼາດໄມ້ແຫ່ງໜຶ່ງ ຫຼື ບໍລິເວນໜຶ່ງ ຈະລວມເອົາໝູ່ໄມ້ທີ່ຢູ່ໃນບໍລິເວນທີ່ຈະສົ່ງຂາຍໃຫ້ໂຮງເລື່ອຍ (Timbershed) ໄວ້ທັງໝົດ.

ຮູບທີ່ 10 ເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນໄລຍະສັ້ນ (Short run Sawlog Supply curve)

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ຮູບທີ 11 ເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຂອງລັດ

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

2) ອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຂອງລັດ

ປ່າຂອງລັດ ຫຼື ລັດຖະບານເກືອບທຸກປະເທດມັກມີລະບຽບ ຫຼື ກົດເກນກຳນົດກຳລັງຜະລິດ, ປະລິມານການຕັດຟັນ ແລະ ວິທີການຕັດຟັນໃນປີໜຶ່ງໆໄວ້ຢ່າງຄັກແນ່. ສຳລັບກຳລັງຜະລິດນັ້ນ ໜ່ວຍງານ ທາງປ່າໄມ້ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນກົມປ່າໄມ້ ຈະເປັນຜູ້ກຳນົດປະລິມານທີ່ສາມາດຂຸດຄົ້ນອອກ ແຕ່ລະປີ (Allowable cut) ຈະເປັນວິທີການ, ເປັນສູດ ຫຼື ຂໍ້ກຳນົດໃດໆກໍ່ແລ້ວແຕ່ ບາງຄັ້ງຈະມີການຂຸດຄົ້ນໄມ້ອອກເປັນກໍລະນີພິເສດເຊັ່ນ: ໃນເຂດສ້າງເຂື່ອນ, ທີ່ດົນຈັດສັນ, ນິຄົມສາລັບບຸກເບີກເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ, ເປັນເຂດທຳການຜະລິດ. ແຕ່ປະລິມານໄມ້ທີ່ຂຸດຄົ້ນອອກ ກໍ່ເປັນກໍລະນີພິເສດຊົ່ວຄາວສະນັ້ນ ເວົ້າໄດ້ວ່າ: ລາຄາໄມ້ໃນຕະຫຼາດບໍ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງ ກັບ ປະລິມານໄມ້ທີ່ລັດຖະບານຂຸດຄົ້ນອອກ. ປະລິມານໄມ້ທີ່ຂຸດຄົ້ນອອກໃນແຕ່ລະປີ ຈະເທົ່າກັບໄມ້ທີ່ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ຂຸດຄົ້ນອອກໄດ້ (Allowable cut) ບວກດ້ວຍໄມ້ທີ່ຂຸດຄົ້ນອອກໃນກໍລະນີພິເສດຕ່າງໆ. ການກຳນົດປະລິມານໄມ້ທີ່ຂຸດຄົ້ນອອກນີ້ເປັນຂັ້ນຕອນທີ່ສຳຄັນໃນການວິເຄາະ ຫາເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຂອງລັດ.

ຂັ້ນທີ່ສອງຄືການປະເມີນລາຄາໄມ້ຢືນຕົ້ນ Gregory (1972) ສະຫຼຸບວິທີການປະເມີນລາຄາໄມ້ດັ່ງນີ້ຄື:

1. ວິທີການປະເມີນລາຄາໄມ້ ເປັນວິທີຄຳນວນຄ່າຂອງສ່ວນທີ່ເຫຼືອ (Residual Calculation) ວິທີນີ້ ບາງຄັ້ງເອີ້ນວ່າ: Conversion Approach (Duerr, 1960).
2. ສຳລັບໄມ້ທ່ອນ ຈຸດຕັ້ງຕົ້ນຄືມູນຄ່າໄມ້ແປຮູບ (ຫຼື ລາຄາຕະຫຼາດ) ເອົາຄ່າໃນການຂຸດຄົ້ນໄມ້ລົບອອກ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອຄື: ສ່ວນເກີນຈາກການແປຮູບໄມ້ (Conversion Surplus).
3. ແບ່ງສ່ວນເກີນຈາກການແປຮູບໄມ້ນີ້ເປັນ 2 ສ່ວນ ສ່ວນທຳອິດຄິດໄວ້ສຳລັບກຳໄລ ແລະ ຄ່າຄວາມສ່ຽງ (Profit and Risk) ສ່ວນທີ່ສອງເປັນຄ່າຕອບແທນສຳລັບໄມ້ຢືນຕົ້ນ. ຈາກທີ່ໄດ້ອະທິບາຍມາໃນບົດນີ້ ເຫັນໄດ້ວ່າ: ວິທີປະເມີນຄ່າໄມ້ກໍ່ຄື ການປະມານຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ແລ້ວນຳມາລົບອອກຈາກມູນຄ່າໄມ້ທ່ອນຈະ ໄດ້ລາຄາໄມ້ຢືນຕົ້ນ (Stumpage Price).

ຈາກນີ້ ເຮົາກໍ່ສາມາດສ້າງເສັ້ນສະແດງ ຂອງອຸປະທານໄມ້ທ່ອນໄລຍະສັ້ນ ຈາກປ່າລັດຖະບານໄດ້. ທຳນອງດຽວກັນ ກັບ ປ່າເອກະຊົນ ໂດຍການລວມຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ເຂົ້າກັບລາຄາສະຫງວນທີ່ໄດ້ຈາກການປະເມີນຂັ້ນຕົ້ນ. ໃນກໍລະນີຂອງໄມ້ຈາກປ່າລັດຖະບານ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຂຸດຄົ້ນ

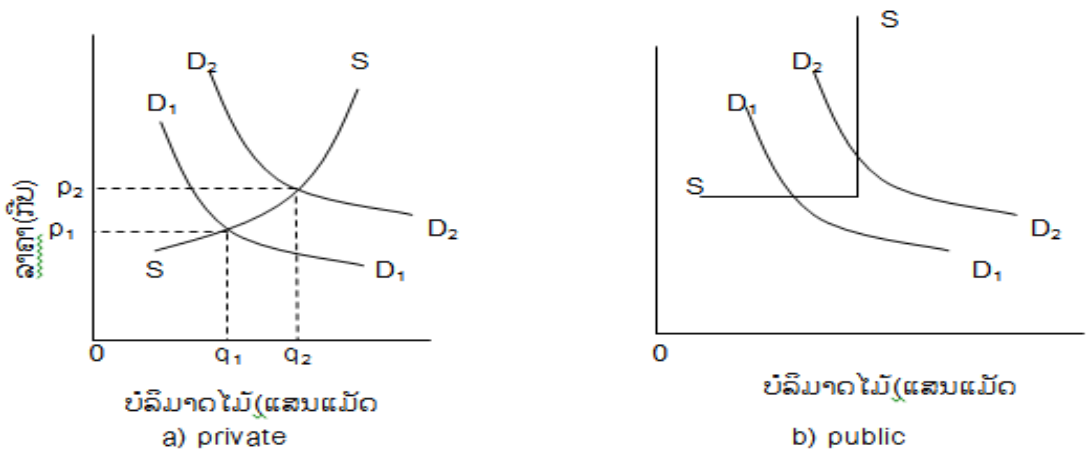
ໄມ້ ລວມທັງລາຄາສະຫງວນຂອງໄມ້ຈະຄົງທີ່ ເພາະສະນັ້ນ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ສົມມຸດຕ່າງໆເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້ມີລັກສະນະຄືກັນປ່ານັ້ນຢູ່ບ່ອນພຽງ ແລະ ມີກຸ່ມໂຮງເລື່ອຍກຸ່ມດຽວຕັ້ງຢູ່ໃນໃຈກາງບໍລິເວນທີ່ທຳການປະເມີນຕົ້ນທຶນສະຫງວນຈະຄົງທີ່. ເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນ ຈາກປ່າລັດຖະບານຈຶ່ງມີລັກສະນະຍືດຫົດຢ່າງສົມບູນ (perfectly elastic) ມາຈົນເຖິງຈຳນວນໄມ້ທີ່ຊຸດຄົ້ນອອກໃນແຕ່ລະປີ (ໄມ້ທີ່ອະນຸຍາດຊຸດຄົ້ນອອກ+ໄມ້ກໍລະນີພິເສດ) Q_a ໃນຮູບ 21 ແລ້ວຈະບໍ່ຍືດຫົດຢ່າງສົມບູນ (Perfectly Inelastic) ຕະຫຼອດໄປ.

3) ອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຂອງເອກະຊົນ ແລະ ປ່າຂອງລັດ:

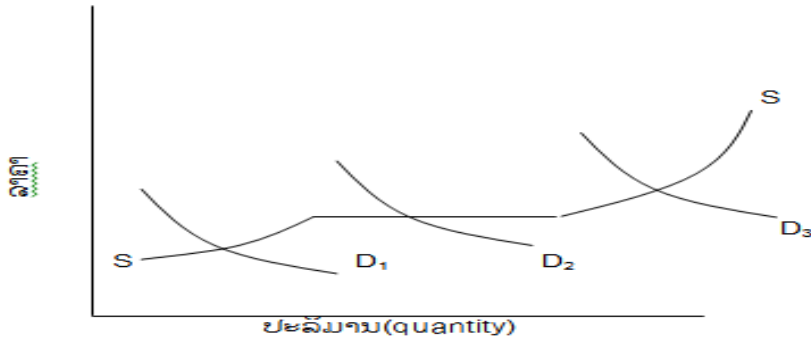
ຖ້າສະພາບກຳມະສິດປ່າໄມ້ ໃນບໍລິເວນທີ່ທຳການສຶກສາອຸປະທານໄມ້ປະກອບໄປດ້ວຍປ່າທັງຂອງເອກະຊົນ ແລະ ລັດຖະບານປະປົນກັນ ຮູບຮ່າງຂອງເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນ ເຊິ່ງເປັນປ່າປະສົມທັງລັດຖະບານ ແລະ ເອກະຊົນກໍ່ຈະເປັນດັ່ງ SS ໃນຮູບ 10 ເປັນຜົນລວມຂອງເສັ້ນອຸປະທານຈາກປ່າຂອງເອກະຊົນ ແລະ ຈາກປ່າຂອງລັດຖະບານເຂົ້າດ້ວຍກັນ.

– ການກຳນົດລາຄາໄມ້ທ່ອນ(Price Formation of Sawlog)

ສຳລັບໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຂອງລັດຖະບານ ໃນຮູບ 11 (b) ຖ້າອຸປະສົງໄມ້ທ່ອນຕັດເສັ້ນອຸປະທານໃນສ່ວນທີ່ຍືດຫົດຢ່າງສົມບູນ (ຂະໜາດກັບແກນນອນ) ລາຄາໄມ້ຈະຄົງທີ່ ແລະ ມີສ່ວນກ່ຽວໂຍງໄປເຖິງລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນ ເຊິ່ງຈະກ່າວເຖິງໃນຫົວຂໍ້ຕໍ່ໄປ. ຖ້າອຸປະສົງໄມ້ຕັດເສັ້ນ ອຸປະທານສູງກວ່າຢູ່ຈຸດມຸມເສັ້ນອຸປະທານຂຶ້ນໄປ ລາຄາໄມ້ຈະສູງຂຶ້ນເລື້ອຍ ແລ້ວແຕ່ວ່າອຸປະສົງໄມ້ທ່ອນ D_2 ຈະເຄື່ອນຍ້າຍສູງຂຶ້ນໄປພຽງໃດ. ໃນກໍລະນີທີ່ໄມ້ທ່ອນ ໄດ້ຈາກປ່າທີ່ເປັນກຳມະສິດຂອງທັງລັດ ແລະ ເອກະຊົນປະປົນກັນຢູ່ ເສັ້ນອຸປະສົງຈະຕັດເສັ້ນອຸປະທານ ຢູ່ຈຸດຕ່າງໆຈຸດສົມດຸນຂອງລາຄາ ແລະ ປະລິມານໄມ້ທ່ອນທີ່ຈຸດນັ້ນໆ ຈະພິຈາ ລະນາໄດ້ຈາກຮູບທີ່ 12 ໂດຍບໍ່ຕ້ອງອະທິບາຍເພີ່ມ.

ຮູບທີ 12 ການກຳນົດລາຄາໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຂອງເອກະຊົນ(a) ແລະ ປ່າຂອງລັດ(b)
ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

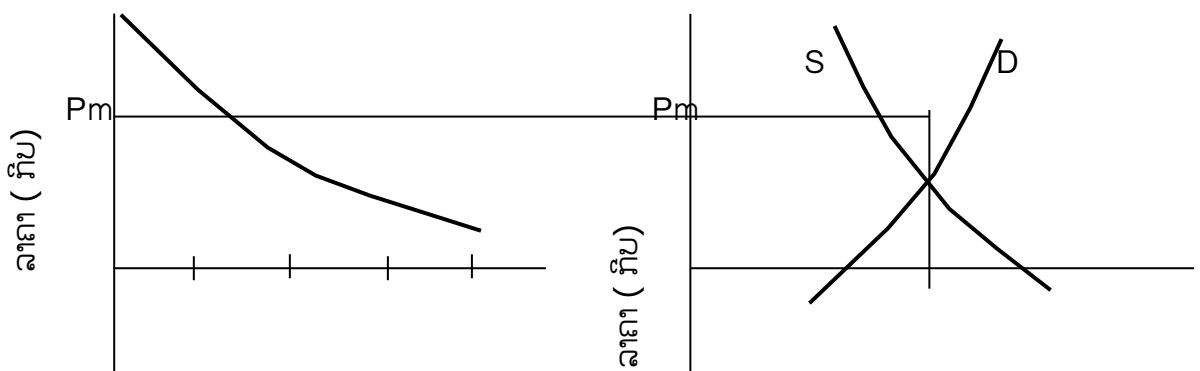
ຮູບທີ່ 13 ວິທີກຳນົດລາຄາໄມ້ທ່ອນທີ່ໄດ້ຈາກປ່າຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນຮ່ວມກັນ
ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

– ການກຳນົດລາຄາຂອງໄມ້ຍືນຕົ້ນ (Price Formation of Stumpage)

ໃນຕະຫຼາດທີ່ມີການແຂ່ງຂັນຢ່າງສົມບູນ ລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນ ໃນບໍລິເວນໜຶ່ງ ຈະເທົ່າກັບລາຄາໄມ້ທ່ອນທີ່ໂຮງເລື່ອຍ ລົບ ດ້ວຍຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ (Cost Availability = Log production + Transport cost + Return to Loggers) ແຕ່ການທີ່ຈະສະແດງເຖິງເສັ້ນອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານຂອງໄມ້ຍືນຕົ້ນນັ້ນ ເປັນກໍລະນີທີ່ມີລັກສະນະແປກໄປຈາກອຸປະທານ ແລະ ອຸປະສິງຂອງສິນຄ້າອື່ນໆ ເນື່ອງຈາກວ່າອຸປະສິງສຳລັບໄມ້ຍືນຕົ້ນເກີດຂຶ້ນໃນສະຖານທີ່ແຫ່ງໜຶ່ງ (One point in space) ແລະ ອຸປະທານຢູ່ໃນທີ່ອີກແຫ່ງໜຶ່ງຜູ້ຊື້ໄມ້ຍືນຕົ້ນ ຫຼື ເຈົ້າຂອງໂຮງເລື່ອຍມອງໝູ່ໄມ້ແຕ່ລະໝູ່ ທີ່ເຂົາຈະຊື້ຈາກຕະຫຼາດຂອງເຂົ້າ. ສ່ວນຜູ້ຂາຍໄມ້ຍືນຕົ້ນ (ເຈົ້າຂອງໄມ້ ຫຼື ຜູ້ຜະລິດໄມ້) ມອງເຫັນຕະຫຼາດຂອງເຂົາ ຈາກອີກຈຸດໜຶ່ງ ທັງຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍຕ່າງຮູ້ເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງອັນນີ້. ດ້ວຍເຫດນີ້ເອງເສັ້ນອຸປະສິງ ແລະ ໄມ້ຍືນຕົ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ຄືກັບທີ່ໄດ້ຈາກວິທີການວິເຄາະອື່ນໆ.

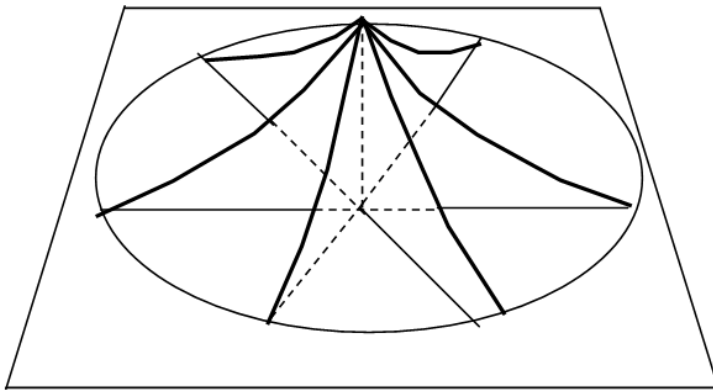
ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ກຳນົດລາຄາຂອງເສັ້ນອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານໄມ້ຍືນຕົ້ນບໍ່ຄືຢ່າງອື່ນ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ເສັ້ນກຳນົດລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນໄປກໍ່ຄື: ຕໍາແໜ່ງທີ່ຢູ່ຂອງໝູ່ໄມ້ແຕ່ລະໝູ່ໃນຮູບ 12 ສະແດງເຖິງເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນເສັ້ນດຽວ ກັນກັບໃນຮູບທີ່ 10 ແລະ ໃຊ້ຂໍ້ມູນດຽວກັນ. ສົມມຸດວ່າລາຄາຕະຫຼາດ ຂອງໄມ້ທ່ອນສິ່ງເຖິງໂຮງເລື່ອຍເທົ່າກັບ 92 ກີບ/ມ³ ນັ້ນຄືເຮົາສົມມຸດວ່າ: ອຸປະສິງໄມ້ທ່ອນຍຶດຫິດຢ່າງສົມບູນທີ່ລະດັບລາຄາ 92 ກີບ/ມ³. ຈາກເສັ້ນອຸປະທານທີ່ກຳນົດໃຫ້ເຮົາຈະສາມາດຫາໄດ້ວ່າໝູ່ໄມ້ໃດຈະຖືກຊື້ ແລະ ຫາຕົ້ນທຶນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີໄມ້ຂອງແຕ່ລະໝູ່ໄມ້ໄດ້ ເພາະວ່າຕົ້ນທຶນນີ້ ເຮົາໄດ້ໃຊ້ໃນການສ້າງເສັ້ນອຸປະທານໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າເອກະຊົນໃນຫົວຂໍ້ທີ່ແລ້ວ. ເມື່ອເຮົາເອົາຕົ້ນທຶນນີ້ ລົບອອກ ຈາກລາຄາຕະຫຼາດຜົນລັບກໍ່ຄື ເສັ້ນອຸປະສິງຫາໄດ້ (ຈາກໄມ້ທ່ອນ) ສຳຫຼັບໄມ້ຍືນຕົ້ນ ເຊິ່ງຫາໄດ້ຈາກເສັ້ນອຸປະສິງໄມ້ທ່ອນທີ່ຍຶດຫິດຢ່າງສົມບູນ.

ເສັ້ນກຳນົດລາຄາຂອງຮູບ 13 ຖ້າຈັບໝູນໄປຮອບແຖນຕັ້ງ ກໍ່ຈະກາຍເປັນພື້ນຜິວລາຄາ (Price Surface) ຄືຄັນຮົ່ມກັນແດດ ຢູ່ເໜືອພື້ນທີ່ສິ່ງໄມ້ຂາຍໃຫ້ໂຮງເລື່ອຍທີ່ເຮົາສົມມຸດວ່າ ມີພູມິປະເທດຮາບພຽງ ແລະ ມີເລື່ອຍຕັ້ງຢູ່ໃຈກາງທີ່ແຫ່ງນັ້ນ. ຄວາມສູງຂອງພື້ນຜິວດັ່ງກ່າວ ເໝືອບໍລິເວນໃດໃນພື້ນທີ່ສະແດງເຖິງລາຄາໄມ້ ຍືນຕົ້ນຢູ່ຕໍາແໜ່ງນັ້ນໆ ດັ່ງໃນຮູບທີ່ 14

Stumpage Price				S	D
10	20	30	40	0	Qm
ໄລຍະທາງ (ກມ)				ປະລິມານໄມ້ທ່ອນ	

ຮູບທີ 14 ການກຳນົດລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນ
ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

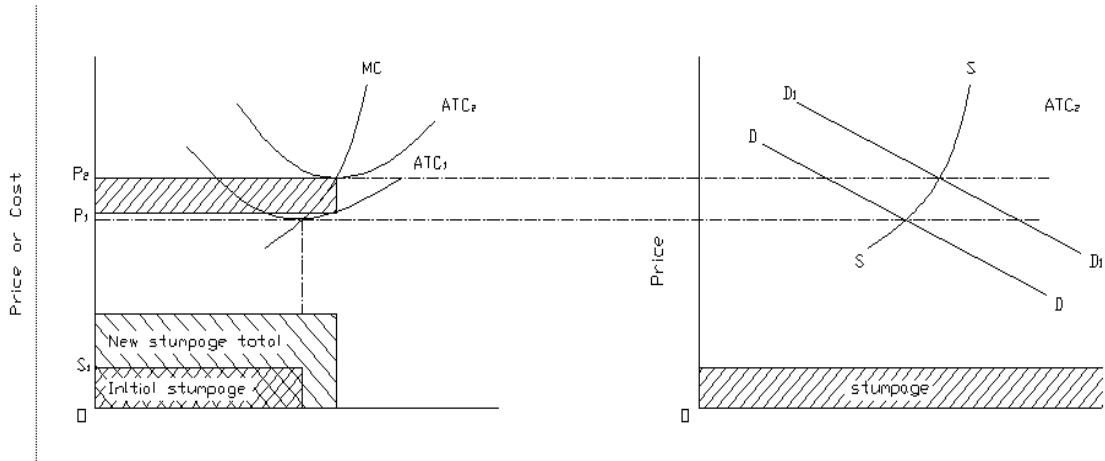

ຮູບທີ 15 ພື້ນຜິວລາຄາ (Price Surface) ເທິງບໍລິເວນທີ່ມີໄມ້ສົ່ງຂາຍໃຫ້ໂຮງເລື່ອຍທີ່ຢູ່ຈຸດສູນກາງ
ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
- ລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນແລະທິດສະດີຄ່າເຊົ່າ (Stumpage Price and Rent Theory)

ວິທີການກຳນົດລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນ ອາດອະທິບາຍໄດ້ໂດຍທິດສະດີຄ່າເຊົ່າ ດັ່ງກຣາຟ ໃນຮູບທີ 15 ກ່າວຄືໃນພາບ (a) ສະແດງເຖິງ ເສັ້ນຕົ້ນທຶນທັງໝົດສະເລ່ຍ ໃນການຜະລິດໄມ້ແປຮູບ (ATC1) ກັບເສັ້ນຕົ້ນທຶນເພີ່ມ (MC) ຕົ້ນທຶນທັງໝົດສະເລ່ຍສະແດງເຖິງຕົ້ນທຶນການຜະລິດທັງໝົດລວມທັງຜົນຕອບແທນຕໍ່ການລົງທຶນທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ຜະລິດໄມ້ແປຮູບຢູ່ໃນທຸລະກິດຂອງເຂົາໄດ້. ທີ່ລາຄາ P1 ໜ່ວຍ ທຸລະກິດນີ້ຈະຢູ່ໃນສົມດູນມີລາຍໄດ້ຄຸ້ມຕົ້ນທຶນການຜະລິດທັງໝົດລວມທັງຄ່າໄມ້ຍືນຕົ້ນ S1. ຖ້າລວມເສັ້ນຕົ້ນທຶນເພີ່ມຂອງໜ່ວຍທຸລະກິດທັງໝົດ ທີ່ທຳການຜະລິດໄມ້ແປຮູບເຂົ້າດ້ວຍກັນ ຈະໄດ້ເສັ້ນອຸປະທານຂອງຕະຫຼາດ SS ໃນພາບ (b) ເຊິ່ງຈະຕັດເສັ້ນອຸປະສົງໄມ້ແປຮູບ DD ທີ່ລາຄາ P1.

ຖ້າສົມມຸດ ອີກວ່າໄມ້ທຳນຳໄປຜະລິດໄມ້ແປຮູບນັ້ນ ຊື້ມາຈາກເຈົ້າຂອງໄມ້ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ເຂົາຈະຄິດລາຄາໄມ້ພຽງ S1 ບັດນີ້ເຂົາສາມາດຄິດລາຄາໄມ້ເພີ່ມຂຶ້ນອີກ P2-P1 ກີບ/ມ³ ທີ່ລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນໃໝ່ນີ້ ຜູ້ຜະລິດໄມ້ແປຮູບຈະໄດ້ປະໂຫຍດ ເທົ່າກັບຕອນກ່ອນເສັ້ນອຸປະສົງໄມ້ແປຮູບເຄື່ອນຍ້າຍ ຫຼື ບໍ່ເສຍປະໂຫຍດແຕ່ຢ່າງໃດ. ຕົ້ນທຶນທັງໝົດສະເລ່ຍຂອງເຂົາຈະເລື່ອນຂຶ້ນໄປຕາມເສັ້ນຕົ້ນທຶນເພີ່ມ ຈົນເຖິງຕໍາແໜ່ງທີ່ສະແດງໃນພາບ (a) ຄືເສັ້ນ ATC2 ຕັດກັບ MC. ກໍລະນີນີ້ຄື: ການເພີ່ມຄ່າເຊົ່າ ຕາມທິດສະດີຂອງ ຣິຄາໂດ (Ricardian Increasing Rent) ນັ້ນເອງ. ໂມເດລນີ້ ໃຊ້ອະທິບາຍການກຳນົດລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນໂດຍວິທີສ່ວນເຫຼືອທີ່ໃຊ້ໃນການປະເມີນລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນໂດຍທົ່ວໄປ. P2 ຄືລາຄາຂາຍໄມ້ແປຮູບ P1- S1 ເທົ່າກັບຕົ້ນທຶນສະເລ່ຍໃນການຜະລິດບວກດ້ວຍອັດຕາກຳໄລ ແລະ ຄ່າຄວາມສ່ຽງເຊິ່ງລວມຢູ່ໃນເສັ້ນຕົ້ນທຶນທັງໝົດຢູ່ແລ້ວ. ໃນພາບ (a) S1 ຄື: ລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນທີ່ອຸປະສົງ DD ແລະ

ຈະພົ່ມຂຶ້ນເທົ່າກັບຄວາມສູງຂອງຮູບສີ່ຫຼ່ຽມຜິນຜ້າ ທີ່ມຸມຂອງກາຟ ເຊິ່ງແຮງໄວ້. ເມື່ອອຸປະສິງພົ່ມ ເປັນ D_1D_1 ທິດສະດີຄ່າເຊົ່ານີ້ ສອດຄ້ອງກັບການປະເມີນໄມ້ຍືນຕົ້ນ. ເຕັກນິກໃນການປະເມີນລາຄາໄມ້ ຍືນຕົ້ນນັ້ນປະກົດຢູ່ໃນຕໍາລາເສດຖະສາດປ່າໄມ້ເຊັ່ນ: ຂອງ Duerr (1960) ຕາລາຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ຕີ ລາຄາໄມ້ຂອງ Davis (1966).

ຮູບທີ 16   ລາຄາໄມ້ຍືນຕົ້ນຂອງຄ່າເຊົ່າ (Stumpage as a rent)
 ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ກະຊວງກະສິກໍາ- ປ່າໄມ້, 2004. ບົດລາຍງານຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.
- ກະຊວງກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້,2005. ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ຮອດປີ 2020 ຂອງສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ. 86 ໜ້າ, ແນບທ້າຍ 21 ໜ້າ.
- ຄະນະກຳມະການແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, 2006. ການຄ້າສາກົນ ແລະ ການ ພັດທະນາມະນຸດ ສປປລາວ. ບົດລາຍງານການພັດທະນາມະນຸດແຫ່ງ ຊາດເຫຼັ້ມ III.
- ສົມເພັດ ມັງກອນດິນ,1975.ເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້. ພາກວິຊາຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ຄະນະປ່າໄມ້ ມະຫາວິທະຍາໄລກະເສດສາດ. 272 ໜ້າ.
- ຮອງສາດສະດາຈານ, ດຣ.ວຸດຕິພິນ ຫົວເມືອງແກ້ວ, 1977. ເສດຖະສາດຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້. ພາກວິຊາ ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ຄະນະປ່າໄມ້. ມະຫາວິທະຍາໄລກະເສດສາດ, ກຸງເທບມະຫານະຄອນ.
- Duerr, William A. 1960. Fundamentals of Forest economics. NewYork : McGraw-Hill book Company. 579 p.
- Gregory, G. Robinson. 1972. Forest resources Economics. New yord: The Ronald press Company.